

ישיבה ס"ב (בקר)

הער. אלוף ש. גרין

תחת איזה כותרת זה נכנס?

נבנצל:

זה נושא כוונות לפי ילוח בקו התעלה.

ש. גרין:

הכוונות הזו בוטלה לפי הוראה?

פ. ידין:

כן כן.

ש. גרין:

לפי הוראת המטה?

פ. ידין:

לפי הוראת אגף המבצעים.

ש. גרין:

האם אתה זוכר, אם בוטלה הכוונות הזאת, או כל מה

א. לסקוב:

שכלפי תחת מילת הקוד "כתול לכך" בוטל?

הכל מה שכרוך בוטל יותר מאוחר קצת, אני גם

ש. גרין:

לזה אניע.

או. קי, תודה.

ה. לסקוב:

היך תוספת תחתים בימח"ס שסולק קצת יותר מאוחר.

ש. גרין:

נשא: רענון כוונות ז.מ. (כוונות בגד מסויסים

בקו התעלה). הוצאו פקודות, לאור בקורות, שצריך להגביר את הערנות בנושא של עמדות

ז.מ. בקו התעלה בתעוזים. קו התעוזים עובר לאורך ציר התמיים פחות או יותר.

התעוזים יותר רחוקים כן?

הי"ר אגרנט:

עין. ובמחצית העורפיים. דעתנה גם פקודה לעשות

ש. גרין:

תרגילים ובקורות.

איפה עוד?

הי"ר אגרנט:

בקו התעלה, קו תעוזים שהמחצית העורפיים.

ש. גרין:

המחצית העורפיים זה טאסה, בלוח, רפידים, כל

מרחב סיני.

מאוגוסט עד אוקטובר, הנושא הוא: "גשר גליליים".

מאוגוסט עד אוקטובר עסקנו בהורדה גשר גליליים נוסף באיזור פוקון (פוקון זה שם קוד)

לפי החוק, כשבאתי לפיקוד הנהגתי ישיבות מפקדים, זה לא היה נהוג קודם, אחת לחודש או פעמיים בחודש. זה לא היה נהוג.

מי זה מפקדים? אגרוט:

ממח"טים ומעלה. מפקדי יחידות עצמאיות או ש. גונן:

ממח"טים ומעלה.

מפקד גבול ארטילריה נכלל ביחידה עצמאית? ידין:

לא. גודל 424 ~~242~~ אין לו מח"ט אז הוא נקרא ש. גונן:

יחידה עצמאית. למשל, לא הייתי מוסמך לקרוא

לישיבות מפקדים את המח"ט של החטיבה העורפית. את מפקד האגד הארטילריה של סיני.

לא הייתי מוסמך, אבל לא היו לי בעיות, הייתי גומר עם אלברט והם היו באים.

כלומר, זה עבד דרך יפה עם אלברט ז"ל. לו היינו הולכים לפי הספר שהיה מעורר

קשיים. אני אחר-כך כשאדבר על הכוננות אגיע לזה שרציתי לזווד את ימ"ח

ביר-תמדה יום קודם, ולא יכולתי, לא היה לי אישור, כי זה לא היה כפוף לי.

למי זה כפוף? היחידה העורפית? לנדוי:

למפקד האוגדה והוא לצורך זה למפקד הגיס, לברן. ש. גונן:

היתה לזה הצדקה אידיאולוגית.

מה ההצדקה? ידין:

המערך הסדיר הוא זה שמכשיר את הטנקיסטים. ש. גונן:

אם הפיקחים יכשירו את הטנקיסטים, כורתים את

הענף של הגיס, כי הכשרת המערך היא אחרית חילית של הגיס.

כלומר האוגדה השניה, האוגדה שברן בדיעבד פיקד עליה, ידין:

זו אוגדת מילואים של הגיס שמתבססת על בית בספר

בעיקר?

ישיבה סג - אחה"צ
העד: אלוף ש. גונן

זו אוגדה סדירה. ברן זה אוגדה סדירה.

ש. גונן:

אז אם כך זו אוגדה שניה סדירה של החיל.

ידין:

כן. אוגדה סדירה שהייתי אומר באורח אורגני

ש. גונן:

היתה בנויה על חטיבה 7 ועל בי"ס לשריון שזה סדיר

וחטיבה ממזכנת במילואים. ואגדה ארטילרי מפקדה וסדיר ויחידות במילואים.

זאת אומרת, למעשה ~~אז~~ אלה היו שתיהן האוגדות הסדירות?

ידין:

כן. אבל זה לא יצא כך במלחמה.

ש. גונן:

החטיבות

אני מביין. מה עם ~~המסוריינות~~ המשוריינות בצפון?

ידין:

אחת היתה והיא היתה שייכת לא לאוגדה לחירום

ש. גונן:

ל-210.

אבל יום-יום היא היתה כפופה כולה לפיקוד?

ידין:

כן. היתה כפופה כולה לפיקוד ישירות.

ש. גונן:

ראיתי ביומן של אג"ם מבצעים, ב-4 לחודש לא

ידין:

אושר לזווד את ביר-חמדה.

אני ביקשתי ויש לי סימוכין.

ש. גונן:

למה?

ידין:

אני הצרתי בדיון מטה ביום ששי בערב, אמרתי

ש. גונן:

לדרוש כל מיני דברים, אמרו לי במטה שלי, שלא יאשרו.

אמרתי - יאשרו או לא יאשרו, אינני יודע, אנחנו הקבלעים לענין, צריכים לדרוש.

לא שחשבתי יותר מהם שתהיה מלחמה, אבל חשבתי שמחובתי לעשות את הדברים האלה

מה גם שזה לא עולה כסף. בעצם זה כן עולה, מכניסים תחמושת ומוציאים, ואז התחמושת

הזו לא חוזרת למחסן. כשמוציאים תחמושת טנק מהמחסן ומכניסים לטנק ומוציאים,

התחמושת לא חוזרת למחסן, אלא לבסיס חיל תמוש לבחינה. זה כן עולה כסף, אבל ככל זאת.

לשאלה הקודמת בקשר לשלוש וחצי בבוקר - יוכל
דיבר עם קצין האג"ם של הפיקוד, הוא אומר שתבר שלו באמ"ן אמר לו על הידיעה
הזו והוא צלצל לרמ"ח מבצעים (ראש מחלקת מבצעים) וביקש ביטול חופשה. וראש מחלקת
מבצעים אמר לו, תן לי לישון. אחרי זה הוא צלצל אלי, סיפר לי את הסיפור,
אז אמרתי לו - תגיד לראש מחלקת מבצעים שאם הוא לא יעשה ביטול חופשות,
אני מיד מצלצל לרמטכ"ל. ואש ראש מחלקת מבצעים הוציא מברק על ביטול חופשות.

הידיד

את שם ~~האג"ם~~ שלו הוא לא זוכר?

ידיד:

הוא יגיד את שמו. הוא אמר עוד דבר - שהידיד
שלו קיבל על הראש למה הוא נתן לו ידיעות חמ"ם

ש. גונן:

לאיש ההוא.

אחרי כן רבא.

לפני כן רשמה א.ו.

- 71 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ר.ג.א.

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גונן

אחרי שאמרתי - שאני אפנה לרמטכ"ל, הם באמת

ש. גונן:

ביטלו את החופשות, הידיעה על ביטול חופשות

סדיר, זה ישנו אחר כך.

זה היה בראשון לאוקטובר?

היו"ר אגרנט:

ב-2 לפנות בקר. בלילה שבין הראשון והשני.

ש. גונן:

בספטמבר פקודת קבע לאוגדה 143, אני מדבר על

ארגון. פקודות קבע לאודה 143. לא היו פקודות קבע. בספטמבר הגיע ג' קי תח-אלוף

אבן, אז הוא היה אלוף משנה, קראתי לו ואמרתי לו - שהמצב באוגדה לא בסדר.

מה היה תפקידו?

י. פאין:

ראש מטה באוגדה. סליחה, התפקיד שלו היה סגן

ש. גונן:

מפקד אוגדה. אמרתי לו - שהמצב לא בסדר,

צריך לארגן את האוגדה, נחתתי לו את ספטמבר כזמן להתארגן, ומאוקטובר הייתי

צריך לבוא אליו לביקור. המצב באוגדה לא היה בסדר מבחינת ארגון ומחסנים,

הוא עבמו אמר לי - שזה לא בסדר. זה יותר פשוט. לא היו פקודות קבע לאוגדה.

נחתתי לו פקודה לכתוב פקודות קבע עד ל-25 לספטמבר.

אריק כבר היה מפקד האוגדה אז? היה לו כבר

י. ידין:

מינוי חרום אז?

כן, אבל כאן מפקד האוגדה לא אחראי לזה.

ש. גונן:

זה הצוות הסדיר.

מפקד האוגדה בא א לתרגילים וסיכומים.

אני מקצר הרבה דברים שנראים לי לא כל כך עקרוניים

שעסקנו בהם. אני שוב חוזר - שב-10 לאוגוסט אנחנו דישנו שהפיקוד ירד לרפידים.

כל המפקדה, או ממפקדה העיקרית?

י. ידין:

כל הפיקוד. ומפקדה אוגדה 252 תעבור להיות

ש. גונן:

אוגדה מילואים והפיקוד יכול לפקד ישירות על כך

ר.ב.א.

- 72 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

תעוד: אלוף ש. גונן

ש. גונן: לצורך זה דיה להקים שני חתמים בסיני.

(חתמים אלה חטיבות מרחב).

י. ידין: שני חתמים גוספים?

ש. גונן: במקום. חטיבת שריון אחת עמדה להתפרק כדי שיהיה

קיצור שירות. אמא' ההצעה של הפיקוד היתה -

שאת השניה להתזיק מאחור למילואים. להתזיק שני חתמים במפקדת הכיבוד תשב

ברפידים. נתתי פקודה לפיקוד - שחיילים חתמו על נשק לפי מספר. היה נהוג

שעל נשק יש מספר תבוע ויהיה נהוג שחייל חתם על עוזי. הוצאתי פקודה -

שחיילים צריכים לחתום על מספר עוזי ותוא צריך להתזיר את אותו מספר.

היתה אז מכת גזיבות נשק בצבא, חשבתי שיחס אישי אל נשק, שאדם חתום על

נשק אישי ואי-אפשר להחליף בין חברים, יביא להקטנת אובדן הנשק. לא היה לי

מספיק נסיון כדי לדעת אם זה הצליח או לא. אני חושב שבדין מסכ"ל נתן פקודה

לעשות את זה בכל צה"ל, אחרי שהצעתי את ההצעה הזו.

עשינו סדרה של דיונים שלא נגמרו. היו כמה יחידות

באוגדה, שפיקוד הדרום כפף לאוגדה - אחד מהם זה ית"ם (זו יחידת תחזוקת מעוזים)

אני התחלתי בדיונים עם האוגדה, שיחידת תחזוקת מעוזים תהיה פיקודית. כלומר,

השיטה הזאת שלתת לאוגדה את כל האמצעים של הפיקוד ושיסתדר בעצמו, לא נראתה לי.

רציתי יותר לשלוט בארגון. אותו אדבר הצמ"ר (צירוף מכני הנדסי) היה מופעל

ע"י האוגדה, ורציתי להעביר אותו לשירות לפיקוד, הדברים האלה לא נגמרו.

הטנקים הם 60. חטיבה 600...

הי"ר אגרנט: הטנקים מה?

ש. גונן: מג"ת 6 קוראים לזה בעברית. אלה הטנקים של 600

של אוגדה 143, שהיו אחם בעיות עם המקלעים.

י. ידין: עם המקלע השני?

ר.ב.א.

- 73 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

העדי: אלוף ש. גונן:

עם המקלע המקביל. הוא לא התאים. אחר כך

ש. גונן:

הביאו מקלע שהתאים, אז הוא לא נכנס לסנק,

היה צריך לכנות איזה מתאם. טוב עסקתי בזה מיולי.

זאת הייתה היחידה שהיו לה אחר כך בעיות

י. ידין:

עם המצברים עם ניילונים? (שעטפו את המצבורים

עם ניילונים זכתוצאה מזה לא היה ...)

גדוד 409?

ח. לסקובי:

אחה לא יודע על דבר כזה?

י. ידין:

לא. אסור לעטוף מצבר עם ניילונים

ש. גונן:

כי לגז אין לאן לצאת.

נמסר לנו - שבזמן המלחמה, לקראת המלחמה,

י. ידין:

גדוד שלם או חטיבה, יצאה מכלל משחק די הרבה

זמן, בגלל שהסתבר שמישהו עסף את המצברים בניילונים.

בפיקוד דרום?

ש. גונן:

אני לא יודע אם בפיקוד הדרום, כלומר הם פעלו

י. ידין:

בפיקוד דרום, אבל מאיפה הם באו אני לא זוכר.

אני לא זוכר אף חטיבה במלחמה שיצאה מכלל

ש. גונן:

פעולה.

לא. היא לא נכנסה לכלל פעולה כמה זמן. אחר כך כצראה

י. ידין:

תיקנו את זה. אני זוכר משהו מסוג זה.

יש לי הרושם שזה היה בצפון.

נמצל:

אני עכשיו עברתי בראש את כל החטיבות בדרום,

ש. גונן:

כולם נכנסו לקרב.

אולי זה בצפון.

י. ידין:

ד.ב.א

- 74 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

העד. אלוף ש. גונן

אני יכול להביא לך את המספרים של החטיבות.

ש. גונן:

כולם זכנסו לקרב.

זה גם כן היה מ 60, אני כמעט בטוח.

י. ירדני:

לא אין שם.

ש. גונן:

טוב לא חשוב. דרך אגב, יש לנו את זה בחשוכה

י. ירדני:

של ברן, שאלנו אותם.

.424

ש. גונן:

מה זה 424?

י. ירדני:זו אותה סירת שקד. באתי אליה ~~אגאגא~~ש. גונן:

לכמה ביקורים, ויש לי כאן סיכום של

פגישה אישית. אלוף מפקד 424:

1) להפסיק טרטור חיילים, ושלם יתנו עונש

בלי משפט.

מספר הערות על משך אימונים. כמה זה צריך

לקחת אימון הלוחם.

ופקודה אחרונה - שצריך להכין תכניות אימונים.

לא היתה להם תכנית אימונים.

מה היה הדבר השני?

היו"ר אגרנט:

השני זה הערות ענייניות.

ש. גונן:

והשלישי - שלא היתה להם שום תכנית אימונים.

הפרק הבא - אימונים ותרגילים.

היה תרגיל שלדי של אוגדה 143 באוגוסט.

מפקד האוגדה לא היה בתרגיל, הוא היה כבר עסוק במערכת הבחירות וג'ק גיהל
 את התרגיל, פקד על התרגיל. כאשר הייתי ראש מה ד, קבעתי שהתרגילים האלה יבוצעו

ר.ב.א.

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה סיג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גרנן

ש. גרנן:

תחת יד אחת, - של מפקד הגיס. כך שאת התרגיל ניהל ברנ. וג' קי היה מפקד האוגדה.

תסלח לי רק לקריאת ביניים - אתה קבלת את הפיקוד

שרון

מאלוף אגא, המינוף של אלוף שרון כמפקד האוגדה של

143 היה בו זמנית?

באותו יום.

ש. גרנן:

אני מניח שזה היה בהסכם או בתיאום?

ש. ידין:

זה נזהג דרך אגב, לא בקשר לזה, זה נזהג

שאלוף פיקוד בצה"ל מראש מי עדים אותו שהוא היה מפקד אוגדה?

אברהם יפה.

ש. גרנן:

אברהם יפה זה היה מקרה היסטוריה, אני מדבר

ש. ידין:

על ג'הג.

אם יש מקרה אחד יכול להיות עוד אחד. בוא נתפש

ש. גרנן:

עוד אולי. חמיד יש יותר אלופים מאוגדות.

עכשיו כבר אולי לא.

זה היה אז נזהג מוכן מאליו וברור. לא הינ

ש. ידין:

איזה בעיות אז?

להודות על האמת, אני לא הייתי מאושר אז.

ש. גרנן:

לא היית מאושר אז?

ש. ידין:

לא. לא אגיד שאמרת - שאם זה יקרה אני מתפטר,

ש. גרנן:

לזה זה לא הגיע.

אבל פחות מזה אמרת?

ש. ידין:

אמרת - שאני לא מאושר. לא הבעתי התנגדות חקיפה.

ש. גרנן:

באותו תרגיל שלדי שאלוף הפיקוד היה עסוק במערכת

ש. ידין:

הבחירות,

ר.ב.א.

ועדת החקירה - 22.1.74

ששבה ס"ג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גונן

ש. גונן:

לא אלוף הפיקוד.

י. ירדי:

סליחה, אלוף אאאאאא הפיקוד הקודם, מפקד

ש. גונן:

האוגדה. הוא אבל בא לקבל דו"ח מה קרה?

הוא היה בסדר. א) הוא קבל אישור לזה. הוא בא

לסיכום.

ח. לסקוב:

אתה תגע בנושא של התרגיל?

ש. גונן:

אני יכול להביא את הנושא של כל התרגילים, כי

אני עוד הכתבתי אותם כאשר הייתי במה"ד.

י. ירדי:

זה היה תרגיל עם משימה טקטית או אימונים?

ש. גונן:

לא זה תרגיל שלדי עם בעיות דומות לבעיות

של האוגדה במלחמה. בעיות צליחה,

ח. לסקוב:

זה היה קרב התקלות או קרב יזום?

ש. גונן:

יזום ראשון והתקלות אחר כך. הבעיות שהיו

שמה צליחה מכשול רחב, התקפה יזומה עם

שימוש באויר, קרב עמוק, קרבות נגד שריון. אחר כך קרב על מערך בעומק חפוז,

זה בערך היה. אבל אני יכול להביא את הלקחים בדיוק, את הלקחים אני עוד אכתוב.

י. ירדי:

בדיעבד אחר כך בקרב קרה, שחטיבה 14 נחטפה

לאוגדה הזאת. היא מראש היתה שייכת לאוגדה

או לא?

ש. גולן:

לא.

י. ירדי:

כי היא סדירה. בתרגיל הזה למשל?

ש. גונן:

בתרגיל הזה היא לא היתה. היו אצלה החטיבות

האורגניות. חטיבה 600, חטיבה 421 ו-875 ומפקדת

חטיבת צנחנים והאגד הארטיילרי. עשינו תרגיל פיצוץ רפואי בחעלה. היו הערות שתוקנו.

ב-25 לספטמבר עשינו תרגיל ארטיילריה אויר לבנדויגו. טיווח תותחים ע"י

ר.ב.א

- 80- 77 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גונן

ש. גונן: 10 טיווחים ע"י 6 טייסים, היו קצת תקלות

כרגיל. דבר עיקרי שחתחלתי לעשות ולא גמתי - התחלנו לבנות בתל-ירוחם מתקן

אימונים פירוודי. שהרעיון היה - שכל מי שבא לתעסוקה באגאאאא מבצעת ולמרחב

פיקוד הצדום, יעבור שם את האימונים שלו ופיקוח פיקודי אחיד ומרוכז, כל המקצועות,

כולל: טבחים, כולל חובשים, כולל חובשים, וכל אחד מקבל השתלמות במקצוע

שלו הספציפי.

המשך דבריו רשם ב.צ.מ.

ישיבה ס"ב (בקר)

העד: אלוף ש. גונן

מערכה לטאטה. גשר הגלילים אני הצבתי אותו כאן ולמה הצבתי אותו כאן...?

איפה זה כאן?

היו"ר אגרנט:

כאן זה יוקון. למה הצבתי אותו כאן אני אסביר כאשר

ש. גונן:

אדבר על תכנון אופרטיבי. כי זה נוגע לתכנון

אניירי הלב שאני אדבר עליה בפרק תכנונים אופרטיביים.

בכל אופן, הגשר הוצח כאן וגמרו להניח אותו

רק מספר ימים לפני המלחמה.

קשור למילת קוד צפונה?

ח. לסקוב:

לא. להיפך, צפונה זה למעלה.

ש. גונן:

מה עשיתם?

היו"ר אגרנט:

הנחנו אותו. הטכניקה היא, שגשר הגלילים,

ש. גונן:

אלה גלילים גדולים מאד בצורה של 2-3 מ'

ואורך איננו זכור, נדמה לי של 12 מ', גלילים גדולים וממולאים בקלצף (קצף פלסטי)

צריך להרכיב אותם יחד ואז זה נהיה גשר. האלוף טל/ור/א לסקוב המציאו אותו.

מתי גמרו להניח אותו?

ש. גונן:

מספר ימים לפני המלחמה.

ש. גונן:

הנחתם אותו?

היו"ר אגרנט:

הנחנו אותו ואחר כך צריך להרכיב אותו. בצורה

ש. גונן:

את גמר ההרכבה גמרו באמצע המלחמה. זהו הגשר

שהשתמשו בו אחרי כך לצליחה ב-15 לאוקטובר.

את הסיור בשטח כדי לקבוע את התוא, את הדרך,

לגרוור אותו - יש בעיה לגרוור אותו, כי זה מסובך, עשיתי אישית בערך שבוע לפני המלחמה.

עשיתי שבוע לפני המלחמה לא בגלל שידעתי שתהיה בעוד שבוע מלחמה, זה לגמרי מקרי.

הפעלת דגזים. (דגזים אלה מכונסות שמרכב עליהם

העד: האלוף שמואל גורן

למרש"ל, אלה שהולכים למרש"ל, התחלצו כבר לאמן כספטמבר,

המיתקן התחיל לפעול בספטמבר, לכוחות בסיסי עוד לא הסכנו להתחיל את האימונים.

הם גם היו אלה שקיבלו את האימון שלהם במערג שם. ידין:עד שבאתי היה להם מערג, אני רציתי את המערג לבטל. ש. גורן:מעניין אותי לדעת, מדוע חשבת אז שאת האימון של אלה שהולכים ידין:

לקו יותר טוב לתת להם במיתקן פיקודי בחל-ירוחם מאשר באיזה

מערג שע"י הקו, תחת פיקוד של אנשי הקו.

חראה, רב-אלוף ידין... (ידין: אני אינני טוען נגד זה, אני ש. גורן:

רק שאלתי שאלה.) זוהי גם שאלה של אנשי אלוף פיקוד, אני

רוצה לראות מה עושים, אני רוצה להכתיב תכנית אימונים, אני רוצה להיות בטוח שכל

הדבר, אם הוא במרש"ל או בתעלה או באזור סיני יעבור את אותם האימונים, זה נותן לי

בטחון בתכנית אחידה. המערג לא היה ע"י מפקדת האוגדה.

אבל למי הוא היה כפוף, לחטיבה? ידין:אני לא יודע בדיוק. הוא היה ב"טרקלין", מפקדת האוגדה ש. גורן:

ברפידים, מפקד האוגדה איש עמוס מאד. כשאני מקים מיתקן פיקודי

אני שם רב-טרן...)

סלח לי, זה מעורר שאלה חדשה, למי היה כפוף המערג? ידין:אינני זוכר כרגע. ש. גורן:ל-275. לסקוב:אני לא יודע, אבל זה הגיוני. אם הייתי אומר חיוב תגיון הייתי ש. גורן:

אומר שכן, כי זה קרוב אליז.

הוא ישב בבלוזה? ידין:כן. ש. גורן:אבל אני עוד רוצה להבין את זה. אתה אלוף פיקוד, וכל מה שיש ידין:

03503
03503

במ

- 82 -

ועדת החקירה - 22.1.74
ישיבה ס"ג - אחה"צ

העד: האלוף שמואל גונן

לך בפיקוד הוא תחת פיקודך, מה מפריע לך להעביר את תכנית האימונים, שיטת האימונים, באמצעות מעוז? המעוז הוא גם כן שלך.

ש. גונן: אם אני רוצה לקבוע סטנדרטים, ואם אני רוצה שהסטנדרטים

יהיו אחידים, ואם אני רוצה שתהיה לי יכולת השואה בין

יחידות, אני צריך להעביר את כולם באותו בי"ס. וזה הרעיון של בי"ס חיל. ואם יש לי בי"ס אחד אני יודע איזו יחידה יותר טובה איזו פחות טובה. יש לי מורד אחד, הוא טוב או רע, אבל הוא אחיד לכל היחידות שבמרחב הפיקוד. אם יש לי שני בתי ספר אני כבר מתקשה לדעת. אם יש לי בי"ס אחד ב"טרקלין" הוא רחוק בכלל מהעין, ולא רק מהעין שלי, גם מהעין של מפקד האוגדה. וחשבתי שבסיס אימונים אחד, פיקודי, זה יותר יותר טוב. אגב, בפיקוד הצכון זה היה כך, במרכז - לא. אני גם לא הייתי בטוח שהם עונים לקראת הקרב במאה אחוז בסדר.

היו כל מיני אימונים שלא כל כך חשוב להזכיר אותם כאן.

חשוב כן להזכיר את ימי הקרב. התחלנו להנהיג ימי קרב, תרגול ימי קרב. עשינו את זה במחוז הנגב, באילת במרש"ל וזהו צריך להידות בסיני. במחוז הנגב זה היה מוצלח מאד, במרש"ל - היה רע מאד, כן, נזכרתי, היה גם בסיני.

היו תרגילי הג"א, אימונים. אני מחפש דברים מיוחדים באימונים,

במה שאני מזכיר כאן.

עמדתי לעשות תרגיל קשר פיקודי. היה חשוב לי את רמת הפיקוד

לתרגיל, כי לא אימנו אותה אף פעם בצח"ל. כראש מה"ד ניסיתי את התרגיל הש"ד(?) במה"ד/500 לעשות כתרגיל פיקודי, שהפיקוד, כל פיקוד, שהאוגדה שלו חתאמן, יתורגל גם ברמת הפיקוד העליון, וזה לא הצליח. ואז כשקיבלתי את פיקוד הדרום התכוונתי לאמן את מפקדת הפיקוד. אני לא הספקתי לאמן אותה, ובמלחמה, הימים הראשונים - זה לא היה בדברים גדולים, בדברים הגדולים שלטתי אני על המפתח המפה - זה סימון מפות של קמב"צים, הרמה הייתה נמוכה.

אמרתי כבר קודם שהכנסתי שיגרה של עבודת מטה, דיוני מפקד, לך,

העד: האלוף שמואל גרנץ

שלא היו קודם, סיורים וביקורים. ארגנתי מערכת ביקורות בפיקוד שהיו מורכבים משלושה דברים. מיסדתי אח ענין ביקורי האלוף - יש ביקור אלוף ויש ביקורת אלוף. כשיש ביקור אלוף, זאת אומרת, שאין הודעה ולא צריך להתכונן. הוא בא לראות יחידה. הוא לא בא עם כל המטה, הוא בא עם חלק מהמטה או עם קצין מטה אחד. ביקורת אלוף - היחידה יודעת חודש קודם והיא צריכה להתכונן, המטה בא מספר ימים לפני הביקורת, בחתך אגפי, הוא בודק את היחידה כולה. האלוף בא אח"כ, עורך ביקור שטחי ושומע סיכום של ביקורת המטה. לקראת הביקורת לא צריכות להיות הערות. וחוזר מזה ביקורות פתע של חוליות קטנות, בין אגפיות, שמרכיבים אותן לצורך זה. אגפיות אגפיות

עשינו ביקורת כוננות צריחי טנקים ב-252.

ידין: מתי היתה הביקורת האחרונה?

ש. גרנץ: אני צריך לחפש במסמכים.

ידין: אני שואל אותך על כך מכיון שקיבלנו ידיעה, הודעה, על כך שהטנקים שהלכו ל"בודפשט" הצריחים של אחד או שניים לא פעלו.

הצידוד זה שייך לצריחים?

ש. גרנץ: כן. הביקורת האחרונה היתה ב-2.8. אני רק רוצה לומר שזו היתה ביקורת שלי ככוננות, אבל זו לא אחריות שלי, של הפיקוד.

לסקוב: כל כמה זמן הגיס הספיק לעשות ביקורת אצלך בפיקוד על 143 ועל 252.

ש. גרנץ: פתוח על 143 היה חייב מאתא, על 252 היה חייב מאתא יותר, אבל אינני יודע, זו שאלה שצריך לבדוק אותה.

ידין: אתה אומר שעשית ביקורת על כוננות צריחים. השאלה היא. מה פתאם? הרי זו לו אחריות שלך?

ש. גרנץ: אמרתי שזו כוננות. צריחים לא תקינים הם כפופים למבצעים, דאני רוצה שהם יהיו בכוננות.

ידין: הבעיה הזאת של צריחים של סנקים זו רעה חולה, זו בעיה ידועה

אף לא?

ש. גרונן: המקצוע שלי זה צנטוריונים.

ידין: הסנקים האלה שהלכו ל"בודפשט", איזה סנקים היו?

ש. גרונן: פטוצים. זו מערכת שצריכה לעבוד בתנאי שהיא תוחזק כראוי.

לא יכול להיות דבר כזה, שאתה מעמיד סנק לשנה, ואתה בא אחרי שנה והכל בסדר, זה לא יכול להיות אף פעם. מעצם העובדה שהכלי עומד הוא מחקלקל, ישענין של דליפות והפקונגים של השמן. מערכת הצידוד בצנטוריון היא חשמלית, בפטוצים היא על שמן, אז אם פקונגים עומדים הם מתקלקלים.

ידין: אם במקרה שהטנק הזה שהגיע ל"בודפשט", האחד או השנים, אינני

זוכר כמה, אם הצידוד שלו לא היה בסדר, לפי דעתך - זו אחריות

של מי?

ש. גרונן: האוגדה והגיס. על מה שהפיקוד אחראי מבחינה חימושית זה מסובך

במקצת. הוא אחראי לנשק למעוזים, על 143 ועל יתר המרחבים

פרט לסיני.

ידין: המצב הזה שתארתי בפקודת תואם (?) זה יחסי הפיקוד שהיה בין

האוגדה

אחראת והפיקוד - זה היה מאז ומתמיד? כלומר, מאז שהוכנסה

האוגדה לקו, תמיד זה היה קבוע?

ש. גרונן: אני ציינתי שביני לבין אלברט זה עבד. אינני יודע איך זה היה

לפני אלברט, איך זה היה לפני שאני הגעתי, אבל ביני לבין

אלברט זה עבד.

ידין: היה מישהו שעורר בזמנו או בזמנך, אתה אומר שהייתה לזה הצדקה

אידיאולוגית (ש. גרונן: לא אמרתי הצדקה), הסבר אידיאולוגי.

היה מישהו שעורר את זה שכאן צינור הפיקוד הוא די מסורבל ולא מובן.

ש. גרונן: זה עלה כמה פעמים בדיוני מטכל, אני לא זוכר ע"י מי.

ידין: אבל העלו את זה?

ש. גרנן: כן. בכל אופן אחת הסיבות לכך שאנצילעשות אוגדת מילואים כפופה לפיקוד דרום, שפיקוד הדרום ישב בוֹפידים ולא יפקד ישירות על הקו זה היה בגלל שרשרת הפיקוד.

יש בעיה מעניינת במנהל צבאי, כשאתה מדבר על אחריות וסמכות. כשי לך אחריות ואין לך סמכות - אתה לא יכול לתרגל את האחריות, אם יש לך סמכות - אתה לא יכול לא להיות אחראי. והיתה כאן חלוקה מוזרה של אחריות וסמכות. אינני אומר שזה הפריע בענין הזה למהו, אבל באופן בסיסי זה לא בסדר.

ידין: אבל בכל זאת זה הפריע, אם אתה אומר לי שהמצב של כוונות הטנקים שצריכים להגן על הקו שאחראי עלינו באופן פורמלי זה לא אחריותך, אלא שזו אחריות של מישהו שאיננו אחראי באופן פורמלי על הגנת הקו, אז זה כאן משהו לא בסדר, או שרק כך נדמה לי? ש. גרנן: לא, זה לא נדמה לי, זה לא בסדר. אמרתי דבר גוסף והוא שבהיים הפרקטיים זה לא היה משנה...

ידין: זה היה על בסיס של יחסים אישיים, אבל מבחינה פורמלית של אחריות?

ש. גרנן: כשלמדתי עבודת מטה בקמברלי למדנן - והאנגלים מאד מקפידים על "סיק"ים ופקודות וראשי פרקים ומי אומר למי מה - גמרנן אח הפרק אז המדריך אמר: עכשיו אני אגיד לכם את העיקר. כל זה זה "ריג'יד", זה ידוע, זה גזהל, אי אפשר אחת, אבל כל זה עובד אם יש יחסים טובים בין האנשים. אז פה המערכת לא היתה "ריג'יד" ולא היתה בסדר, אבל היו יחסים טובים בין האנשים, וזה פעל.

ידין: אני בכל זאת בנקודה זאת רוצה להבין - מה הסטטוס, למשל, של גרנד ארטילריה שמוצה תחת פיקוד הפיקוד, מי הוא האחראי לתחזוקה היעילה של הארטילריה, המבצעת, כלומר, שהתותח הוא מחנייע ומצטרף וכו'.

העד: האלוף שמואל גרונן

- ש. גרונן: גדוד ארטילריה שמוצב היכן?
- ידין: בפיקוד שלך.
- ש. גרונן: השאלה היכן, אם הוא מוצב פה (במרכז סיני) האחריות היא על הגיס, אם הוא מוצב פה (ליד התעלה) האחריות היא על הפיקוד.
- ידין: מה זה שייך לגיס? אם אני מדבר על גדוד 175 מ"מ, זה שייך לגיס?
- ש. גרונן: האוגדה 252, הכפופות הפיקודית שלה זה לגיס.
- ידין: אבל התותחים 175 מ"מ שייך לגיס?
- ש. גרונן: לא, התותחים 175 מ"מ בכלל לא שייכים לא לגיס ולא לפיקוד, אלא למטכל.
- ידין: אבל הם היו שם.
- ש. גרונן: היה גדוד 175 בפיקודים?
- ידין: למי הוא היה שייך? למי הוא היה כפוף?
- ש. גרונן: למטכל.
- ידין: למטכל ישירות? (ש. גרונן: כן) אבל מי היה אחראי על המשמעת שלו, על המשטר שלו, על הצריכה שלו?
- ש. גרונן: הקטמ"ר?

כשהוא ~~א~~ מוצב בעמדות אש - לא. אבל, כשהוא היה ברפידים -

בפרוש.

האם בצה"ל לא קיים, שבלי קשר עם השתיכות חילית,

ידין

כל מה שמוצב במרחב של אלוף פיקוד, הוא כפוף

לאלוף הפיקוד בכל הנוגע למשטר, משמעת לכל מה שקשור לזה.

זה נקרא מנמ"ר. מינהל מרחבי. אז הוא כפוף

גונן :

לפיקוד מחוץ לשער. רק מחוץ לשער.

זה לא מנמ"ר. אחת הסמכות המשפטית בשבילה משפטים

לסקוב :

והביקורות.

אני דברתי על זה באחד מדיוני המטכ"ל כשהייתי

גונן :

אלוף פיקוד. התחלתי לעסוק בתאונות דרכים.

היו קרוב לאלף תאונות דרכים לשנה בפיקוד הדרום, ורציתי להקטין את זה. אפשר היה

לפי דעתי. ואז נתקלתי בתופעות כאלה. יש יחידות הכפופות לפיקוד. על אלה יש לי

סמכות מלאה. יש יחידות אחרות, שהן במרחב הפיקוד אבל הן מחוז שיפוטי משל עצמן,

למשל חיל אויר גייס. עליהם אין לי כמעט בכלל סמכות. למשל, מותר לי לעצור מכונית

כשהיא מקולקלת. נגיד שאני שם חוליה והמכונית נוסעת על הכביש וההגה לא כל כך

בסדר - מותר לי לעצור אותה, אסיה שיכת לי. אם היא של הגייס, למרות שהיא במרחב

הפיקוד - לא. אלה פקודות ישנות.

יש על כך פקודות מטכ"ל שקובעות כך?

לסקוב :

כן, כן. היה לפרקטיסט ועבדתי רק עם פרקליט

גונן :

כשהייתי בפיקוד.

אג

עכשו, יש גוף שלישי שהוא לא כפוף לפיקוד, אבל אין לו מחוז שיפוטי של עצמו, למשל מיתקני אג"א. כגון מת"ק רומני. והם יותר כפופים לפיקוד מאשר היל אויר, אבל פחות מאשר יחידות של שיפוט.

למשל, המיתקנים ברומני. אז אתה לא היית אחראי

ידין

למה שקורה בתוך המיתקנים? בתוך המחנה?

לא.

גונן

אז למי הם שיכים?

יו"ר אגרנט:

בכל אופן מה שאני אומר זה לפי החוק. החוק מוזר,

גונן:

אבל זה לפי החוק. אני דברתי על זה באחד מדינני

מטכל.

לא דובר על זה פעם בדיון עם מפקד חיל אויר,

יו"ר אגרנט

על ענין הכפיפות?

היה לי ריב עם מפקד חיל אויר בנושא זה, כי

גונן:

אני אמרתי שהתאונות אצלי במרחב ולא חשוב לאיזה

שיוך הילד - ההורים שלו תושבי מדינת ישראל. אין סבה שהוא יהרג. היה לי ריב

אחס. לא הספקתי לנצח אבל אני מניח שהיתי מנצח.

אג

אני רוצה להקריא לכם מסטנוגרמה מתאריך 13.8.73

חדש אחרי שהתמהיתיים אלוף פיקוד. זה סטנוגרמה 23/73. : "יש לי גם הערות לארגון ככפיפות לא ברורות. יש יחידות וחילים שלא יודעים מי המפקדים שלהם. כפיפות מבצעת ללא כפיפות מינהלתית. כפיפות מינהלתית ללא כפיפות מבצעת. מנמ"רים עם מחוז שיפוט, מנמ"רים בלי מחוז שיפוט. העסק מבולבל."

כך, שאין ביננו הרבה חילוקי-דעות. אבל, אני מוכרח

לאמר שאלה פקודות מטכל כל השנים מאז שאני זוכר פקודות מטכל. כשהיתי סמל עסקתי בפקודות מטכל. זה הרבה שנים.

מתי זה בא לידי ביטוי? כשאלוף פיקוד רוצה לתרגל

סמכויות.

בפיקוד מרכז לא היו בעיות כאלה. גנדי, בניגוד

לסקוב.

לפקודות החליט שמי שעובר עבירתחנועה - הוא לוקח

ממנו את הרכב. הוא הוריד ביום אחד כמה חבר'ה מחיל אויר. הוא אמר אצלי לא תעברו את ה- 8 ק"מ. הוא קיבל גיבוי.

מוחר לו לעצור רכב בתנאי שהם עוברים עלפקודות מטכל.

גונן :

מהירות מופרזת, או נוסע בלי כרטיס עבודה.

גנדי עזר רק רכב שהיתהלו תאונת דרכים. אני עצרתי כל רכב שהיתה לו עבירת תנועה.

זאת נקודה מאד מכריעה. זאת נקודה חשובה כדי להבין

ידין

גם דברים אחרים. קח למשל את המת"ק ברומני -

חסביר לנומחר מה הסטטוס של רומני, למשל, במה הוא כפוף לאלוף הפיקוד. לא בזמן מלחמה.

במה הוא כפוף לאג"א ומי אחראי על הסדר, הנקיון, ארגון השמירה. בכלל מי אחראי שם?

בטחון שדה, רפואי?

03511

- 94 - 100 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג - אחה"צ

העד. ש.גונן

אג

זאת יחידה שיש לה צינורות פיקוד שונים? יש אפשרות לקבל תשובה?

היה לי מסמך של הפרקליט, מיד כשבאתי לפיקוד, גונן

ובמסמך נאמר מה מותר ליומה אסור לי. לא

התכוונתי לעשות דבר שאסור לי ולא התכוונתי לותר על מה שמותר לי. אם אמנא את זה - אביא זאת מחר.

אאאאאאאאאא אני מתחיל להבין הרבה דברים מה י. ידין.

הסבה שלהם, איך אפשר בחרמון ובאבו-רוודס

ובמקומות כאלה, איך אפשר לפעול כשלא ברור בדיוק מי אחראי.

הישיבה הסתיימה

ישיבה ס"ב (בקר)

העד: אלוף ש. גרין

ש. גרין:

דגן זה שם קוד למכונית שמורכב עליה מקלע עם כוונת וזרקור אינפרא אדוםים.

ז"א, זה מאיר באור שחור שלא רואים אותו בלילה והתפקיד שלו לצוד חודרים).

הרכבת זאת על מכונית?

הי"ר אגרנט:

לא אני הרכבתי, זה פריט שישנו בזה"ל.

ש. גרין:

אני הסברתי מה זה דגן, מה אני עשיתי. התברר

לי שאיך בהפעלה הוא נמוך, ואז הכנו תכנית רענונו את הכשרת הצוחים. גם לקו התעלה

וגם למתזות אחרים של פיקוד הדרום.

בענין המעוזים, מעוזים מדוללים.

מתוך 30 מעוזים שהיו בקו התעלה, נסגרו במחצית הראשונה של 73, עד יולי, לפני

שאנתי - 14 מעוזים, ואלה שנסגרו נהרסו על ידי טרקטורים. הם נהרסו כף שמערכות

אייזרר ומערכות הב"א (מערכות הב"א הם מערכות הטיהור נגד גזים נהרסו) ולפחות אותם

זה היה צריך להיות שבועות של עבודה.

המשך דבריו רשם ב.צ. מ.

ועדת החקירה, 24.1.74
 ישיבה ס"ד, לפני הצהרים

ער: אלוף שמואל גונן:

ידין: (בענין אבירים, גם אתה צדקת (גונן) וגם אני
 המילה המקורית זה פרים. אחר כך זה עבר לשמוש
 גם לסוסים, כך שבסופו של דבר זה גם סוסים וגם פרים.

לנדא: אלוף זה גם שור. בתהילים.

גונן: איך נסביר את הכתוב אלוף געורין ?

לנדא: גם זה נצט זה. אלוף זה כנראה דבר יקר.

ידין: הניקוד המסורתי ניסה להבדיל בין אביר ואביר.

כאשר אומרים אביר יעקב, כנראה לא היה להם נוח.
 כאילו משוים את אלהי ישראל לפר או לשור, אבל בעצם זה התחיל בזה.
 בכתב בפרוטוסינאי זה אלוף, אחר כך זה משתמש,

גונן: למדנו, "כל המלמד את בן חברו תורה, כאילו ילדו".

-x-x-x-x-x-x-x-

אני מבקש לענות על שאלות שנשאלתי כאן שלשום.

אגרנט: מתי אתה צריך להפסיק הינם ?

גונן: אני צריך להפסיק ב-11.45, אם אפשר.

אגרנט: טוב, אנחנו נתחיל אחרי זה ב-3 אחרי הצהרים.

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבה ס"ד, לפני הצהרים

גורן: ושאלתי בפעם שעברה, על כפיפות המעורב

(מהקן אמצעים אוגדתי).

הזכרתי שהמעורב שמעורב "טרקלין" היה ריק, ואני אחר כך תפסתי אותו עם אנשים
הוא היה כפוף ל-275. מבחינת אחזקה כוחות היה ריק,

אגרנט: זה בצפון ?

גורן: זה בגזרה הצפונית.

ושאלתי על בקור באבו-רודס, ובכך בקרתי,

ב-19 בספטמבר. הסכום הוא לקוני. מה שאני מוצא בספרים של הבקור,
שאג"מ הפקוד יכין תרגיל דו-צדדי שיבוצע בראס-סודאר, בנפתחזפעל כל המערכת,
כולל חיל-הים, אוגדה 252, וחיל-אוויר. אני לא זוכר, אבל אני מניח, שהחלטתי
אז החלטה הזו שם, כי מצאתי חוסר תיאום בין החילוצת למפקדת מרשל, בין הזרועות
למפקדת מרחב שלמה.

אני זוכר בעל-פה, וזה לא רשום, שקבע-

שקבעתי דיון בלי תאריך, לקביעה של הסדרת סדורי הפקוד במקום, כי לא היה
ברור מי מפקד המקום. היו שני מקומות כאלה, במרחב. אחד זה מעורב
"מסעדה" שהראתי אותה כאן, והשני זה באבו-רודס. מסעדה, זו הייתה תחנת מכ"ם
שמרו עליה אנשים, שם קבעתי מי המפקד, ובאבו-רודס לא הספקתי לקבוע.

נבנצאל: קבלנו מכתב מסגן, שכותב כך: -

(מקריא את המכתב)

1. הנני חייל בשרות סדיר, אשר משרת בנפת אבו-רודס מאז ה-6 בפברואר
שנה זו כשליש הנפה.

2. את דברי אהלק לשלושה חלקים בהתאם לראשי הפרקים אשר בנדון.

3. הערכות צה"ל בנפת אבו-רודס

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבה ס"ד, לפני הצהרים

3. הערכות צה"ל בנפת אבו-רודס

- א. נפת אבו-רודס כוללה כ-70 חיילים בשרות סדיר ועוד שתי פלוגות תעסוקה של כ-120 חיילים שתיהן. הראשונה נמצאת בנפת ומחזיקה את הנקודות מדרום לצפון. בחיים, אבו-רודס, אבו זנימה והפלוגה השנייה, אשר נמצאת ברס-מלאב, כ-50 ק"מ צפונית לאבו-רודס. שש האחריות של נפת אבו-רודס מבחינה בטחונית הוא עצום כ-150 ק"מ לאורך מפרץ סואץ בלבד שלא לדבר על המרחבים העצומים שלא לאורך החוף. ב. גופף לחיילי החי"ר שהזכרתי דלעיל שרתה גם מחלקת שריון בנפת שכללה שלושה טנקים ועוד 10 טנקים לשעת חרום.
- ג. במרכז מחנה אבו-רודס נמצא מצבור דלק על קרקעי של קרוב ל-20 אלף ליטר. איני צריך להסביר מה היה קורה למחנה אילו הופצץ או הופגז מצבור זה. (ביום רביעי ה-10 באוקטובר כשהופצץ המחנה גפלה פצצות כ-100 מטר מהמצבור).
- ד. במחנה אבו-רודס ובאזור אבו-רודס לא היו כלי נשק ג"מ הן בטילים והן בתותחים דרך קבע ובמקלעים לאורך כל התקופה של ה-10 חודשים שקדמו למלחמה.
- ה. בנפת אבו-רודס נמצאים לאורך כ-50 ק"מ חוף מתקני הנפט אשר חלק מפלוגת התעסוקה (כ-15 חיילים בלבד) היה צריך "להשגיח" עליהם.
- ו. יש לציין שמדי פעם במשך החודשים פברואר-אוקטובר ש.ז. הורדו מערכות ג.מ. אלינו לזמן מוגבל.
- ז. חלק לא מבוטל אצל החיילים הסדירים אשר שרתו בנפת ידע לתפעל נשק כראוי.
- ח. לא הוקם חמ"ל מתחם לפני הקרקע עד היום.
- ט. כמעט כל חיילי הנפה לא ידעו היאך משתמשים במסכות גז ומה הסכנות שבאי שמוש נכון במערכת נגד החקפת גזים.

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבה ס"ד, לפני הצהרים

(עדות גונן - קריאת מכתב על ידו מר נכנצאל)

4. כוננות צה"ל בימים שקדמו למלחמה בנפת א-ר

- א. מאחר ואת הימים בין כסה לעשור "בלתיים" לא ביחידה אלא במרכז הארץ בתפקיד, לא אוכל לספר הרבה על כך, אומר את אשר ידוע לי בוודאות.
- ב. לא נעשה נסיון כל שהוא להרחיב את מצבור הדלק או להגביה את סוללות העפר סביבו, אשר גובהם הוא כ-2 מטר בלבד.
- ג. לא חולק לכל החיילים נשק אישי והיו חיילים רבים שהסתובבו ללא נשק אישי כלל.
- ד. לא הובאה לאזור עד יום חמישי ה-11 לאוקטובר מערכת של גלוי כוון מטוסים ושל מערכות נ"מ הן בטילים והן בתותחים.
- ה. לא הוקמו עמדות נ"מ במקלעים ה-0.5 אינץ' או 0.3 אינץ'.
- ו. לא נוספו כוחות משמעותיים לנפה עד יום ה-7 באוקטובר (נוספו שתי מחלקות טירוני נצחנים בלבד).

5. פעילות צה"ל עד לבלילמת האויב בנפת א-ר

- א. לנפת אבו-רודס חדרו ש כשני גדודי קומנדו מצריים בימיה הראשונים של המלחמה.
- ב. ביום ראשון ה-7 באוקטובר הועברו טנקים משארם-א-שייך (אופירה) לראס-סודאר על גבי שרשראות ולא על גבי פובילים.
- ג. מסכות גז מחשש להתקפת א.ב.כ. חולקו לחיילים רק במהלך המלחמה.
- ד. נשק לא היה בכמות מספקת לכל החיילים וחלק מחיילי המלואים הגיעו ללא נשק אישי כלל.
- ה. ביום כיפור הושמדו שתי חוות בגלבגם מיכלים ממתקני הנפט. לפי עצירת דעת עקב חוסר מערכות ג.מ.

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבה ס"ד, לפני הצהרים

(עדות גונן - קריאת מכתב על ידי מר נבנצאל)

- ד. במרחק כ-100 בעת ההפצצה האווירית היחידה אשר נערכה על מחנה אבו-רודס לא נשמעה אזעקה כלל ורוב ההרוגים מההפצצה (10 חיילים) נהרגו בשנתם.
- ז. במרחק כ-100 מטר מהמקום שבו נפלה ההפצצה נמצא חדר האוכל שבו סעדו אותו רגע כ-150 חיילים וכחמישים חיילים הפך ליד חדר האוכל. אינני רוצה לחשוב בדעתי מה היה עלול להיות גודל האסון.
- ח. על המטוס התוקף לא נורתה ולו ירייה אחת.
- ט. לסכום לא עסקתי בהערכות אלא הצגתי עובדות. לא הצגתי את כל העובדות אלא את אלה שנראו לי חשובות. "

אגרוט: יש עוד מכתב; " שרתתי במילואים בחאריכים

12.9.73 עד 4.10.73 באבו רודס בחפקיד של

איוש עמדות בהגנה על מתקנים צבאיים, מתקני הנפט וכך הגנה על האזרחים העובדים באי-זור.

רוב תקופת המילואים עברה בשמירות וללא

אירועים מיוחדים. עד להכרזת הכוננות באבו-רודס בתאריך 3.10.73 בתאריך

זה צפוי היה שנערוך בערב מסיבה לגמר שירות המילואים. אך במקום מסיבה נוכחתי באחת ההצגות המבישות ביותר בחיי.

הביאו שלושה זחלמים וחלקו אותנו (היינו כ-20

איש, כולנו תותחנים על 122 מ"מ נגרר, כשתפקידי האישי משיק תותח) לשלושה צוותים.

בערך בשעה 11.00 הגיע סגן-אלוף מפיקוד דרום

שאת שמו שב איני זוכר, והוא ערך לנו מסדר. לאחד הבחורים הצמידו בזוקה

אותי הצמידו למקלע 0.5, אחר נעשה (נהג זחלם) ואחר קבל חיק ואמרו לך

שהוא חבלן, וכך הלאה עם שאר האנשים.

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבה סגורה, לפני הצהרים

(עדות גונן: קריאת מכתב על ידי השופט אגרנט)

אין צורך לציין שכל המקרה התפקידים שהוטלו עלינו היו פיקטיביים, כלומר, מעולם לא נגע כל אחד מאיתנו בכלי שהוא קבל ליד.

אין צורך לציין שהמסדר עבר בסדר ולאחר מכן הלכנו לחגוג את שחרורנו מהמילואים. לי כמה דברים ברורים: א) באותו לילה, כלומר 48 שעות לפני תחילת המלחמה, כל איזור אבו-רודס הרגיש מאד מבחינה בטחונית הופקר בידי כמה עשרות תותחנים שלא ידעו להפעיל את כלי הנשק שהופקדו בידם. ב) הקרקע היה מושלם, כשסגן האלוף הגיע מפיקוד דרום ועבר על המסדר ללא נקיטת שום אמצעים. ג) בעיני עשרות "מילואימניקים" ערכו של צה"ל וערך מפקדיו ירד לאפס באותו הלילה.

חוץ מהמקרה הזה, שבוודאי אוכל להוסיף הרבה במקרה ואקרא להעיד, אני רוצה לציין שכל השבוע שלפני המלחמה עמדה כל אבו-רודס בפני אימת גורודיש, שעמד לבקר במקום. ובמקום לשים את הדגש בכובד הצייל להכיר את נשקו וכו', שמו את הדגש על גומיות במכנסים וכו'.

לפני כן רשמה יע
במ

ועדת החקירה - 24.1.74
ישיבה ס"ד - בוקר

- 11 -

הער: האלוף שמדאל גונן

ש. גונן: אני לא יודע אם אוכל לכל ההערות לענות, לא את הכל אני יודע.

בענין הנ"מ באבו-רודס. על הנ"מ אחראי חיל האוויר, גם על

הטילים וגם על נשק ותותחי נ"מ. הם יחידות חיל האוויר וחיל האוויר במטה הכללי
היה מחליט מתי להעלות ומתי להוריד נ"מ. כשדובר על קיצור השרות עוד לפני
המלחמה, לא הרבה זמן לפני, ימים, ציטטתי מה שאמרתי בסטנוגרמה, אני לא
ציטטתי הכל, אבל אולי אמצא זאת מיד, אחד הדברים שביקשתי היה שקיצור השרות
לא יפגע בסוללות הנ"מ במרחב פיקוד הדרום, ואם לא יהיה סדיר, כפי אז צריך
יהיה לקצץ בסוללות של הסדיר, שלפחות יארגנו מילואים.

רמת תפעול הנשק, המקצועיות. אני עמדתי על כך - אולי לא כל כך

ברור - בפעם הקודמת. זו היתה בדיוק אחת הסיבות מדוע רציתי לרכז את האימונים
לקראת תעסוקה במרחב הדרום במתיקן פיקודי אחד. הייתי מודע, אני לא ידעתי
על הפרט הזה באבו-רודס, אבל אני הייתי מודע לכך שבסך הכל הכנת המילואים
לתעסוקה מכעית היא לא בסדר, היא לא תקינה. אני אינני יודע, אבל אני לא
יכול להניח שלפני זה היה בסדר והמצב הורע רק באוגוסט - ספטמבר. כשהגעתי
לפיקוד באמת תיכננתי, כפי שהצגתי, להקים מיתקן אימונים פיקודי בגלל כל
הדברים האלה.

ואשר להגנת אבו-רודס לפני ובזמן המלחמה. הגנת אבו-רודס

עד היום מבוססת על חיל אוויר ולא על כוחות קרקע. לא רק אבו-רודס, אלא כל
מרחב שלמה. בגלל זה שכל המרחב איננו בטוח טילים, טילי נ"מ, זה נקרא
אמ"ט (אזור מוגן טילים), השטח איננו בתוך טווח אנ"ט, ולכן הוטלה הגנת
האזור על חיל האוויר, גם לפני המלחמה, גם במלחמה וגם עכשיו. וכשיש כוונות
חיל האוויר מוריד מטוסי קרב, כלילה - פנטומים, ביזום - סקיי הוקים או מיסטרס
לשדה התעופה של אופיף שהתפקיד שלהם הוא לגלות, התפקיד של חיל האוויר הוא
לגלות את המטוסים והמסוקים שמתקרבים ולירות אותם מהאוויר. מרחב של מאות
ק"מ כזה לא ניתן להגן עליו בכוחות קרקע, כוחות קרקע גם לא היו מספיק, לא
רק לפני המלחמה, אלא גם בזמן המלחמה וגם עכשיו.

אעד: האלוף שמואל גונן

נבנצל: אבל כוחות קרקע השתתפו שם במרדפים וכו'.ש. גונן: כן. איחה שם יחידת צנחנים, שבמסוקים הוכלה לעשות מרדפים. כשהגעתי למרחב מרש"ל אחרי שהודחתי או הוחלפתי מפיקוד הדרום,

כשהתחילה הכוננות, כבר לא הייתה יחידת הצנחנים, ואז ביקשתי עוד פעם, לצורך אותם המרדפים, יחידה, וקיבלתי פלוגה של קורס מ"כים של גולני, סדירים, לצורך המרדפים, זמיד כשנגמרה הכוננות לקחה אותם חזרה לאימונים. ואני מספר זאת כדי להסביר את השיטה - כוח עתודה מוטס, התראה ויריית, תפעול חיל אוויר.

לנדוי: הם באו לפני התחלת ההתקפה, הפלוגה של גולני?ש. גונן: אני דיברתי על התקופה שאחרי המלחמה, כאשר הייתי בפיקוד מרש"ל.

בתקופת המלחמה היו הצנחנים. אני לא זוכר בדיוק מתי הם הגיעו, הם הגיעו בתוך תקופת המלחמה.

נבנצל: חיל האוויר אחראי להגנת אבו-רודס?ש. גונן: אחראי לכל המרחב.נבנצל: לכל המרחב, כולל אבו-רודס? (ש. גונן: כן.) אז אלוף הפיקוד

יכול לשכנח כחות או יותר.

ש. גונן: לא, לא יכול לשכנח. כשהתחילה המלחמה אני יזמתי פעילות אווירית.

אח"כ, כשאני אציג את היום הראשון שהשני של המלחמה, אחרי היום

השני של המלחמה מרחב מרש"ל צנתקמפיקוד הדרום פגעה פיקוד עצמאי, בימים שאני הייתי אחראי לו אני אציג איז פקודות נתתי ומה בצע, במשך המלחמה, יזמתי הפעלת חיל אוויר ונתתי פקודות למפקד מרחב מרש"ל אסף לטפל בכוחות נוחתים. בסך הכל הדבר הצליח.

נבנצל: מדברייך שלשום וגם היום אני מתרשם שהרגישות המיוחדת של אבו-רודס,

שגם הוכיחה את עצמה במלחמה, לא הפסה מקום גבוה אצלך.

ש. גונן: אני אולי אתאר את זה אחרת. במרחב מרש"ל יכול להיות שלוש אפשרויות

העד: האלוף שמואל גרנץ

לחקיפה: אחת - ע"י כוחות שריון שיצאו מן העיר סואץ ויצררו דרומה לאורך הצד המזרחי של המפרץ בכדי לכבוש את אזור הנפט ואת מרחב שלמה. האפשרות השניה היא - הנחת כוחות קומנדו ע"י מסוקים. האפשרות השלישית - הנחת כוחות - קומנדו או אחרים - בסירות, סירות דיג (סד"ג) או סירות גומי. היתה גם אפשרות רביעית בעצם, שממנה לא חששנו, היתה נחיתה של טנקים.

אני אחזיל באפשרות הרביעית. לא חששנו מן האפשרות

הזאת, כי הנחתות, אלה אדחן הספינות שהיו מסוגלות להנחית טנקים, נמצאו במפרץ דרומה מן האזור וידעו מתי הן מתקדמות, אם הן מתקדמות, היה לגז עליהן מעקב מן האויר והים.

אשר לאפשרות הראשונה של פריצת שריון, שאמנם בוצעה

אח"כ, ביום ראשון ה-13 לאוקטובר. נגד פריצת השריון הצבתי אני חסיבת צנחנים, חטיבה 35, בראס-סודר, צפונה לאבו-רווס, עם טנקים. התפקיד שלה היה לבלום התקפת השריון, כשהשמת השריון היתה מוטלת על חיל האויר. יצאה אמנם חטיבה משורינת כזאת ב-13 לאוקטובר דרומה, היא נבלמה ע"י הצנחנים והושמדה ע"י חיל האויר. אני מציין שבתקופה הזאת, ב-13 לחודש, כבר לא היתה כפופה לי, לפיקוד הדרום, אבל מאחר והם עברו דרך אזור פיקוד הדרום, את רובם השמדנו באזור פקוד הדרום, כלומר, עד ראס-סודר. השצוננו את רובם ע"י חטיבה 252, אשר ישבה במיצרים עוד לפני שהכות המצרי הגיע אל הצנחנים. ביום ה-13 לחודש, שזה היה קרב השריון הגדול, השמדנו 264 - 300 טנקים, מהם 90 הושמדו באזור שבדרך לראס-סודר, בציר היורד לראס-סודר. כך שהפתרון הזה עבד.

האפשרות השניה של החקיפה, אנחנו קוראים לזה "דרכי פעולה

אפשריות לאויב", מנתחים דרך פעולה אפשרית ומוצאים לה פתרון. דרך הפעולה האפשרית השניה היתה ע"י מסוקים. המסוקים הופיעו כבר בשבת, ה-6 באוקטובר, אחה"צ. הפתרון הצבאי שהיה מוכן מול מסוקים היה הגילוי שלהם - ומסוקים אפשר לכלוח ע"י הדררים - גילוי שלהם ע"י חיל האויר, ינדוט ע"י חיל האויר ואש מן הקרקע ע"י היחידות שבקו, שכמובן לא יכלו לתפוס את כל הקו, אלא היו

העד: האלוף שמואל גרנץ

באזורים מסויימים. גם הפתרון הזה הוכח כיעיל. אינני זוכר כמה מסוקים הופלו בין 13 ל-18 באוקטובר, נדמה לי, אינני בטוח במסוקים, ש-6 מהם ע"ש כוחות הקרקע - ואני מדבר על כל מרחב שלמה - דהיטר ע"ש חיל האוויר.

גדודי הקומנדו שנחתך במרחב - תפקידם היה לחסום צירים, ואנחנו

יודעים זאת מפי שבויים, תפסנו גם מפה עם תכנית, תפקידם היה לחסום צירים ולהתחבר עם כוחות השריון המצריים שיבואו מהצפון. ברגע שכוחות השריון המצריים לא הגיעו, ההתקפה שלהם נכשלה, ורובם הושמדו, כוחות הקומנדו לא יכלו לעשות הרבה במרחב. זה כבר לא היה בזמני, אבל אני יודע שרדפו אחריהם ואת רובם תפסו.

לפני כחודשיים, בכל אופן אחרי המלחמה, המצרים הנחיתו במסוק עוד 8 אנשים במגמה לגלות מה עלה בגורלם של שני גדודי הקומנדו, אם הם גלקחו בשבי או הושמדו.

אח"כ רשמה או

לפני כן רשמה ²אב

בא במ

ועדת החקירה - 21.1.74

ישיבה ס"ב - בקר

העד: אלוף ש. גונן

- 21 -

במשך ספטמבר...

כזה גמרת את נושא המעוזים?

הי"ר אגרנט:

לא, עכשיו אני עומד להגיד מה אני עשיתי. אני הארתי אסך

ש. גונן:

קיבלתי את הפיקוד. בספטמבר החלטתי כמה מהמעוזים להחיות.

המעוזים שחשבתי שהם חשפו גזרות ואסור היה שישארו מעוזים "מתים" היו "טרקלין",

זה מעוז הנמצא על שפת הים התיכון וחולש על ציר הרוחב.

זה "בנדפסט"?

י. ידין:

לא.

ש. גונן:

זה יוחר קרוב לצד "רומני".

י. ידין:

וזה היה המזל. מפני שכאשר החחילה המלחמה המצרים ניסו לכבוש

ש. גונן:

אותו.

זה היה "רומני"?

י. ידין:

לא. (?)

ש. גונן:

זה נסגר כבר?

לנדאן:

זה היה סגור?

ידין:

הוא לא היה סגור. הוא היה ריק, והשתמשו בו לאימונים, ואני

ש. גונן:

נתתי הוראה לפתוח אותו 24 שעות... נתתי הוראה לפתוח את

"לקקן", שהיה סגור. הוא מעוז על שפת האגם המר והיה סגור. נתתי הוראה לפתוח אותו

ולהכניס יודי ימי, שחלש על האגם המר. הוא גם עזר לי בתכנית שאני אתיחש אליה אח"כ,

כאשר החלטנו לגסות לסייר מקום למזח בכדי לנחות במקרה של החקפה על מצד השני של האגם,

למבצע של סיור מזח לנחיתה, חוף נחיתה בצד השני.

ל"לקקן" היה תפקיד חשוב בצליחה ממש, או שזה היה צפונה ממנו?

ידין:

לפני כן במ.
א.א.

ש. גונן:

ושמנת האנשיט האלה הוסברו על ידי הבדואים
לצער, אחרי כמה שבועות. אני מניח שהיום

לפימקורות המודיעין מסתובבים בין ששה לעשרה מצרים בשטח, כשהבדואים נותנים
להם מחסה. עוד לא מצאנו בין ששה לעשרה איש. אינני בטוח במספר. מה שאני
מנסה לומר שבסך הכל גם הפתרון זה עבד.

האפשרות השלישית הייתה נחיתה בסירות.

כשאני אדבר על המלחמה אראה שנודע לי מהמודיעין ביום ראשון או בשבת שמתרכז
כוח קומנדו בנמל סאפג'ה. ביקשתי הפצה של חיל האויר על הנמל וההפצה בוצעה.

שם יש בסיס לחיל הים המצרי?

הי"ר אגרנט:

כן. שם התרכזו כוחות קומנדו וההפצה בוצעה.

ש. גונן:

התקפת הקומנדו בסירות לכן לא הייתה.

בנוסף לכך הסירות של חיל הים חדרו לנמלים המצריים, אני לא זוכר כרגע איזה,
והשמידן סירות קומנדו עם החיילים עליהן, לפני שהם יצאו למשימה שלהם.

ולא נעשתה נחיתה על ידי סירות במלחמה עד כמה שאני יודע. כך שנדמה לי שהפתרון
הצבאיים שניתנו לפני המלחמה ובזמן המלחמה לבעיות מרחב שלמה הוכחו ככאלה
שענו על הבעיה. כך שאני לא סבור שבאיזשהו מקום מרחב שלמה נדחק/מהתודעה,
אני חושב להיפך.

אני גם כשאדבר על תקופת הכוננות,

אם כן מה שלא פעל זו הייתה ההגנה האנטי-אווירית?

נבנצל:

לקראת המלחמה כבר הייתה הגנה אנטי-אווירית,

ש. גונן:

אם אני זוכר נכון. בכל אופן היום יש בודאי.

אבל האזור הופצץ ועשרה חיילים נהרגו?

נבנצל:

לדעתי קשה לבוא בטענה להגנה אנטי-אווירית

ש. גונן:

שלא הצליחה להפיל מטוס. זה קורה הרבה

פעמים, זה מטוס לא התגלה. אינני יודע למה כי זה לא תפקיד של כוחות הקרקע.

הם עשו מספר פעולות מוצלחות עם מטוסים. באותו השבת מטוס אחר ירה טיל קלט
והרס את מתקן הירד במרחב שלמה, ואנחנו לא ידענו הרבה זמן שזה קלט חשבנו
שזה הפצצה של אגטונום. כלומר, קורה במלחמה שמטוסים חודרים. אני אדבר אחר כך
על שבת ואני אספר שההפצצות המצריות בשבת בצהריים הצליחו להכנס בלי התראה
רדדית. בסיס חיל האויר ברפידים הופצץ. למה זה קרה אני לא חושב שצריך לשאול
אותי, צריך לשאול את חיל האויר. אני גם מניח שזה יכול לקרות, אינני יודע.
בכל אופן, אינני מכיר מערכת הגנה פרט למערכת המצרית שהיא מאוד צפופה במערכות
טילי נ"מ שמסוגלת לעצור מטוס או רכיעיה שנכנסת בבטחון של מאה אחוז, אינני מכיר
חופעה כזו. במלחמה קורה שנכנסים, ונכנסו, אבל זה בדיוק לא השטח שאנחנו מפקד
עליו של התראה נגד מטוסים. אני אלוף פיקוד אחר, של כוחות הקרקע, של התראה
נגד מטוסים וטיפול בהם.

חמ"ל מתחת לפני הקרקע -

אני עי עכשיו אם ישאלו אותי אם כדאי לבנות באו-רודס חמ"ל מתחת לפני הקרקע
אני אגיד שלא. זו הוצאה כספית גדולה והיא לא פותרת יותר טוב מאשר שוחות
רציניות שצריכות להיות.

היא לא פותרת יותר טוב ממה?

אגרנט:

משוחות, תעלות קשר נגד הפצצה אוירית.

ש. גונן:

אני לא יכול חשובה בדיסק על מצבור הדלק,

אני גם לא יודע למי הוא היה כפוף. אני לא זוכר את המקרה.

בענין הערה של גומיות במכונסנים - אני לא

מוצא סתירה אלא להפך, בנטיין להקפיד. התחלתי, זה דבר שהיה מוזנח שם שנים,
להקפיד על משמעת של חיילים, וצעדים ראשונים, לא ראשונים, חלק מהמערכת של להרגיל
אנשים לבצע פקודות.

לא, הוא אומר שנעשה פיקטיבי. שהיה חסר משמעות,

אגרנט:

על זה הוא מתאונן, לא על זה ששטחדלים להכניס

משמעת.

א.ו.

ישיבה סד - בוקר
הער. אלוף ש. גונן

גורודיש

היו שני דברים - בסדר הוא מדבר על אימת ~~המלחמה~~.לנדוי:הלוואי שהיו מפתחים מספיק כדי לא לעשות מסדר
פיקטיבי.ש. גונן:הוא קורא לזה "אימת גורודיש" דווקא כי הם
כאילו התכוננו לדבר הזה או רצו להתכונן לזה.אגרנט:

לרביעי לאוקטובר?

ש. גונן:

וזה היה בכלל דבר פיקטיבי.

אגרנט:אני שמע את זה עכשיו פעם ראשונה. לא ידעתי,
אין לי ספק שלו לא היתה פורמלמלחמה וזה היהש. גונן:

נודע לי יותר מאוחר, הייתי ודאי מטפל בעניין. להגיד שאני בטוח שזה המקום
היחיד שעשו מסדרים פיקטיביים - אינני בטוח. יכול להיות שזו היתה תופעה
שבמקרה הבחור הזה כתב. אחד מהדברים שרציתי להלחם בהם בפיקוד הדברים זה הסגנון
הזה.

אתה לא שמעת על זה?

אגרנט:לא. אינני יודע גם מי הסגן אלוף שהיה,
חבל שלא כתוב מי זה. בכל אופן, זה שבא סגן-אלוףש. גונן:

מפיקוד דרום, זה גם כן תופעה חדשה. דרך כלל הם לא היו באים.

אני אדבר אחר-כך כשאדבר על שבוע הכוננות

מה-30 לספטמבר עד 6, אני אדבר על הוראות שנתתי למרשקל, להגביר קשר, להגביר
כוננות, להגביר אבטחה מתקני גפט, ביטול חופשות. שלחתי ביקורת לאבו-רוסט.
יש לי כאן, אולי זה הסגן-אלוף באמת, סא"ל קורות ברוך, יש לי דו"ח שלו על
הביקורת באבו-רוסט ב-3-4 לאוקטובר. אולי זו באמת הביקורת שהוא מדבר עליה.
והדו"ח של הביקורת, אני אקריא את הסעיף ז':

"לסיכומן של דבר התרשמותנו היא כי בעקבות הכרזת מצב כוננות "אשור", ניפגז הוראות ותדריכים מתאימים אשר בדרך כלל הגיעו לכל הכוחות, כי ארגון השליטה והקשר הינם תקינים והמשקקנות שולטות בנעשה בקו" הוא כותב גם צירים שלא בסדר: "מצב אחזקת רכב לא בסדר, אין תחמושת רזרבית נוסף למנה האישית בל מינוי נקודות". המכתב הזה יצא מראש צוות הביקורת ברביעי לאוקטובר, הגיע ב-5 לאוקטובר לאג"ם. אין ליצל של ספק שזה לא הספיק להגיע אלי, כי ב-6 פרצה המלחמה. אני חושב שזה הכל מה שאני יכול להגיד בענין הזה.

טוב. אתה עובר עכשיו לשובך יוניס?

אגרנט:

לא. יש לי עוד כמה שאלות -

ש. גונן:

נשאלתי אם אני יודע מה היה הסיכום עם

אנשי המילואים ששחררו מהקו - נסיתי לברר בטלפון, כי היינו תקועים פה בגלל השלג - התשובה שקיבלתי שהיו סיכומים, לא הצלחתי להשיג סיכומים.

נשאלתי על סדרי הכפופות של יחידות במרחב הפיקוד -

הבאתי כאן את הוראת הפיקוד העליון (מנמ"ר - מנהלה מרחבית) למה אחראי הפיקוד לאותן היחידות שלא כפופות לו, אלא רק באמצעות מרחבו הגיאוגרפי.

ממת? ואיזה מספר הוראות אלה?

ידין:

הוראות פיקוד עליון מה-1 במאי 1957,

ש. גונן:

מס. 2.0303. האם להקריא אותו או

להשאיר לעיון?

תגיש את זה.

היו"ר אגרנט:

אני מגיש את ההוראה. באמת בנושאי משמעת

ש. גונן:

הפיקוד אחראי רק מחוץ למחנות ולא בתוך המחנות.

זו היחה השאלה בעצם. בשאלה שנשאלתי הנקודה העיקרית הייתה: בנושאי משמעת

הפיקוד אחראי להופעה של אנשים או למשמעת מחוץ ליחידות שלהם ולא בתוך היחידות

לפי אותה פקודה, אבל כדאי לראות אותה.

אבל אני שאלתי גם מה היתה האחריות לסדרי ההגנה

ידין:

בתוך הבסיסים?

יש כאן פירוט נושאים שהאחריות לכיצועם מוטלת

ש. גונן:

על מפקדת הפיקוד המרחבי - בכל הנושאים

החורגים מהפירוט בתוספת א' להוראה זו, תהיינה היחידות מנמ"ר קשורות בצנזרות המקובלים ללא זיקה למנמ"ר. נושאי אבטחה אינם מפורטים בתוספת א', ולכן הם קשורים ללא זיקה מנמ"רית לצינורות הפיקוד שלהם. בנושאי אג"ם שכן קשורים מנמ"רית הם בטחון שדה, ייעוץ ופיקוח פרט ליחידות חיל אוויר וחיל היסודות מחנה מטכ"ל; חיל אוויר, חיל הים, ויחידות מחנה מטכ"ל גם לא כפופות מבחינת בטחון שדה. הדרכה, לא אמון גופני לא חיל אוויר, לא חיל הים, לא גיסות שריון, לא פיקוד/נח"ל, לא גדנ"ע. מחנה מטכ"ל כן, יחידות מחנה מטכ"ל כן. דואר צבאי. אלה נושאי האג"ם שמופיעים בתוספת א'.

אחרי כן י"מ.

03527

לפני זה רשמה או
ימ

.31.

ועדת החקירה - 24.1.74
ישיבה סד' - בוקר

העד: אלוף ש. גונן

אתה מגיש את זה לחוד או זה יהיה בחיק ?

היו"ר ש. אגרנט.

אני מוסיף את זה לחיק.

ש. גונן:

מי חתום על זה ? מי היה אז הרמטכ"ל ?

ידין.

דיין.

לסקוב.

אני מגיש את זה לחוד.

ש. גונן:

זה יהיה 226.

היו"ר ש. אגרנט

זוהי פקודה של המטכ"ל ?

נבנצל:

הוראות שהמטכ"ל מוציא, אבל זה בסמכות שר הבטחון.

ידין:

אלה היו פקודות כלליות בצה"ל לכל הפיקודים.

למה דרוש פה שר הבטחון ?

נבנצל:

זה מסובך. זה התחיל בזמני. היות ולא היתה

ידין.

מוגדרת קונסטיטוציה תפקיד של פיקוד, מפקד עליון

של צבאות, ופה היו תלויות הרבה כמכונות של שר הבטחון, הוסכם אז בין ראש הממשלה

וביני, שעל פקודות בעלות אופי קונסטיטוציוני כללי לכל צה"ל, לא שגרתיות, תקראנה

"הוראות הפיקוד העליון", יחתום הרמטכ"ל, אבל בתוקף הכמכות שניתנת לו על ידי

שר הבטחון. לכן זה נקרא "הוראות הפיקוד העליון" ולא "פקודת המטכ"ל". זהובצטט

הקודקס הבסיסי של הוראות הקבע של הצבא.

יש פה דברים לא מדויקים. המונח "אג"ם תואר"

לסקוב:

נכנס רק ב-1967. הפקודה הזאת היא מה-1 במאי

1957 - ונכנסו המונחים המעודכנים.

זה מעודכן.

ידין.

בכל פעם הוסיפו את המונחים המעודכנים. המונח אגם תואר

לסקוב:

הוא משנת 1969/70.

הפקודה נקראת על התאריך, אם כי היתה גם פקודה

ידין

הער: ש. גונן

קודמת. ידין:

בתוקף סעיף 7 מ-15 ביוני 1971. נבנצל:אני מכין שההוראות האלה הן משנת 1957 כפי היו"ר ש. אגרנט:

שעודכנו אחרי כן.

מזכיר הפיקוד העליון היה חותם, בעצם ראש ידין:

אג"ס.

אם אני רוצה לסכם מה נסיתי להראות עכשיו: גונן:

נסיתי להראות את רוח הדברים שנסייתי לסדר ולארגן

ולבנות בפיקוד במשקך החדשיים וחצי בערך מאז שנתמניתי ועד לפרוץ המלחמה.

סלח לי. נכון מה שאמרת שהאבטחה אינה כלולה ידין:

בנספח. אבל גם מוסבר מדוע. בסעיף 3 מוסבר

למה זה. כתוב כאן: נושא אבטחת המיחקנים בכל מרחבי הפיקוד לא נכלל, היות

ונושא זה הוא חלק מאחריותו הכוללת של אלוף הפיקוד בהתאם למוגדר בהוראות

הפיקוד העליון בהתאם למספר 20301.

אני מאד מצטער, לא שמתי לב. גונן:זאת אומרת שאבטחת הבסיסים כן באחריות הפיקוד, ידין:~~אבל~~ למרות שזה לא נכנס למיסמך, כי זוהי

האחריות הבסיסית של אלוף הפיקוד. זה נכנס לסעיף 3 של הפקודה.

השאלה היא מהו המונח המשפטי של "הבטחון" גונן:

המרחבי". אני באמת לא שמתי לב לכך. אבל אני

רוצה להעיד שבפועל אין פיקוד מרחבי נכנס לבסיסי חיל האוויר וחיל היס.

אם כן איננו ממלא את הוראות הפיקוד העליון. ידין:זה לא יכול להיות. אבל אני רוצה לומר את האמת גונן:

כולה כפי שהיא.

ועדת החקירה -24.1.74 33. ימ

ישיבה סד' - בוקר
העד: ש. גונן

ידין:
חסרה לנו באמת הוראת הפיקוד העליון של
20301. שם כתוב מהי האחריות של אלוף הפיקוד.

גונן:
לא שמתי לב.
בפועל פיקוד מרחבי אינו נכנס לבסיסי חיל האויר
ולבסיסי חיל היס. יותר מזה שדות התעופה מאובסחים על ידי גדודי חי"מ (חיל
מצב).

לסקוב:
גדודי בסחון שדות.

גונן:
אלה הם אנשים מבוגרים, אלה חיל רגלים מבוגרים
שאינם יכולים לשמש ביחידות חי"ר רגילות.
האחראי הישיר של הגדודים האלה הוא חיל האויר.

ידין:
שם מוגדר הענין, אבל אינו מצורף לזה. שם כתוב:
"בזיקת יחידות מנמ"ר למפקד פיקוד בנושא זה - זה
יוגדר בנפרד".

היו"ר ש. אגרנט:
האם זה איננו ב-20301 ?

ידין:
ב-20301 כתוב שהאחריות הכוללת של אלוף הפיקוד
היא לבטחון המרחב, אבל כתושב ש"זיקת יחידות
המנמ"ר למפקדת הפיקודתוגדר בנפרד". אם זה היה כך או לא - אינני יודע.

גונן:
רציתי להגיד מה נסיתי להכניס בפיקוד בתקופה
יחסית קצרה. נסיתי לבנות פקודות-קבע, סידורי
משמעת, שגרה, מוסר עבודה. מה שמצאתי בסדר בפיקוד היה הרענון של התיכוננים
האופרטיביים למיתקפה. זה היה מעודכן, פרט לכיבוש שלא היה, היתר היו
מעודכנים. הם עודכנו במאי בכוננות "כחול לבן". נושאי הגנת פיקוד הדרום לא
היו מעודכנים, וכל יתר הדברים שטפלתי בהם כביכול, והראיתי ומשמע מדברי שלא
מיו בסדר, היו מוזנחים.

במסגרת סקירה זו אני עובר עכשיו לתוכנינים

במסגרת סקיה־זו אני עובר עכשיו לתיכנונים
אופרטיביים של הגנה באזור סיני. ואני מתחיל במבצע "סלע", תכנית הגנת סלע.
יש לי כאן מיסמך. לא מצאתי פקודת "סלע" עכשיו
בפיקוד, מסבה שהסברתי בפעם הקודמת, שאיני אלוף פיקוד יוחר וקשה לי לגשת
למיסמכים בפיקוד הדרום. מצאתי מיסמך שהרמטכ"ל אישר ב-2 במאי 1973.
לפני כן אני רוצה לומר במאמר מוסגר: אני
הספקתי לשנות אצא ושניתי בתיכנון אופרטיבי אחד. הסברתי את זאת בפעם הקודמת
ל"אבירי הלב". חכניות-ההגנה נראו לי וקבלתי אותן כמעט ללא שינוי. הוספתי
תוחתי נ.ט. שלא היו, הוספתי גיוס יוחר של ארטילריה ל"שוכך יונים". אבל באופן
כללי קבלתי את החכניות כפי שהן, ופרט לדבר המרכזי של מרחק הסנקים מהתעלה,
שהיא לא מצאה חן בעיני.

אני קורא מן המיסמך את הדברים העיקריים:

"פיקוד הדרום יגן על שלמות מרחב הפיקוד על ידי הגנה על קו תעלת סואץ".

זהו שינוי שהרמטכ"ל הכניס ?

היו"ר ש. אגרנט:

איני יודע אם זה שינוי. זוהי פקודה של

גונן:

הרמטכ"ל ומיסמך שאושר על ידו ב-2 במאי 1973.

זה היה לפי דרישתך ?

היו"ר ש. אגרנט:

זה היה לפני שנמנית.

גונן:

ועוד היה כתוב שם: "ב) יכה נגד ממזרח לתעלת

סואץ וישמיד כוחות האויב התוקפים, יהיה בכוננות למעבר למיתקפה למערבלתעלת

סואץ".

כתוב "ממערב", צריך להיות "למערב".

ידין:

אני קורא מה שכתוב. הכוונה כנראה "למערב לתעלת

גונן:

סואץ".

03531

ימ

.40.-.35.

ועדת החקירה - 24.1.74

העד: ש. גונן

גונן:

אני משאיר כאן את המיסמך.

זה יהיה בתיק ?

היו"ר ש. אגרנט:

כן.

גונן:

הרעיון המרכזי הוא שאת המערך הקדמי לכל אורך

התעלה תופסת אוגדה 252.

משך הדברים רשמה יע

ועדת החקירה - 21.1.74
ישיבה ס"ב - בוקר

כמ

- 22 -

הערד: האלוף שמואל גרונן

- ש. גרונן: לא, הצליחה היתה במקום אחר. "לקקן" פונה במלחמה.
כל המעוזים שהוספתי פונו במלחמה.
- ידין: ברור.
- ש. גרונן: מעוז נוסף ש"אחייתי" אותו, כלומר, היה סתום ופתחנו אותו,
היה "אגרוף" בראס-מסלה.
- ידין: איפה הוא?
- ש. גרונן: בראס-מסלה.
- ידין: ליד עירון-מוסה.
- ש. גרונן: דרומה מעירון מוסה. מצאנו גם כאן הסיבה שפתחנו אותו היה
על מנת להכניס רדר ימי. ב"אגרוף" מצאתי שהמעוז ממקום
נמוך וקל בקלות לאגרוף אותו. נחתי הוראה לחפור תעלות ק"מ אחד מאחורי וחסבת
במשך הזמן להעביר את המעוז ק"מ אחד אחורה לשטח שולט, אבל זה לא הספקתי.
- לנדאו: אז לא הספקת לעשות?
- ש. גרונן: הריבה דברים מאלה שאני מזכיר לא הספקתי לבצע, ואני אציין
מה לא הספקתי.
- לנדאו: ב"לקקן" באמת נסתמו מחקני הארדור, אם היו כאלה?
- ש. גרונן: כן. מאחר ואני מעיד כאן בכל הרצינות, הרי על דברים שאינני
בטוח בהם אינני רוצה לתעד.
- לנדאו: אבל זה לא חודש?
- ש. גרונן: לא, זה לא חודש, זה עולה הון כסף.
- מעוז נוסף. הוריתי לחפור מדרום לאי. כאן היה במלחמת ההתשה
מעוז שלא הסתיימה בגיתו ולכן גם לא החזיקו בו.
- לנדאו: מה שמן?

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבת ס"ד, לפני האחרים

(עדות גונן)

את המערך הקדמי לכל אורך התעלה, תופסת אוגדה 252, זאת האוגדה הסדירה, המרחב מתחלק לשלוש גזרות חטיבתיות, באזור ציר רוחב בכל גזרה חטיבתית רכוז של גדוד סנקים, להתקפות נגד. חטיבת סנקים נוספת (אני משתמש במפה של שובך יוניס כי זו מפה יותר גדולה) יש דמיון בתפקוד של 252, אחזקת עתודה פקודית, סליחה, אחזקת חטיבת סנקים במחנות העורפיים, כאן, בעתודה אוגדתית, באזור רפידיים, ביר תמדה, בעתודה אוגדתית לגזרה כולה, נגד מאמץ עיקרי. תפקוד הקו השלישי, הוא קו המיצרים, על ידי כוחות חרמ"ש (חיל רגלים משוריינין) מהחטיבה הערפית, וכוחות הנמצאים במחנות בלונה, ססה מיטלה וג'ידי.

הדבר האחרון בשיטה, אחזקת עתודה פקודית מרכזית

של שתי אוגדות והנחתת מכות נגד עיקריות ומעבר להתקפה. כשלפי התכנית אוגדה 162, הגי"ש בגזרה הצפונית, ואוגדה 143 בגזרה המרכזית באזור מחנות העורף.

מעניין לשמוע את השלבים. שלב א) עד 16+ שעות.

כלומר 16 שעות ניהול קרב ההגנה בסניף על ידי הכוחות הסורים הנמצאים במרחב. שלב ב) מש+16 ועד 72+ חפיסת מעוזי הקו השני על ידי פלוגות חרמ"ש. קו המעוזים הוא הקו של הנקודות העגולות הכחולות. זה התעוזים. והתארגנות אוגדה אחת או שתיים. כלומר תכו לאוגדות עד 72+.

שלב ג) מש+72 ועד 120+. התארגנות זאב

שתי האוגדות להתקפות נגד וכוננות למתקפה ממערב לתעלה של אוגדה אחת.

שלב ד) מש+120, בגובה כוננות שתי האוגדות

למעבר למתקפה ממערב לתעלה. כאן כתוב: "כפי שהוצג בקדם רמטכל ב-2.5.73".

זה סלע.

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבה ס"ד, לפני הצהרים

(עדות גונן)

אולי אפשר לקבל את המסמך הזה בנפרד.

אגרנט:

יש בעמוד הזה שהקראתי, ומצורף לזה העתק

ש. גונן:

של המפה הזאת. התכנית הזאת עודכנה במאי 1973.

בעקבות ההחלטות האלה של קדם יצאה איזון שהיא

ידין:

פקודה בפקוד.

אצנני יודע, אני לא מצאתי. ב־מני לא יצאה.

גונן:

כלומר, מ-15 ביולי והלאה לא יצאה פקודתם סלע

אבל התכניות הוצגו בפני, קחבלו על דעתי, לא שיניתי אותן.

אני שואל אותך בגלל סיבה אחרת לגמרי. כשהיה

ידין:

כאן תת-אלוף פינקו, אנחנו בקשנו אותו

איזה שהיא פקודה של "שוכך יוניס" מרחב, שיצאה מטעם האוגדה, והוא אמר לנו

הוא הציג לנו פקודה של האוגדה, מ-15 בינואר 1973, שנקרא שוכך יוניס מרחב,

והודיע לנו שלפי מיטב ידיעתו, זאת היא הפקודה האחרונה, שיצאה מטעם האוגדה,

לענין שוכך יוניס מרחב, עכשיו, אם אחה אומר שבמאי היה, בגלל מבצע סלע,

תקונים, שנויים וכיוצא בזה, הרי הייתה חייבת להיות עוד פקודה לפחות,

אם לא של הפקוד הרי של האוגדה, שקובעת את הענין, אלא אם כן הפקודה הזאת

התאימה לזה.

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבה ס"ד, לפני הצהרים

ש. גונן:

אני מניח המפקד, שלא היו שנויים,

אלא שפשוט הפקודה אושרה מחדש. אני מניח,

אינני יודע כי פשוט לא השתתפתי,

ידין:

אתה מכיר את הפקודה הזאת, כי היא איננה תואמת

לחלוטין אלא הדברים האלה.

זה לא סלע.

ש. גונן:

זה שובך יונים מרחב.

ידין:

אני תיכף אומר מילה על מרחב ולא מרחב.

ש. גונן:

אבל זאת היא הפקודה היחידה שהוא הציג לנו, שהוא

ידין:

יודע, שמטרתה הגנת סיני על ידי האוגדה הסדירה

עד אשר יבואו כוחות מלואים, שאני מבין שזה הייננו שך.

ש. גונן:

אין, עד כמה שאני מכיר, אני אציג תיכף את שובך

יונים, אין הבדל בין הפקודה הפקודית לבין הפקודה

של האוגדה.

אגרנט:

מה הקשר בין תכנית סלע לשובך יונים.

ש. גונן:

אני עכשיו הולך לאמר, תכנית סלע היא התכנית

להגנת סיני. כשצריך להגן על סיני, יש תכנית סלע

כסדר הכוחות שלה הוא 1036 טנקים. ספרתי רק טנקים, כשתפקיד שלושת האוגדות יחד

הוא להגן על המרחב ולהכות התקפות נגד ממזרח לתעלה, עוד לפני שהכוחות המצריים

חקפו, ולעבור למתקפת נגד שבנגד בשני שלבים, עם אוגדה אחת ואחר כך עם עוד אחת,

ממערב לתעלה. כלומר זאת הגנת סיני, ומוצא למתקפה.

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבה ס"ד, לפני הצהרים

עדות גונן

הייתי אומץ מצב מוצא למעבר למתקפה.

לסקוב:

לפני שאחה עובר הלאה, בקשר ללוח הזמנים,

ש16 וכו', זה נחזה שנועד לזמנים אף הערכה.

האם היחה תכנית וחשבון שזה בדיוק 16 ולא 14 וחצי, וכו', אף שזה הערכה,

16 - 72 - 120,

זה הערכה של הגעה. גיוס והגעה.

גונן:

כלומר זה התיצבות והערכות.

לסקוב:

כן. גדרש מהסדיר, בתוספת חיל האויר, להחזיק

גונן:

מעמד 16 שעות.

מא זה 16 שעות ?

לסקוב:

ברגע שנפתחה האש הם צריכים,

גונן:

השאלה מה זה 16 שעות, איזה חלק מהפעילות

לסקוב:

16 שעות צריכים לכות ?

אחרי כן ת.כ.

03536

.51.

ת.כ.

ועדת החקירה-ישיבה ש"ד

27.1.74 - בוקר

העד - אלוף ש. גונן

לא נאמר כאן 14 או 18 שעות, אלא 16 שעות.

לסקוב:

אני מניח שאחרי 16 שעות, היתה צריכת כבר להתחיל להתחייב אוגדת המלואים הראשונה. כשלב ב' כתוב, מ-ש+16 ועד ש'+72 חופסים את המעוזים והתארגנות אומדה אתה.

אלוף ש. גונן:

3

אני מבקש שתבדוק זאת. יכול להיות ש-16 זה הגעה של חטיבה או של חטיבה פרי. חשוב להבין את העניין.

לסקוב:

מה זה? אפשר לומר שההתראה צריכה להיות קודמת ל-ש'?

נבנצאל:

אי אפשר, כי ההתרעה היא ק'. אני חוזר למה שפעם אמרתי, שצה"ל הניח שלא

אלוף ש. גונן:

יהיה לו ש' לפני שיהיה לו ק'.

ק' זו תקופת ההתרעה?

יז"ר אגרנט:

כן. ק' זה מרגע שמתחילים לגייס את המלואים. ש' זה רגע פתיחת האש.

אלוף ש. גונן:

זאת אומרת, מהי התקופה בין ק' ל-ש'?

נבנצאל:

מצוטטים של פקודות מטכ"ל, הראיתי שזה

אלוף ש. גונן:

4-5 ימים צה"ל הניח שתהיה לנו התרעה של 48

שעות מינימלית ו-72 שעות אופטימלית.

הערך - אלזף ש. גונן

זאת אומרת ש-ש'16+ זה 42 שעות מינימום.

נבוצאל:

כן, כך זה יוצא.

אלזף ש. גונן:

אני לא מבין, עוד נגיע לזה. אתה אמרת בתשובה

ידין:

שעד 16 זה הגנה רק על-ידי הכוחות הסדירים.

מ-16 ועד 72 שכלי שזה מזגדר, ההגנה היא שכבר מחילים להגיע כוחות מלואים.

אבל
פה בפקודה הזו, ~~הוא~~ בשלב א' זה עד ק'3א, זוהי כניסה לספינה וכו'. /שלב ב' -
ק'24+ ~~הוא~~ עדיין בשלב זה לא מדובר על יחידות נוספות, אלא על הכוחות הסדירים.

יש ק' ויש ש'.

אלזף ש. גונן:

פה זה ק'.

ידין:

ב-ק', זאת אומרת בית-ספר לשריון או חטיבה

אלזף ש. גונן:

? צריכה להתרכז בסיני, בשביל להיות החטיבה

העורפית לשוכן-יוגים. זה ב-ק'24+. אני רוצה לומר הערה. אמרתי בפעם הקודמת
ואולי לא הדגשתי אותה מספיק. באיזה שהוא תאריך שאיני זוכר, נתתי פקודה לאג"ם
לעדכן את התקונים בסיני. אמרתי בפעם הקודמת, שבסוף ספטמבר או אמצע ספטמבר -
היה זה בסוף ספטמבר, נתתי פקודה לאג"ם הפרוג לעדכן את התקונים בסיני. היה
צריך לגמור את התקונים ב- 8.10.

ב-5 לאוקטובר הם עמדו בעדכון התכנית הזו.

לסקוב:

.53.

.ג.כ.

ועדת החקירה-1.74-24

ישיבה ס"ד - בוקר

העד-אלוף ש.גונן

גונן:

למה אני אומר זאת עכשיו? כי גיליתי שפקודות

הפקוד האחרונות בענין שובך-יונים, מ-20.12.72,

ומצאתי אי התאמתם, למשל: הפקודה הפקודית של שובך-יונים, כתוב בה שצריך למלא את כל המעוזים המדוללים. באתי ב-2.10.72 לשטח, לקראת הפונגות כפי שספרתי, והתברר לי שהמעוזים המדוללים הרוסים, אז אד-הוק במקום אמרתי, שאם יהיה שובך-יונים, את אלה אי אפשר לתפוס. לוקח שלושה שבועות עד שתופסים, הרגשתי שצריך לעדכן את התכנונים.

ידין:

בשביל הבנת-אני - עכשיו אני מחחיל לתפוס:

אם הפקודה הזו על כל מה שכתוב בה והשלבים,

השלב האחרון הוא ק'48+, זאת אומרת שההנחה היא, שהאוגדה הסדירה תהיה מוכנה

בקו חרבה שעות לפני הש' ? זוהי ההנחה?

גונן:

אני מניח כך.

ידין:

אם אתה אומר 4-5 ימים בין ש' ל-ק' בערך,

והם צריכים להיות מוכנים בק'48+, כלומר

ההנחה היא שאם תהיה התרעה רגילה של 4-5 ימים, הרי שיומיים-שלושה לפני ה-ש'

המשוער, המערך נתפס באופן מסודר על-ידי האוגדה.

גונן:

מוחנה - מוחנה בהערכה שזוהי ההנחה.

ידין:

כך אתה מניח?

גונן:

כך אני מניח.

הערך - אלוף ש. גונן

ק' זו מקיפת ההתרעה של 48 שעות?
היו"ר אגרנט:

ק' זו תחילת תקופת ההתרעה.
ידין:

ואחרי זה באים 48 שעות?
היו"ר אגרנט:

בהתרעה ק' 48 שעות, הם חייבים להיות ערוכים.
ידין:

זאת אומרת /
ההתרעה, בתנאי שההתרעה הביאה לגיוס כוחות
מלואים.
גונן:

פה יש תשובה בעקיפין לשאלה, שמי שהוציא
ידין:

את הפקודה הזו, אני מניח באשור הפקוד

העליון, הניח שבכל מקרה ההתרעה היה המינימום של ההתרעה 48 שעות. נכון?

כן.
גונן:

זאת אומרת, זוהי ההנחה של ק' 48+ שעות.
ידין:

מינימום 48 שעות ואופטימום 72 שעות.
גונן:

אז ההנחה היא שב-ק' מתחיל גיוס המלואים.
היו"ר אגרנט:

ההנחה האות ק' היא למעשה קריאה.
גונן:

הער - אלוף ש.גונן

אני רוצה לומר, שבמלחמה הזו מכניית "סלע"

לא באה לידי ביטוי. לא הגענו להפעלה שלה, בגלל אופי ההתקפה, בלי התרעה
אסטרטגית וטקטית והתקפה רבתה לכל רוחב החזית. אחר-כך כאשר אדבר על התפתחות
המלחמה, אראה שאמנם נתתי לאוגדות פקודות להתארגן לפי "סלע", אך ~~ההתארגנות~~ לפנסי
שאגיעו למקומות, נתתי הוראה ללכת הרבה יותר קדימה, לבלימה, כיוון שהחזית
נפרצה בבח-אחת לכל ~~אורכה~~.

ידין: אני מבין כך, אחת הסברת לנו את "סלע" שהיא
בפקודת מטה-כללי, ועכשיו אתה צריך להסביר
לנו את היישום של "סלע" בפקוד. השלב הראשון שלו אני מבין שהוא "שובך-יונים".

גונן: אני מגיע עכשיו ל"שובך-יונים", ואני רוצה
להתחיל בצטוט של דיון מטכ"ל מ-24 לינואר
1972, שמספרו 4/72. המטכ"ל מדבר אז על קו המעוזים.

ידין: זה היה אז בר-לב?

גונן: לא דדו. אני רוצה להתחיל בזה, כי זה למעשה
הקו המנחה בכל מבצע "שובך-יונים", זה הבסיס
שעליו מבוסס "שובך-יונים".

"קו המעוזים" - סעיף ז'. "קו המעוזים אינו
קו ההגנה לשמו, הקו הינו אלמנט במערכת הניידות".

לסקוב. אלה דברי הרמטכ"ל?

כן. גונן:

זה בר-לב אני מבין. הי"ר אגרנט:

.56.

ת.כ.

ועדת החקירה 1.74.21
ישיבה ס"ד - בוקר

לא , אני חושב שזה דרו. ינואר 1972. גונן:

ממש מיד בהתחלה. ידין:

"הקו הינו אלמנט במערכת הניידות, אשר מרכיבה גונן:

העיקרי הוא חיל-האוויר. למעוזים תהיה תרומה

בכל צורת קו" (כתוב פה "כל צורת קו" אך אולי הכוונה היא ל"קרב". איני יודע)

למעוזים תהיה תרומה בכל צורת קרב.

אני מקריא גם את סעיף 2 , אם כי אינו קשור

כל-כך למה שאמרנו, אך אולי יש לו משמעות: "אין כוונה לזנות מעוזים, יתכן

שיש מקום ליעול. אג"מ יבדוק הצעות פקוד הדרום לדלול, שיביא לעקבותיו יעול".

אני רוצה להבין? לכנות זאת אומרת באותו השלב? היו"ר אגרנט:

כנראה שבדיון הזה... גונן:

לא בשלב. המלחמה, אלא בשלב זה, בזמן הדיון. היו"ר אגרנט:

או בעקבות הדיון.

אקריא הלאה, ואולי אז זה יהיה יותר מובן. גונן:

הראשון זה סעיף ז/1 אני מבין. היו"ר אגרנט:

כן. גונן:

ועכשיו אקריא סעיף ז'.

השני, ז/2? היו"ר אגרנט:

השני זה ז/2. גונן:

בדרך-כלל יש בידיך רק דבריך במטכ"ל, ופה נכנצאל:

יש לך גם דברי הרמטכ"ל. כיצד זה?

לא יודע. גונן:

העדו: האלוף שמואל גרונן

ש. גרונן: איך קראו לו איננו יודע, אולי "מצבון". ולא החזיקו בו.

החזיקו בו ע"י טנקים בזמן מלחמת ההתשה. פעם "דפקו" שם טנק עם טיל, הטנק נשרף, ע"י טיל או טנק, איננו יודע, ועזבו אותו ככלל. בזמן ההתשה המצרים החזיקו בו לפעמים. הם היו מתאמנים בו. אם אתם זוכרים, בזמן ההתשה, המצרים פעם הראו תמונה בעתון של מעוז עם דגל ישראלי, זה המעוז. את המעוז הזה תורית לפתוח. כלומר, לא את המעוז, אלא להפוך תעלות קשר צרות ולתחזיק בתעלות. תעלות קשר צרות בגלל אש ארטילרית, ככל שהתעלה יותר צרה (בערך 70 ס"מ) יש פחות סכנה להפגע מאש ארטילרית.

הי"ר אגרנט: אבל לא פתחתם אותו?

ש. גרונן: תחזקו בו. לפתוח את המעוז עצמו לא הספקנו, אבל הספקנו

קצת להפוך תעלות, נדמה לי. אני תיכף אבדוק ואומר. קשה

לזכור הכל בעל פה.

לנדאו: אבל אנשים לא היו שם?

ש. גרונן: תיף, אבל אנחנו הוצאנו אותם. אנחנו תחזקו לא בו, אלא על ידו.

אנשוא הבא הוא מיקום טנקים ונגמ"שים. ב-19 בספטמבר בביקור

בתעלה ביקרתי בתעוזים. הטנקים עמדו בתעוזים בשורות צפופות.

הי"ר אגרנט: בתעוזים ביקרת?

ש. גרונן: כן, בתעוזים, ב"ת", כלומר, בקו השני. מריך לדבר על הקו השני,

ואני אדבר עליו אח"כ, כי זה לא היה קו הגנה, זה היה קו על

מנת להתחבא מהפגזה. ביקרתי שם וראיתי שהטנקים עומדים בתוך התעוז בשורות צפופות,

כמו בעמידה מנהלתית. נתתי הוראה לפזר אותם ולהכין בשבילם מחפורות ולפזר אותם,

למקרה של התקפה פתאומית, התקפה אווירית מצרית. לא, שתלמתי אז שתהיה מחר התקפה פתאומית

אווירית מצרית, אבל באופן מוסדי לא יכול להיות בקו מצב כזה של טנקים צפופים.

ידין: זה כוצע או לא?

ש. גרונן: אני לא יודע. כאן אולי, רצייתי להגיד את זה כפתיחה, אבל

03542

.57. 60 .
ת.כ.

ועדת החקירה-1.74.2
ישיבה ס"ד - בוקר

העד - אלוף ש.טנן

כאן יש לי סטנוגרמה מלאה.

בסעיף ר', לפני ז' שהקראתי, נאמר. "לנהול

המלחמה: במקרה של מלחמה, על צה"ל לנהל מלחמה הגנתית בנהול התקפי".

זה פשוט ענין של נוסחה. אני מבין שהוא מדבר

על מגננה תוקפנית.

"א. למנוע מהאויב (כאן מחוק, אך אפשר בקושי

לקרוא" הישג ממשי (איני יודע בדיוק מה כתוב). להביא לידי השמדת מירבית

של האויב, תוך מקיפת מכונימום של אבידות, כדי לשפר את מעמדנו המדיני

והצבאי בתום המלחמה".

(הפסך רשם גנצ.מ.)

03543

לפני כן רשמה חכ
במ

- 61 - 70 -

94
1.74 - ועדת החקירה -
ישיבה ס"ד - בוקר

הערך: האלוף שמואל גונן

כתוב
ש. גונן: (המשך) שש שצה"ל צריך להכין את האלמנטים השונים, זה לא

משמעי, האלמנטים שיש להכין הם - הכרעה אוירית, השמדת
מערך הטילים, צליחה בגיזרת התעלה, צליחה בדרום המפרץ, הדיפת צליחה
מצרית וכד'.

כאן בא עכשיו מה שהקראתי קודם, שאני רציתי להביא, שהמרכיב
העיקרי בקצ ההגנה הוא חיל האויר.

אני רוצה להקריא עוד סעיף ששמו "כנין צה"ל" והוא מסומן ב-2/א
- "חיל האויר": חיל אויר חזק הוא תנאי ראשון לכנין כוח אופטימלי להכרעה
ולהחלטה. השגת יעד זה במסגרת "גושן" - "גושן" היתה תכניה רב-שנתית אשר
תוקטנה בגלל בעיות הקציב והחלפה ל"אופק"-(מעבר למחוכני). חיל האויר
הגדול כ"גושן" מעבר למחוכן במקביל לתקטנת "גושן", וזה ישפיע על יתר
הגורמים התקציביים.

והוא בסעיף הבא אומר שאת השריון הוא לא יקטין, למרות זה
שהגדיל את תקציב חיל האויר ובעקבות זה הקטין את התקציב, הוא לא יקטין את
השריון והוא רוצה להגיע ל-7 אוגרות.

הי"ר אגרנט: אז את חיל האויר הוא כן הקטין?

ירי: על חשבון הגדלת חיל האויר הוא יקטין כל מיני דברים אחרים,
אבל לא את השריון.

ועדת החקירה, 24.1.74

ישיבת ס"ה, אחרי הצהרים

עדות: אלוף ש. גונן

הצגתי את התכנית שהיתה בסלע, רק לקשר בין השניים. סלע זאת אומרת הגנת סיני כשכל המילואים מגוייסים. שובך יונים, כשיש לסדר חלק דומה מאד למילואים, זה המילואים מאחור. שובך יונים, זה הגנת סיני עד שהמילואים מתגייסים או בלי שהמילואים מתגייסים. כלומר יש ואין קשר בין שני-הכנה שתי התכניות. כשיש חשש להתקפה גדולה על סיני ידוע מראש מגייסים את סלע כשיש חשש רק לפעילות עויינת, עושים שובך יונים. אבל תמיד גם במקרה הראשון השלב הראשון לפני סלע, הוא שובך יונים. זאת אומרת לא יכול להיות סלע בלי שיש לפני זה שובך יונים, כן יכול להיות שובך יונים בלי סלע.

אני בינתיים בדקתי את עצמי, בצלתי בצהרים לאג"מ מבצעים, ודברתי עם הרמ"ח וזה בדיוק כך. שבמאי אושר סלע ושובך יונים זה בדיוק כך.

אני עכשיו אציג את תכנית שובך יונים.

ידין: תסלח לי רגע, אם אתה מתכוון לדבר על זה אז זה בסדר, מה זה שובך יונים מרחב ומה זה לא מרחב, על זה תדבר, או עכשיו?

גונן: אני יכול לדבר על זה עכשיו.

הפיקוד איננו מבחין, לא הפיקוד ולא המטכל בין שובך יונים מרחב ומוקטן. הטרימינולוגיה של מרחב ומוקטן היתה פנימית של האוגדה. מבחינה של הפיקוד, מבחינה פנימית, הכיר בשובך יונים, שובך יונים של הפיקוד הוא המרחב של האוגדה.

ועדת החקירה 24.1.74

ישיבה ס"ה, אחרי הצהרים

עדות: ש. גונן

שובך יוניס של הפקוד זאת אומרת שיש בקו, בסיני שלוש חטיבות סנקים
שמהן שתיים קדימה, סנקים, פרט לחטיבה שלישית שזה החתמ"ר, 275,
ואחת מאחור בעתודה אוגדתית. זה שובך יוניס פקודי, באזור מחנות העורף, והיא
עתודה אוגדתית, עתודה של מפקד האוגדה.

ח. לסקוב: שלהפעלתה הוא צריך לקבל ממך אשור.

ש. גונן: זה צריך להגיד ולא צריך. כי זה בינינו, זה ידוע

מראש. כל הפעלת עתודה המפקד צריך לקבל אשור מזה

שמעליו. להפעלת החטיבה הערפית הוא צריך אשור ממני.

שובך יוניס, כשהאוגדה קראה "קטן", הוא בלי החטיבה הערפית. למעשה אני תיכף

אקריא מ המסמך, גב-מבטב.

שובך יוניס כשהאוגדה קראה קטן הוא כשהחטיבה

השנייה שלו לא יורדת לקו, או יורדת חלק ממנה, בהתאם לרמת האמונים בחטיבה

הערפית. אני רוצה לעשות כאן מין הפסקה מתודית.

החטיבה השלישית שבאה, באה תמיד מבחוץ.

החטיבה השנייה, זו שבאמונים בעורף, 401, יש לה מצבים שונים של אמונים.

והיא עומדת בין 4 ל-8 פלוגות מבצעות בהתאם לעונות השנה.

חטיבה תקנית מונה 9 פלוגות מבצעות. לכן כשאני אתאר את המלחמה, אני אתר כך

אראה שנתנו באיזה שהוא שלב פלבג פקודה להטבב לאוגדה, להשלים את הפלוגה

התשיעית, מתוך הרזרבה.

ועדת החקירה, 24.1.74
ישיבה ס"ה, אחרי הצהרים

עדות: ש. גונן

היא מונה 9 ?

אגרנט:

חסיבה לפי התקן מונה 39 גדודים, לכל אחד 3 פלוגות

ש. גונן:

יחד זה 9. החטבה 401, בתקופה הזאת, זה 401

ובחדשיים אחרי זה זה 14, יכולה למנות בין 4 ל-8 פלוגות.

כאן אני רוצה להזכיר לכם, כבוד הוועדה, שבעדות הקודמת שלי לפני יומיים צטמתי מסטנוגרמה של דיון מטכל בנוגע לקצור השרות, והראתי שאם יבטלו חסיבה יהיה מצב שבמשך ארבעה חדשים בשנה לא תהיינה בכלל פלוגות מבצעיות.

אני מזכיר זאת במאמר מוסגר כי שם יש חשיבות גדולה אם שובך יונים תופס

אותנו כמה פלוגות מבצעיות יש מאחור. אז זה בין 4 ל-8.

שובך יונים מוקטן, אני חוזר לזה מה זה שובך יונים מוקטן,

יש לך איזה מסמך בעניין שובך יונים מוקטן ?

דין:

אין לי. זה תיק פרטי שעשיתי מגבשית עדויות.

גונן:

אז פה כתוב,

היה מסמך ? על שובך יונים קטן ?

אגרנט:

לא בפקוד. אבל-באגודה, אינני יודע אם היה באוגדה.

גונן:

שובך יונים קטן זאת אומרת בלי 401.

לא רק בלי החסיבה הערפית שזה"ל בכלל לא הביא. מה עשה מפקד האוגדה ?

הוא עשה ומותר לו, לעשות צעד כוננות נוסף. הוא אומר שיש לא יהיה גיוס מלואים

והקו יתחמם, הוא עשה לעצמו אפשרות לדלג מהמעוזים למעוזים שם כחלק שצריך

לפי שובך יונים.

ועדת החקירה, 24.1.74
ישיבה ס"ה אחרי הצהריים

עדות: ש. גונן

חלק מהסנקים שמאחור, שצריך להיות בחלק מהמעוזים, כשמתחילים שובך יונים.
הייתי אומר שובך יונים קטן מתחיל מהקו הקטן במערב.

כלומר אותם הסנקים שצריכים לתפוס את הרמפות. ת. לסקוב:

כן. ש. גונן:

זה יהיה נכון, אם בפקודה הזאת של שובך יונים ידין:

מרחב של האוגדה, שם יש שלבים, שלב א) א

בבב, כוננות לספיגה ארטילרית ואוירטת, פינוי בלתי לוחמים,

פריסת תצפיות ומחסומים, הבטחת מתקנים וכו', פריסת יחידות ארטילריות,

פריסת פלוגות הסנקים בחניונים קדומניים. זה מקביל לשובך יונים קטן.

כי בשלב שלב ב' כבר א' כתוב, הערכות בשלוש גזרות חטיבתיות כהפיכות סנקים
וחטיבת חי"ר 275.

זה פחות או יותר, בעיקר סעיף ו'. גונן:

מה עושה האוגדה כשהיא מקבלת פקודה, היא

מפצלת מפרטת פרטים ומביאה לאשור. אז היא פרטה לה יותר, זה סביר,

באיזה מצב זה? אגרנט:

זה מצב 225. זה פקודת שובך יונים מרחב של ידין:

האוגדה.

אני שמעתי שהסנקים האלה צריכים לתפוס אגרנט:

את הרמפות, בצפון?

ועדת החקירה, 22.1.74

ישיבה ס"ה, אתרי הצהרים

עדות: ש. גונן

כשאני אציג את הפריסה של שובך יונים, איזה טנקים צריכים להיות קדימה, אז אם אני אתייחס רק לזה, זה שובך יונים קטן. אם אני אגיד מה צריך להינתן בהמשך, זה שובך יונים מרחב. כלומר, כשאני אגיד את התכנית, יהיה מובן מאליו למה התכונה האוגדה. שובך יונים קטן של האוגדה, הייתי אומר שזה השלב המערבי של ההערכות. הקו הקדמי בלבד.

אגרנט: כלומר, כוונות בחלק המערבי.

ש. גונן: כן.

אני רוצה לאמר משהו לרב-אלוף ידין, למשל הסעיפים שהקראת מא' - ז' המסמך של האוגדה, אז זה יכול להכנס, לפעולה לאו דוקא כמכלול אחד של פעולה. למשל פקודה לספיגה, כולל את סעיף א, ב, ג, ד, ולא כולל את ה' ו-ז'. לא כולל את הטנקים. ספיגה זאת אומרת,

אגרנט: ספיגה זאת אומרת, לבוש, כובע פלדה מגן, כניסה

לבוזקרים, תצפיות.

ש. גונן: כן, כן, כן, הורדת התצפיות, כוונות ספיגה.

כשנדבר על המלחמה אזכיר ספיגה לחוד וזה לחוד.

אני עכשיו מתכוון להציג את חכנית שובך יונים כפי שהיתה מתוכננת ולא כפי שבוצעה.

ועדת החקירה, 24.1.74
 ישיבה ס"ה, לפני הצהרים

עדות: ש. גונן
 כפי שבוצעה יש לי שקף שאותו אני רוצה להציג
 כשנגיע לשכת. אם אתם לא מתנגדים. כי זה כבר
 שיין למהלכי המלחמה של ה-6 באוקטובר. פה אני מדבר על תכנית ארטילאית.
 צריך להיות בשוכך יונים שלושה סנקים בבודפשט שהם אינם אם אין שובך יונים.
 שלושה סנקים באורקל שהם ישנם כל השנה. שלושה סנקים על הסגפירים,
 שלושה סנקים או מחלקה בסנפירים של לחצנית, בציר זגוגית במלחה.
 לחצנית זה מעוז. אני הולך מצפון לדרום.

ידין: אם אתה לא אומר אחרת, אז הם לא היו שם ?

גונן: שלושה סנקים בדרורה.

אחרי כן רשם ב.צ.מ.

לפני כן רשמה יע
במ

- 12 -

דעת החקירה - 24.1.74
ישיבה ס"ה - אח"צ

הער: האלוף שמואל גונן

ש. גונן: (אמשך) 3 טנקים ב"דרורה".

ידין: 3 טנקים זה מחלקה?

ש. גונן: זה מחלקה. יכול להיות 3 או 2, מחלקת טנקים.

מחלקת טנקים ב"כתובה", מחלקת טנקים ב"מצמד"; מחלקת טנקים

ב"בוצר".

הי"ר אגרנט: "מצמד" זה מעוז המזח?

ש. גונן: לא, "בוצר" זה המעוז שהמצרים החזיקו אותו עד הסוף, זה לא

המזח.

הי"ר אגרנט: כן, אני יודע. ובמזח גם היו צריכים להיות?

ש. גונן: ו-3 טנקים ב"מסרק", "מסרק" הוא מעוז המזח. אני אח"כ אציג

ששיניתי את הפקודה הזאת בשטח, אבל לא הספיקו לעשות. לא

מצאו חן בעיני הטנקים ב"מצמד" והטנקים ב"מסרק". ב-2 באוקטובר, כשסיירתי

בשטח, לא מצא הדבר חן בעיני. "מצמד" הוא במקום נמוך מאד ונשלט יסודית ע"י

האויב, אני מניח שחלק מכם ביקר בו, "מצמד" זה המקום שבו היתה אח"כ הפריצה

במלחמה. הוא נמצא במקום נמוך, לא בשטח שולט. "מסרק" לא מצא חן בעיני כי

זה על מזח צר וניחן לפגוע בטנקים מנשק נגד-טנקי קצר טווח מכל הכיוונים.

והוריח לאוגדה ב-2 באוקטובר למצוא מקום ע"י המעוזים, שהטנקים יעמדו

מחוץ למעוז, ויגנו על המעוזים מטוח של ק"מ - ק"מ וחצי ולא מחוץ המעוז

עצמו. זו פקודה שנחתי ב-2 באוקטובר.

הי"ר אגרנט: אתה אומר שזה לא בוצע.

ש. גונן: כן. אבל אני את זה עוד פעם משאאאאאא אח"כ. הם כן הכניסו,

הם שלחו טנקים למעוזים, הם לא הספיקו להכין קודם עמדות.

כל המעוזים האחרים שלא הזכרתי, לפי חכנית "שוכך יוניים" לא צריכים להגיע

אליהם טנקים.

העד: האלוף שמואל גונן

לנדוי: אולי תסביר את הסיבה, כדי שאביך זאת יותר טוב, מה הייתה סיבת ההפליה הזאת בין המעוזים.

ש. גונן: המיקום הטקטי של המעוזים או המיקום של העמדות בסביבה. אינני זוכר בדיוק כל מעוז בעל פה, גם קשה לי לזכור כל מעוז בעל פה. אבל עברתי על התכניה כולה בשטח והסכמתי לתכנית פדט לשני הדברים האלה שאני זוכר שהם לא מצאו חן בעיני.

ידין: זאת אומרת, בערך גדוד נמצא בתוך המעוזים.

ש. גונן: אני מיד אגיד בדיוק. בקו המעוזים היו צריכים להיות 24 טנקים לכל אורך התעלה.

ידין: זה שני שלישים של גדוד.

ש. גונן: כן, שני שלישי, משהו כזה, זה שתי פלוגות, 15 בגיזרה הצפונית, 3 במרכזית ו-6 בדרומית.

ידין: לפי השכונות יוצא 21.

ש. גונן: זה באמת 21, אני רק קראתי מהמפה בטעות 24.

ידין: (לאחר בדיקה נוספת) לא זה באמת 24 טנקים.

לסקוב: אבל לא בכל מחלקה יש 3 טנקים, יש לפעמים 2.

ש. גונן: אני מניח שהטעות אינה במעוזים אלא במספר הטנקים.

הקו השני זה טנקים בקו התעוזים על ציר החת"ם, שתפקידם לפעול בין המעוזים לאורך כל הגיזרה. ואני מתחיל מצפון לדרום, אני מקריא את שמות התעוזים לפי מפת "סיריוס". 17 ב"מרתף", 9 ב"מרור", 8 ב"הכרעה", 8 ב"נזול", 8 ב"טלביזיה", 9 ב"מצווה", 9 ב"נצעה", 9 ב"צידר". זאת אומרת, שהיו צריכים להיות 77 טנקים בין המעוזים, מציר החת"ם לפעולה בין המעוזים - 77 טנקים. אלו צריכים להיות בכל גיזרה הטיבחתית גדוד טנקים באזור ציר הרוחב לעתודה מקומית,

ועדת החקירה - 21.1.74
ישיבה ס"ב - בוקר

במ

- 24 -

העד: האלוף שמואל גזון

אגיד את זה עכשיו. מטה פיקוד הדרום לא עמד לרשותי להכנת הדו"ח. אספתי מסמכים, קיבלתי צוות, רובו מתנדבים, שעזרו לי להכין את הדו"ח. אז שם כל מה שאני אומר מבוסס על מסמכים, אבל דברים שצריך לבדוק בשטח אין לי. ^{מאחר} שהועברתי ממטה פיקוד הדרום מיד אחרי המלחמה, אז המטה של פיקוד הדרום שעבד אתי בחודשים שאני מדבר עליהם לא עמד לרשותי. אז יש הרכה דברים שאינני יודע. למשל, אני יודע איזה הוראות נפתי, אני יודע בדיוק איפה זה כתוב. אבל אינני יודע בדיוק מה הסתיים ומה לא הסתיים.

אח מי כללה החפוצה של הפקודה הזאת?

לסקוב:

אח האוגדה.

ש. גזון:

עד האוגדה או גם למטה?

לסקוב:

לא, עד האוגדה. אני תיכף אראה את התפוצה בדיוק. (לאחר

ש. גזון:

עיון) לאוגדה ולידיעת מטה הפיקוד. הייתה צריכה הערכה

להגיע ב-26 בספטמבר. אני מניח שזה לא הגיע, כי אובייקטיבית אי אפשר להספיק.

באותו תאריך של ה-19 בספטמבר, שוב בסיוור בתעלה, ראיתי

שהרמפות המצויות, אם הקימו רמפות בשנים האחרונות - אני אראה אח"כ מפות של

הרמפות - רמפות גבוהות מאד, והם שלטו בתצפית למרחק של עשרות ק"מ לתוך טיני.

הרמפות הדאיגו אותי בגלל כמה סיבות, שאחת מהן אני אגיד עכשיו, ואחת שייכת

לשטח ג"מ.

דרך אחת"ם, שזו הדרך הזו, שעוברת במקביל לתעלה, הייתה

צריכה להיות מוסתרת מתצפיות האויב. אבל הרמפות שלו שלטו על קטעים גדולים מאד

של הדרך, לא על כולה. מן הרמפות האלה הם שלטו על קטעים גדולים של הדרך. וזה

כמובן לא טוב, כי באחד התיקים כתוב ש"בטנקים צריכים להגיע מהתעוזים למעוזים

בהסתר", וכתנאים האלה זה כמובן לא ניתן לעשות בהסתר, וזה גם חשוב מאד אח"כ

כשטח הג"מ.

באיזה רמפות אנחנו מדברים עכשיו?

לגדאו:

03552

במ

- 13 - 20 -

ועדת החקירה - 24.1.74
ישיבה ס"ה - אחח"צ

הער: האלוף שמואל גונן

למכות נגד. אחד בכל גיזרה חטיבתית כעתודה למכות נגד.

אח"כ רשמה אן

לפני כן במ.
או.

- 21 -

ועדת החקירה - 24.1.74
ישיבה סה - אח"צ
העד. אלוף ש. גונן

מהגזרה הצפונית - 33 טנקים באזור אוריין.

ש. גונן:

זה גדוד?

ידין:

גדוד. 34 באזור טסה, ו-33 טנקים ביציאה

ש. גונן:

מהמיתלה. ביציאה המערבית של המתלה באזור

לרסון.

זה שתי חטיבות טנקים יחד?

ידין:

כן. החטיבה השלישית של 96 טנקים, באזור

ש. גונן:

מחנות העורף כעתודה לכל מרחב התעלה, עתודה

אוגדתית לכל מרחב התעלה.

זאת חטיבה שצריכה להיות מובאת למקום?

ידין:

בדרך כלל זה היה מתוכנן עד המלתמה הזו לחטיבה

ש. גונן:

בכל הפקודות מתייחסים ל-7. כשגדוד שלה של 7

יושבו קבוע באותו מקום. גדוד 77 ישב קבוע ליד רפידים, קצת מערבה לרפידים.

ארטילריה בקו היו צריכים להיות - 12 סוללות ועוד אגד ארטילרי מילואים

אם צריך. אגד ארטילרי זה 5 גדודי ארטילריה הם 15 סוללות.

אתה נכנס פה למילואים, לא נכנסת בתכנית הקודמת.

ידין:

אני היכף אגיד שובך יונים מורכב מסדיר

ש. גונן:

ומילואים יחד.

פה נאמר קודם שובך יונים זה סדיר בלבד.

ידין:

הרעיון סדיר בלבד, אני אחר-כך אציג בכדי

ש. גונן:

שובך יונים יוכל להיות לפי הפקודה, צריך

לגייס מילואים, לא טנקים.

כמה סוללות זה?

היו"ר אגרנט:

5 גדודים הם עוד 15 סוללות. אז הפקודה היא

ש. גונן:

12 סוללות אם אפשרות לעוד אגד ארטילרי.

אני אקריא מהכתוב בפקודה הפקודה על

הארטילריה: "פרישת 12 סוללות ארטילריה ותגבורת באגד ארטילרי נוסף לפי פקודה". בדיוק מה שאמרת. סניף הכל מדובר על 300 טנקים ו-12 סוללות ארטילריות. תכנית שובך יונים הזו מדברת על תפיסה מחדש של המעוזים המדוללים ואם יתפסו מחדש את המעוזים יהיו 4 פלוגות חרמ"ש ו-14 פלוגות חי"ר. עוד 14 פלוגות חי"ר, ועוד 3 פלוגות של 424 שזו סיירת שקד, הגדוד הפיקודי שתפקידו לסייר בין הפיקודים. החרמ"ש ו-424 תפקידם לסייר בין המעוזים. החי"ר ישב בתוך המעוזים. החרמ"ש גם תופס את הקו השני, את התעוזים.

זה סיירת של חרמ"ש?

אגרנט:

לא

424 זו/סיירת חרמ"ש, זו סיירת שקד. זה יוצא

ש. גונן:

יחד 21 פלוגות חי"ר. אני אגיד אחר-כך

אחם לא צריכים לכתוב, שלקראת הביצוע ב-2 באוקטובר עשיתי לגיטימציה למצב שמצאתי אותו כעובדה שהמעוזים המדוללים סתומים. ולכן ביטלתי את הפקודה הפיקטיבית של תפיסת המעוזים המדוללים.

לא היו מעוזים מבוטלים ומדוללים?

לנדוי:

דה-פקטו הם היו סתומים, אלא שבדקתי,

ש. גונן:

ודה-יורה הם היו מבוללים.

ולא היו כאלה שגם דה-יורה הם היו סתומים?

לנדוי:

לא עד כמה שאני יודע. סגורים היו צריכים

ש. גונן:

להיות, נעולים הייתי אומר. הרוסים לא היו

צריכים.

א.ו.

- 23 -

לנעולים אתה קורא מדוללים?

לנדוי:

המדוללים היו צריכים להיות סגורים.

ש. גונן:

במקום לנעול, הם גהרסו עם טרקטורים.

הרימו ערימות עפר.

מה זאת אומרת היו צריכים להם גהרסו? זה

ידין:

היה באישור כנראה?

אינני יודע, זה היה לפני שבאתי.

ש. גונן:

כשאתה אומר סתומים זאת אומרת גהרסו?

אגרנט:

כן.

ש. גונן:

אז נתת פקודה לעשות לגיטימציה של זה, להוציא

אגרנט:

אותם מהתכנית?

כן. ב-2 לאוקטובר הייתי אומר ביטלתי

ש. גונן:

מצב פיקטיבי.

שמענו גם על מעוזים שהיו תפוסים על ידי

לנדוי:

כוח אדם מדולל.

כל המעוזים המדוללים היו מוחזקים על ידי תצפיות

ש. גונן:

למשך היום. תצפיות שלושה ארבעה איש, ובלילה

הם היו חוזרים למעוז האם שהיה מסודר. והיה תהליך איך סוגרים, איך תופסים,

איך עושים הטעיות קשר כדי שהמצרים יהשכו, הם לא חשכו.

אז כשאתה עשית לגיטימציה זה כלל גם את הדבר

אגרנט:

הזה, את המצב הזה שהם בכל זאת שומרים שם ביום?

לא ביטלתי את השמירה ביום.

ש. גונן:

אני אניע לזה כשאציג את הכוונות. אז אני אדבר

על זה יותר בפרוטרוט, על השבוע של 30 בספטמבר עד 6 לאוקטובר.

שובל יונים כלל בנוסף את תפיסת המעברים בגידי ובמיחלה על ידי כוח בישוף
זה שם קוד, זה היה צריך להיות שני גדודים מוקטנים שמחזיקים את המיצרים.

ידין: שני גדודים של מה?

ש. גונן: חי"ר שהפיקוד צריך לקבל מהחוף.

ידין: סליחה, מה זה דפ"א?

ש. גונן: דרכי פעולה אפשריות.

אמרתי בערך את כל הדברים, אולי אני אקריא

כדי להאות אם החסרתי משהו.

ידין: כפקודה הזו של האוגדה, אולי היא לא מעודכנת

היא מינואר - פה כתוב בשלב ב' תכיסת מעברי

הגידי והמיחלה על ידי גדוד חי"ר מוגבר.

ש. גונן: אולי זה שני גדודים מוקטנים?

ידין: גדוד חי"ר מוגבר זה שני גדודים מוקטנים?

ש. גונן: אני אגיד בדיוק, למה לי לנחש -

זה גדוד חי"ר מוגבר. החלפתי את זה במה

שקרה במלחמה. זה גדוד חי"ר מוגבר בן 4 פלוגות.

אגננט: זה כדי להחזיק את המעברים?

ש. גונן: נגד קומנדו.

הכוונה - פיקוד דרום יירד למערב סיני ומרש"ל

להדיפת כל נסיון צליחה מצרי. להעריך להגנת נ"מ וספיגת התקפות אויר סמרחבן

תן סיכול משימות ונסיונות פיגוע בכל מרחב הפיקוד. להיות בוכנות להשמדת

הקו הקדמי בתעלה (הקו הקדמי שלהם).

לסקוב: שלהם? זה לא ברור מהטקסט.

הפקודות מנוסחות לא מדוייק.

ש. גונן:

אני חשבתי שהכוונה להרוס את הקו, לפוצץ את

לסקוב:

הכל שביל ללכת. לא?

להשתתף
(ממשיך להקריא) יהיה בכוננות ~~אקטומבצע~~

ש. גונן:

בנדיגו, (זה השילוב של אטילריה ואויר להריסת

סוללות הטילים) ומבצעים התקפיים מערבית לתעלה. כשאומרים כאן מבצעים

התקפיים מערבית לתעלה, הכוונה לצפניה. צפניה, אתם זוכרים, זו המשימה המוצגת

בלי קנטרה ועד ובלוי פורט-סעיד, זו הייתה משימה לכוחות הסדירים. כוננות

לביצוע צפניה. מרחב שלמה. כן יש כאן כל הפירוט שאמרת, אני לא חושב

שכדאי שאחזור עליו עוד פעם. דבר אחד שלא ~~במבצע~~ אמרתי - התקפת מחנות

ומתקנים בעורף בפני פשיטות קומנדו תוך מיקום תצפיות ומחסומים

חסלת לי, אתה קורא מאותו מסמך?

ידין:

אני קורא מהמסך הפיקודי. יש לי את הפקודה

ש. גונן:

האוגדתית כאן. אתה אמרת שהיא מינואר 1973.

כך כתוב פה.

ידין:

אלי לא כתוב תאריך.

ש. גונן:

כתוב שהיא מה-15 בינואר 1973. מישהו הוסיף

ידין:

את זה בדיו.

מישהו הוסיף בדיו, זה יכול להיות. אצלי יש

ש. גונן:

ההעתק שהיה בפיקוד, ובו אין תאריך.

כתוב עותק מספר וזה עותק של קצין הקשר.

ידין:

לי יש עותק מספר 19, אני לא יכול להגיד איזה

ש. גונן:

כי פה כתוב רק 17.
עותק מספר /, כנראה שזה נשלח לפיקוד.

זה לא הגיע עד 252?

לסקוב:

או.

- 30 - 26 -

הגיוני שזה יהיה מינואר. כי אם הפיקוד

ש. גונן:

הוציא פקודה בדצמבר.

אז מה התאריך שלך?

ידין:

דצמבר 1972, 17 בדצמבר 1972.

ש. גונן:

זה שובך יוניס?

אגרנט:

פיקודי, שהוא המורחב של האוגדה.

ש. גונן:

שהם תרגמו את זה לשובך יוניס מורחב.

ידין:

והוציאו את המוצג 225 על סמך הפקודה הזו.

אני מניח. כי אז לא הייתי בפיקוד.

ש. גונן:

שאתה מצאת

מה ~~הוא~~ שזה פקודה של הפיקוד?אגרנט:

ושם זה נקרא סתם שובך יוניס?

ידין:

כן.

ש. גונן:

אחרי כן תכ.

03559

30.
ת.כ.

ועדת החקירה-24.1.74
ישיבה ס"ה - אה"צ

הנד אלוף ש. גרונן
גרונן: מכצע שובך-יוניס, תאריך 17.12.72. אשאר
כאן את המסמך.

היו"ר אגרנט: ועל סמך זה נעשה ה-245?
ידין: כנראה, יש להניח, זה סמוך בתאריך.
גרונן: כך השיטה.

השיטה היא שמפקדה ממוצעת מוציאה פקודה, שכוללת
פקודה למפקדה כפופה. מפקדה כפופה לוקחת את המשימה ועושה הערכת מצב לאורך המשימה
שהוטלה עליה, עושה תכנית ומוציאה/ליחידות הכפופות אליה.
ידין: בדיעבד, במקרה זה יש כפילות מקבילה, כי יש יחידה
אחת כפופה, ולא שתיים-שלוש, ואזקדת הפקוד פורדת
למחלקות וכיחות, וצריך רק לשנות את הכותרת.

גרונן: זה אופייני מאד לסגנון של בטחון שוטף. זה אופייני
מאד לסגנון של בין המלחמות. במלחמה למשל זה לא היה,
אבל עד המלחמה כן, כי גם בקרבות ממש שבין המלחמות, חכנית של כיתה מאשר
הרמטכ"ל. אם זה פעולת הגמול או פשיטה,
- אשורי חכניות אלה עושה הרמטכ"ל.

לנדוי: יש פה פירוט יותר גדול בחכנית האוגדנית?
גרונן: בחכנית הפקודית יש פירוט גדול מדי, כדי לאפשר
מספיק חופש פעולה לאוגדה, ובכל זאת האוגדה
מצאה לה חופש כעולה בזה שהיא עשתה את השלבים.

ישי: השלבים לא מפורטים?
גרונן: לא.
יוק: שלבים זה התוספת שלהם.
היו"ר אגרנט: אולי נקבל את זה.

.31.

ת.כ.

ועדת החקירה - 24.1.74

ישיבה ס"ה - אחה"צ

~~הודעה~~

העד אלוף ש. גונן

כן, אני משאיר את זה.

גונן:

ש שלבים פקודיים אחרים. זה ק+24, והוא את

ה-24 חתך לשלבים אוגדתיים. יש פה דבר שאני מבקש

להסב תשומת-לבכם אליה. בפקודה הפקודית בעמ' 3 כתוב: "שעת ה-ק" - קבלת פקודת

לשובך-יונים". יש כאן נגיד שלב א' עד ק+24 - הערכות בשלוש גזרות וכולי.

וכתוב: "שעת הק" - קבלת פקודה לשובך-יונים". אני סבור שזו טעות. אני חושב

ששעת ה-ק' עדיין והיתה צריכה להשאר קריאת המלואים.

זאת אומרת שזה זהה.

ירין:

זאת אומרת ששובך-יונים זו גם פקודה לגייס מלואים.

לסקוב:

לפי מה שאני מקריא זה לא, ולפי מה שאמרתי זה כן.

גונן §

זאת אומרת שלפי מה שאתה חושב ק' זו צריכה להיות

היו"ר אגרנט:

קריאת המלואים?

כך חשבתה כאשר קראתי את התיק. אבל אחרי ההערה

גונן:

של רמ-אלוף לסקוב, אני רוצה לעיין עוד שנית

אחת בתיק.

אני חושב ש-ק' זאת קריאת.

היו"ר אגרנט:

שובך-יונים זה גם ק'.

לסקוב:

זאת אומרת, יכול להיות שהכוונה אז היתה שאם

ירין:

מפעילים את שובך-יונים מלא, בד בבד מתחילים לגייס

את המלואים, אך זה לא שייך לעניין.

העד אלוף ש.גונן

ק' זו קריאה לכוננות?

הי"ר אגרנט:

בדרך-כלל ק' בצבא זה פקודת הגיוס. מרגע שיש

גונן:

פקודת גיוס מתחיל ק'. ש' זה לרכוז כוחות.

מה זה פ', לא בתכנית הזו אלא בכחול-לבן ראיתי זאת.

לנדוי:

אני חששתי שזה פקודה. פ' לפקודה.

הי"ר אגרנט:

שעת ה-פ' זה מושג לא מוכר לי בצה"ל.

גונן

בכל אופן ראיתי שם איזו אות אחרת, לא ק' ולא ש'.

~~לנדוי~~
לנדוי

אולי ע'. יום ה-ע' הוא מה שנקרא "D Day".

גונן.

נאמר שם "החל מ-פ'".

לנדוי:

החל מ-פ' זה החל מפקודה. זה לא שעת הפ' אלא החל

גונן:

מפקודה. מושג שעת פ' אין, יש החל מפקודה.

אלה הדברים העיקריים בתכנית. מעכשיו אעבור לתקופת

הכוננות.

אני רק מוכרח להבהיר לי כמה נקודות: מה מקומו של

לסקוב:

המעוז פרט לתצפית. קראתי את החומר שכתבת בנוגע

"לסלע", הגדרת המשימות שב"סלע", הגדרת המשימות של שובך-יוניס קטן והגדרת

המשימות של שובך-יוניס גדול. מה המעוז צריך לתת? לפני מה שהוא נתן אחר-כך,

כי זו שאלה אחרת. הוא צריך לתת תצפית? הוא צריך להיות "פיוויט" (?) בשביל

חמרון סביבו? תצפית במקרה של ספיגה כשהוא מגן על האנשים בבונקר? מה הוא

צריך לעשות?

העד: האלוף שמואל גונן

ברמפות מצריחות.

ש. גונן:

משהו לא היה ברור כנראה, מכיון שאתה אמרת שביקרת ברמפות.

לנדאו:

לא, ביקרתי בתעלה, ואז ראיתי את הרמפות. אני מצטער אם

ש. גונן:

הייתי לא מובין. הנה כאן יש לי מפה, שהכנתי אותה על

מנת להציג אח"כ בקשר לנושא אחר. הסימנים הכחולים ממזרח לתעלה הם הרמפות שלגו,

הסימנים האדומים האלה ממערב לתעלה הם הרמפות של המצרים. ישלהם הם הרבה יותר

גבוהות משלגו. בינתיים אני רק מציג עובדות, את הטענות אשמיע אח"כ.

כאשר אתה אומר "הרבה יותר גבוהות" זה במטרים?

נפוצל:

הרבה יותר גבוהות בצורה משמעותית. הן ממש מצודות. אני

ש. גונן:

אינני יודע בדיוק את הגובה, אבל זה שולט על עשרות ק"מ

בתצפית, הרמפות המצריות. אנחנו במלחמה אח"כ, כשצלחנו, השתמשנו ברמפות שלהם כדי

לראות לצד המזרחי, במקום שהם ישבו, וזה היה נעים מאד. נתתי הוראה, והיא כתובה גם

במסמך, שהנדסה תגיש לי תכנית איך לכסות, או בעפר או בשקף ידטה את כל הקטעים

של דרך החת"ם הגלויים ע"י התצפיות מן הרמפות האלה, להסתיר או ע"י הזזת הכביש

או ע"י סיללות עפר או ע"י שקף יוטה. עבודה זו לא נגמרה.

אח"כ רשמה אג

33.
ח.כ.

ועדת החקירה-24.1.74
ישיבה ס"ה - אתה"צ

העו"ש/ג'נן

היו"ר אגרנט:

מה מטרת המעוז?

לסקוב:

לפי הפקודות האלה היו כמה מטרות. מה המטרות?

היו"ר אגרנט:

לפי שובך-יוניס?

לסקוב:

לפי שובך-יוניס ו"סלע". אחר-כך נראה מה היה במציאות.

ג'נן:

לשאלה הזו הבאתי תשובה בכתב. הקראתי היום את הגדרת

הרמטכ"ל מ-24 לינואר 1972, שקו המעוזים אינו

קו הגנה לשמו.

לסקוב:

כל זה ברור לי. אני רוצה להבין, האם זה כשביל

לאבטח את האנשים אשר נמצאים בפנים? האם זה כשביל

לשמש מוצב תצפית? האם זה כדי שממש יתרגו את האויב על קו המים? זה כשביל

מה, בשפה של מישור שישב על שפת התעלה ויש לו בזוקה או מקלע או מרגמה,

והוא יורה מהטנק.

ג'נן:

אני מקריא מסמך אוגדה 252 מב/383 מ-14.12.72.

יש לנו מסמך שנקרא לחימה בקו התעלה.

לסקוב:

שמדאל, אני רוצה להבין ב"סלע" ושובך-יוניס כפי

שהוא יצא, מה המעוז צריך לעשות.

היו"ר אגרנט:

מה המסמך הזה?

34.
ת.כ.

ועדת החקירה-24.1.74
ישיבה ט"ה - אחה"צ

הערד - אלף ש. גונן

זה פקודה, או מה זה?

הי"ר אגרנט:

זו פקודה של האוגדה, מדצמבר 1972 שאושרה על-ידי
הפקוד. מה היה אז נוהל הקרב ביניהם אינני יודע.

גונן:

למי הפקודה ומה התפוצה?

ידין:

אקריא את התפוצה: פרט למטה של היחידה, היחידות

גונן:

הן אגד ארטילרי 259, שזה אגד ארטילרי של 252,

חטיבה 401, חטיבה 14, חטיבה 275, גדוד 271, שהוא גדוד הנדסה סדיר שישב
אז בסיני, גדוד 77, שהוא גדוד טנקים של חטיבה 7 שישב בסיני ולא היה כפוף
לאוגדה, פקוד דרום אג"מ, מפגש תח"ש - מכקדת גייסות שדיון - תורת החטיבה.
"תפקיד המעוזים לקיים עצמם על שפת התעלה ולהגן על עצמם".

להגן על עצמם עם נ"ט או בלי נ"ט? עם טנקים או

לסקוב:

בלי טנקים? לא-אג"מ.

לא כתוב, חלק עם, חלק בלי. "לשמש כחלק ממערך

גונן:

ההתדעה, ולקיים נוכחות מתמדת של צה"ל על התעלה.

המעוזים יסייעו לכוחות הפועלים ביניהם!!

איך?

לסקוב:

"אמצעים יסייעו לכוחות הפועלים ביניהם כמידת

גונן:

האשפר, ישמשו תחנות אסוף נפגעים, תצפיות וכו'.

35.
ח.כ.

העד - אלוף ש. גונן

מכל מה שאתה מקריא לי לא ברור אם למישהו בצנור לסקוב:

הפקוד היה ברור מה הוא רוצה מהמעוזים •

אני סבור שהיה ברור שתפקיד המעוזים הוא להחזיק גונן:
מעמד, לצפות, לדרוש על התנועות של האויב, להרשות

לאויב לעבור אותם...•

כן, אבל אמרתם שהתפקיד הוא בלימה, נגד החלה, אז לסקוב:

אי אפשר להרשות לאויב לעבור אותם •

כשהקראתי את התפקיד של התקפות הנגד, הדגשתי שהתקפות גונן:

הנגד הן ממזרח לתעלה • כלומר אם האויב מצליח לעבור

מנסיים למנוע התקפות נגד •

בכל המשימות היה התפקיד לבלום את האויב על הקו הזה, לסקוב:

לא לתת החלות, לא לבצע החלה •

זה אולי הסגקים צריכים לעשות • ידין:

אני רוצה לראות, איך הבלימה הזו הייתה צריכה להעשות • לסקוב:

על-ידי כל העמדות האלה (מאביע על קו המעוזים על גונן:

המפה) •

אלה היו צריכים להבטיח בלימה? לסקוב:

כן • אלה וארטילריה, והמרכיב העיקרי חיל-האוויר • גונן:

ועדת החקירה-24.1.74

ישיבה ס"ה - אחה"צ

.36.

ת.כ.

לסקוב. איך ~~+~~ היה צריך ~~לכתוב~~ חיל-האוויר לבצע את הבלימה?

זה לא מופיע בפקודה של האוגדה. אני צריך לדעת זאת

אם אני נמצא במקום.

גונן: מותר לזה לא להופיע בפקודה לפי דעתי. כי כאשר אתה

מוריד משימה ליחידת כוחות קרקע, אתה אומר לו שתפקידו

לבלום, ולא נהוג לומר לו שאת תפקיד הבלימה העיקרי יעשה חיל-האוויר, והוא רק

נמצא בסביבה. אני מוכרח לומר כאן הערה אישית: אני לא כתבתי את הפקודות

האלה, וניסיתי לעדכן את כל הפקודות האלה באותו שבוע שבו פרצה המלחמה - לצערי.

לסקוב. כלומר הבלימה צריכה להעשות על-ידי חיל-האוויר

והכוחות של שובך-יונים?

גונן: כן.

ידין: דרך-אגב, אמנם אתה לא כתבת את הפקודה, אבל ~~היו~~

אני חשבתי שאחד הדברים העיקריים חחת הסעיף שנקרא

כוחותינו, זה לתת אנפורמציה לכל הכוחות הפועלים בזירה, כדי שהם יתאמו קשר,

תאום. גם חיל-האוויר צריך לעשות את הפעולה העיקרית, מי דואג לתאום, לאמצעי

קשר ולתכנון לתאום בין המעוזים לחיל האוויר?

גונן. זה דווקא מכוסה היום בתורת הפעלת חיל-האוויר.

זה היה בשנה האחרונה, בשנה שהייתי ראש מה"ד. אני

מנסה להגיד שכל הארטילרסטים שמתקנים אש ארטילרית, הם גם אלה שמכוונים אוירונים.

היום זו השיטה. זה פישט את השיטה.

.37. 40.

ח.כ.

ועדת החקירה - 24.1.74
ישיבה ס"ה - אחה"צ

העד - אלוף ש. גונן

ידין: אני שואל, כי בעדויות שקבלנו, נמסר לנו שלאנשים שהיו במעוזים, לפחות לחלק גדול לא היה מושג ולא הייתה פרוצדורה, איך להיות קשורים עם חיל-האוויר. באותה חטיבה ירושלמי ת לפחות, כך נמסר לי.

גונן. החטיבה הירושלמית לא הייתה מתוכננת להשאר במקרה שתפרוץ מלחמה. גודל 68 של חטיבה 16, זה שהיה במעוזים, פרט לגזרה הדרומית ששם היה נח"ל, היתר היו ירושלמים. הם לא היו מתוכננים למקרה של מלחמה. למקרה של מלחמה, היה צריך להגיע לשם חי"ר מוצנח. מל המפקדים של חי"ר מוצנח מתורגלים לכוון מטוסים.

היו ר אגרנט מה הם היו צריכים לעשות במקרה שהאויב עובר?

גונן. למשאר, לתחזיק מעמד ולדווח מי עובר, כמה עוברים, איפה הגשרים, אם הם יכולים. כאשר אתאר את המלחמה הכנתי לכל יום דף, מה ידענו דרך הדווח של המעוזים, ואז אומר שהם שלמו את עצמם.

(המשך רשם ב.צ.מ.)

לפני כן רשמה תכ
במ

- 41 -

ועדת החקירה - 24.1.74
ישיבה ס"ה - אח"צ

העד: האלוף שמואל גונן

ידין: אם כי תגיע לזה אח"כ, אני רוצה להבין כרגע את הצד העקרוני.

אתה אומר שחיי"ר הזה שהיה בתעסוקה בקו הוא לא היה צריך להחזיק בקו בזמן מלחמה, פרוש הדבר, ששיתגיע למצב הכוננות הצטרך להסכים לצד באיזה שלב מסויים נעשו סידורים כדי להחיה אותם - אז אם לא נעשו סידורים פרוש הדבר שלא החכונונו למלחמה.

ש. גונן: אני אעמוד על זה.

היו"ר אגרנט: אז תפקידם היה להשתתף בבלימה.

ש. גונן: תפקידם היה להשתתף בבלימה ע"י זה שהם נשארים קיימים, מגינים על עצמם, צופים ומדורחים.

היו"ר אגרנט: צופים? הלא הם נכנסים פנימה, האם הם יכולים לצפות?

ש. גונן: היו להם עמדות בחוץ שמהן הם היו יכולים לצפות.

היו"ר אגרנט: זה המפקדים, אני מביין?

ש. גונן: פריסקופים המפקדים, הצופים, היו מאצקאמאט שבהם אפשר ליה לצפות, בכל מעוז היתה עמדת פריסקופ.

היו"ר אגרנט: והם יכלו להילחם מבפנים? אני מביין שהיו שם איזה טנקים שיכלו להלחם, אבל מה בקשר לאנשים עצמם? איך הם היו צריכים להגן על

המעוזים?

ש. גונן: המעוז עצמו מוגן בשתי דרכים. היו לו רשת עמדות חיצוניות מעל

~~למעוזים~~ לבונקרים ורשת עמדות פנימית. אולי אני אקריא והדברים יהיו

מוכנים יותר. "המעוז הוא יחידה המסוגלת לעמוד עצמאית" (ידין: ממה אתה

מקריא עכשיו?) מהיק "מעוז", זה תיק תיק שכתבו באוגדה 252. זה התיק ואני

אשאר אותו כאן.

היו"ר אגרנט: אני חושב שניקח את התיק הזה לחוד, זה ת/228.

הערד: האלוף שמואל גונן

ש. גונן: אולי קודם אקרא רק שורה אחת "צריך להיות כוח עורפי לשיבוש

תנועות האויב למקרה שהאויב פרוץ".

(ממשיך בקריאה) "מבנה המעוז" - "המעוז הוא יחידה שמסוגלת לעמוד

עצמאית, מצויינת במזון, מים ותחמושת, מוקפת באמצעי מיכשול, גידור ומיקוש ובאמצעי תקשורת המאפשרים לה להעזר ולשתף פעולה עם ארטילריה, חיל אוויר ושריון".

היו"ר אגרנט: זה מופיע בתיק הזה? (ש. גונן: כן.) ~~אנחנו~~ באיזה עמוד?

ש. גונן: לא סימנו לי את העמוד, (לעוזרו) גש בבקשה לשופט והראה לו.

היו"ר אגרנט: (קורא מתוך התיק) "המעוז הוא חוליה מתוך מערכת המעוזים"?

ש. גונן: כן, זה העמוד, ואני קורא מתוך סעיף 10.

היו"ר אגרנט: עמ' 2.

ש. גונן: "המעוז הנז' מוצב קטן יחסית, הבנוי מעמדות או בונקרים ותעלות

קשר, שנועדו לספק יכולת התגוננות היקפית ויכול להפעיל אש

נשק קל ומרגמות. תעלות הקשר במעוז בגויות כך שמאפשרות תנועה בתוך המעוז ממקום

למקום אך זרק בתעלות הקשר. כמו כן תוכננו התעלות (גובהן) לאפשר לחימה מתוכן

כלפי פנים המעוז". זאת אומרת, בתוך המעוז יש תעלות מסביב שאפשר להלחם פנימה.

"בסדללה המקיפה את המעוז יש מספר עמדות לחימה פתוחות המאפשרות מתן אש היקפי

למעוז. כל עמדה כזו מיועדת למקלע. בסמוך לעמדה או בצמוד לה יש עמדת מחסה

(שפניה) הבנויה עם שכבת בידוד להגנה בפני הפגזה זמאפשרת ללוחמי העמדה לשהות

במקום בזמן ההפגזה כהמתנה עד להפסקת אף הססת ההפגזה. בפתחי הבונקרים נמצאות

עמדות פתח המאפשרת ירי אל תוך שטח המעוז במקרה בו חדר האויב אל המעוז".

הייתי רוצה לדמוי כאן באטחה הזדמנות כמה מליים על התעוזים.

ידין: לפני שאתה מגיע לענין התעוזים אני רוצה לברר משהו. אתה אמרת

קודם שב-2 באוקטובר הפיקוח של הסנקים בתוך "מצמד" ו"מסרק"

לא מצאו חן בעיניך ואתה הורית על שניו. אני רואה כאן בפקודה של האוגדה מוסף

בעפרון, אינני יודע מי ומתי ואיך, בכל אופן תחת הסעיף "כוחות ומשימות" כתוב
 "ג' - הטנקים לא יימצאו במעוזים, אלא במחפורות מאחרי הסנפירים, למעט "בודפסט"
 ו"אורקל".

ש. גונן: זה היה לפני שהגעתי. אבל אם הוא אומר סנפירים זה שייך רק

לגזרה הצפונית.

ידין: סעיף ג' למטה זה לגזרה מסוימת או לכל הקו?

סליחה, אני רואה עכשיו, זה רק לחטיבה 252.

ש. גונן: אני אולי אגיד כמה מלים על קו התעוזים ואני אשאר לכם את

תיק ה"תעוזים".

התעוזים הוכנו במדרונות אחוריים, הם היו בכונקרים עם מחסה

נגד הפגזה, עם מספר עמדות ירי לנשק קל ולא היו בהם עמדות לטנקים.

עוד דבר שאני רוצה לומר ולהדגיש עכשיו, שאני אח"כ אשתמש בהם

לשיקולים שלי ביום המלחמה - וזה טוב מאותו תיק התעוזים - היו צריכים לתת

לתעוזים דרכי גישה מוסתרות אל המעוזים, הדרך מן התעוז אל המוצב, אל המעוז, אל

עמדות הטנקים, הרעיון היה, האידיאולוגיה היתה שתהיה מוסתרת מתצפית. אם

אתם זוכרים אמרתי שהטנקים בשיגרה עמדו בקו התעוזים ואם אתם זוכרים הזכרתי

שאני הוריתי לפזר אותם, בלי קשר לכוננות. אני מזכיר את זה עכשיו מפני

שהרמפות שהמצרים בנו לאורך התעלה צפו על מרבית הדרכים בין התעוזים למעוזים,

הגישה לא היתה מוסתרת, דרך הגישה לא הייתה מוסתרת.

ידין: שאלה קטנה, אם אפשר, שהיא קשורה לעקרונות. האם בתוך הדוקטרינה

של "סלע" או "שוכך יונים" היה איזה נתון לפיקוד או מהפיקוד

לאוגדה או מהמטכל לפיקוד לפי המודיעין שידענו על רכניות האויב, כמה זמן תהיה

הפגזה ארטילרית של האויב לכני שהוא יתחיל בצליחה או לא ידוע לך דבר כזה?

ש. גונן: אני לא זוכר שידוע לי, אני זוכר טוב מה שאני הערכתי, אני

הערכתי מספר שעות.

הער: האלוף שמואל גונן

יריין: לא ניתן לכם נתון אחר?ש. גונן: לא עד כמה שזכור לי. למה אני זוכר שהערכת מספר שעות? -

כי כשהייתי אצל הרמטכ"ל בשבת, בפגישה השנייה, בשעה 12.00 -
1.00, בשבת (יריין: ביום כיפור אתה מתכוון?) כן. אמרתי שהיו לי אתו שתי
פכישות באותו היום, אחת בבוקר ואחת בערביים, ואז כשיברצו אז אמרתי שהאש
תפתח ב-6.00 ואז יהיו לנו עוד כמה שעות של הפגזה ארטילרית.

יריין: מזה אני מביין שזה מה שחשבת. לא היה לך שום נתון אחר?ש. גונן: אני ממש רוצה לדייק...יריין: לא היה בתודעה שלך?ש. גונן: לא היה לי בתודעה שום נתון אחר וזה מה שאמרתי לרמטכ"ל בשבת

בצהריים. כשהייתי אצל הרמטכ"ל יצא מברק מן המודיעין, הגשתי
אותו בתיק מודיעין ג/ר/10/46, אח המברק הזה כבר לא ראיתי, כי כשחזרתי -
ואני אח"כ אספן על כך - זה היה דקות לפני פתיחת האש, אבל כאן כתוב ש"תקדם
לצליחה הרעשה ארטילרית" (יריין: אבל לא כתוב כמה) לא כתוב כמה זמן.

יריין: שאלה שניה שקשורה קצת בזה, אתה את התיק של מודיעין, שהכיל את

תכניות הצליחה או הפלישה המצרית, ראית לפני המלחמה? שהשיגו
את זה כבר שנה לפני זה או חצי שנה לפני זה.

ש. גונן: לא אני לא בטוח.יריין: לא? (מוציא חוברת "סקירת מודיעין מיוחדת") זאת אתה ויש עוד

עם תכניות ועם מפות. זה מתאריך 11.4.72. (ש. גונן מעיין בחוברת)
אתה בכלל ראית את המסמך הזה.

ש. גונן: לא.יריין: זה מוזר. זה אחד המסמכים שהשיגו והם כולם היו גאים בצורה

בלתי רגילה שהם השיגו את זה.

03571

כ"פ

- 45 - 50 -

ועדת החקירה - 24.1.74
ישיבה ס"ה - אח"צ

העד: האלוף שמואל גונן

נראה מה התפוצה של זה. ש. גונן:

נדמה לי שגם האלוף של לא ראה את זה. לנדוי:

אני לא מתאר לעצמי שלא ראיתם את זה לפני שתכונתם את "סלע". לסקוב:

אני הרי הזכרתי שאת "סלע" אני קיבלתי מוכן.

אח"כ רשמה אז

לפני ב.צ.מ.

ישיבה ס"ב - בקר

אג

העד: אלוף ש. גורן

העבודה הזאת לא נגמרה. מ-19 לספטמבר עד 6 לאוקטובר, הערכה של מבחינת אמצעים הנדסה, זאת עבודה הלוקחת חדשים. בכל אופן, יש לי את המסמך של הביקור וההוראה שניתנה. דרשתי להקים מגדלים, מגדלי תצפית בגובה של 80 - 60 מטר מעבר לטווח הארטלריה המצרית בכדי לצפות לצד שלהם גם כשתהיה מלחמה והצופים יהיו בטוחים באמצעים מפגיעה ארטילרית, ז"א להבטיח שיש תצפית - מוכרחים לצפות מתוך לטווח הארטילרי.

י.נבנצל: זה גובה של שלשים קומות? מגדלים של 80-60 מ'?

ש.גורן: כבר היה לי מו"מ עם חיל מודיעין, היו להם חלקים ממגדל מוכן. הבעיה הייתה תקציבית - להשיג את הכסף.

נבנצל: זה הגובה של המגדל עצמו או מהתעלה?

ש.גורן: זה גובה המגדל. לא גובה מעל פני הים, אלא גובה המגדל.

נבנצל: איך עושים דבר כזה? על איזה יסודות?

ש.גורן: אני מגיש דרישה והפתרון הוא הנדסי. בדרך כלל זה מיכרז של קבלן. אינני זוכר, הייתה גם הערכה תקציבית. המטרה היא להחזיק עמדות תצפית מעבר לטווח הארטילרי. זה עשיתי בעיקר בשביל "בנדיגו". אני היום אגע ב"בנדיגו", אבל במלה אחת "בנדיגו" זה תכנית איך חיל אוויר מתגבר בעזרת ארטילריה על טילי נ.מ. השיטה הייתה שמטוס טס ומתקן אש ארטילרית. היו לנו צרות עם זה - זה דרש אימוץ רב של טיסים וזה מסובך.

אני לא ראיתי את זה.

ש. גונן:

יכול להיות שאלוף פיקוד מביע לפיקוד וקצין

ידין:

האג"ם, אינני יודע מי - אמ"ן או משהו אחר,

לא מודיעים לו שיש אחד המסמכים, שהייתי אומר שלא יסולאן בפז, כל חכנית

הצליחה המצריית?

כשעברתי לחכוננים אונפסטוביסיס הציג לי קצין

ש. גונן:

המודיעין של הפיקוד את כל דרכי הפעולה האפשריות

של האויב, אני כבר לא זוכר מה הוא הציג לי, זה ודאי ישנו במפות. את התק

כמו שהוא בכתב.

לפני שאתה עובר לכווננות, ביחס לתעוזים -

אגרנט:

יש לך מסמך על התעוזים?

ק, אני משאיר מסמך על התעוזים.

ש. גונן:

אני מוכרח בנקודה הזו להבין: זה לא נגדך כרגע,

ידין:

בכלל איך זה עובד? אני פשוט נדהם -

אם אני שאלתי מפקד גדוד או מפקד חטיבה, הוא לא ידע כן ידע, אני עוד יכול

להבין. נניח שמפקד גדוד בצה"ל לא חייב לדעת את כל המסמך הזה. אבל אלוף פיקוד

מתמנה לפקד על הגזרה המצרית, יש תיקים בסיסיים שהושגו בעמל ובסיכון

לא נורמליים, לא ממקורות רגילים, שנותנים את כל התכנית הצרית, ויש, אני כרגע

לא הזכרתי עוד דברים, של מסמכים שנותנים מסמך מודיעין אחד. בטח הלא ראית

אותו, שם

[Redacted area]

איך יכול להיות

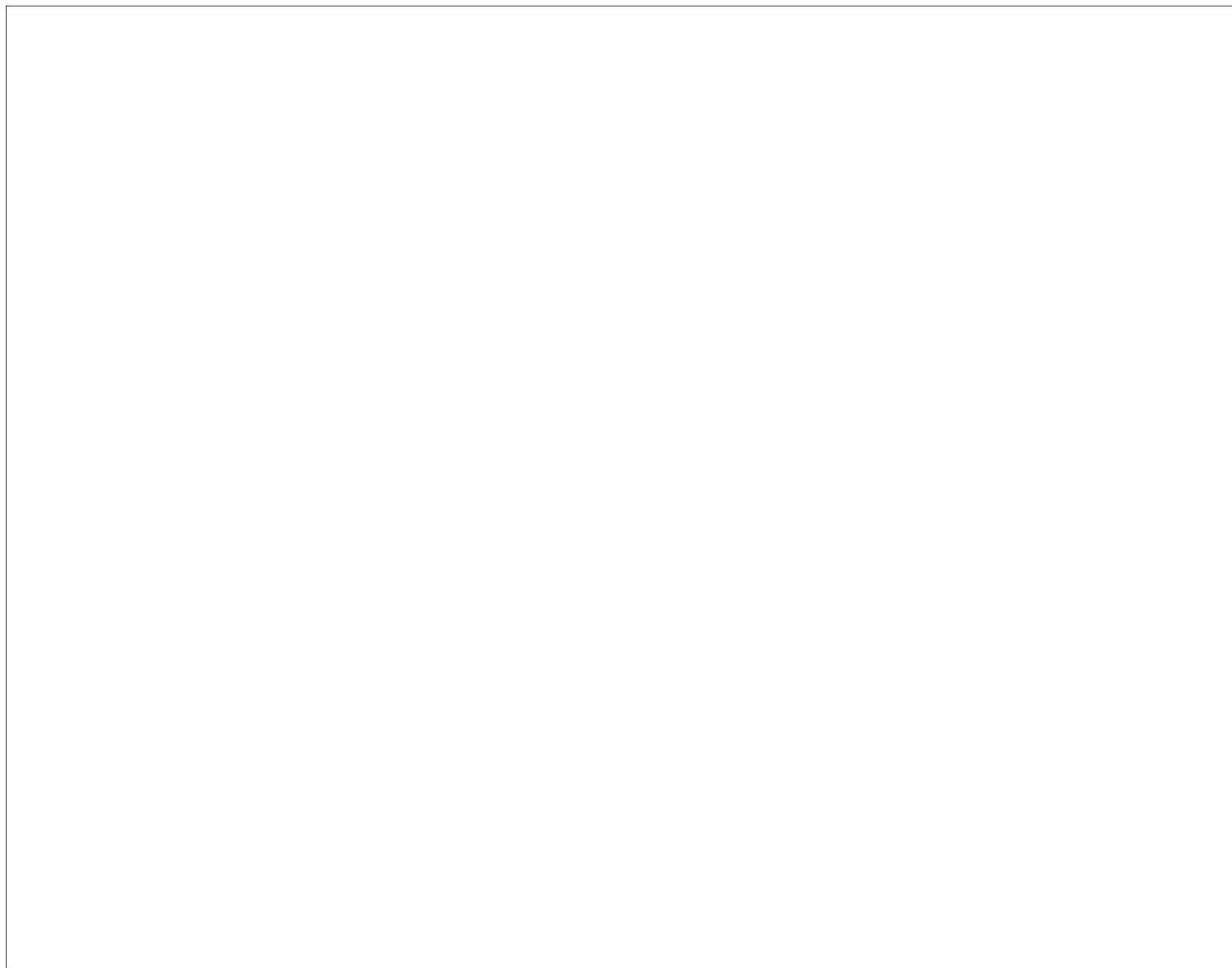
שחומר כזה לא מובא לאלוף כיקוד שממונה על אותה גזרה?

המסמך האחרון הזה ממתי הוא?

ש. גונן:

אני אקריא לך למשל ידיעה מ- לאפריל 1973

ידין:

אני הקראתי לך במקרה, אני לא רוצה להעסיק את כולם, אחד מהמסמכים. אבל יש
מסמך אחר אפילו, תיכף אמצא אותו, שבו מפורט לא רק אלא מה יקרה
במקרה הקראתי מסמך מאפריל.

יש פה מסמך לאפריל,

אבל יש עוד מסמכים. יש לי עוד מסמך

שנותך את הכירוס של לוח הזמנים.

לא נעסיק אותך ברגע זה, אם אתה התכנית הבסיסית

לא ראית,

לסקוב: לא מהאלוף הקודם ולא מהקמ"ן?

אגרנט: לא ראיח את התכנית המצרית הבסיסית?

ש. גונן: אני מניח שכשהעבירו לי את "סלע" הקמ"ן

הציג דרכי פעולה אפשריות של המצרים, זה

בטוח. אבל את התיק לא ראיתי, וגם לא הופנתה תשומת לב לתיק, לא כשקיבלתי

את התפקיד ולא אחרי זה.

זבנצל: אני מביין היטב ומסכים למה שאחה מתכוון.

ידין: אני לא מתכוון לשום דבר, אני רוצה לדעת

מה טעם כשמודיעין אוסף תומר אם מי שצריך

לפקד לא יודע עליו.

זבנצל: השאלה היא מה צריך להיזח המכניזם כדי שדבר

שהוא ידיעה חשובה בזמן שהיא מגיעה, יבוא

גם לידועת אלה שאחרי זמן מה יהיו בתקופתם הרלבנטיים.

לסקוב: אני יכול להגיד מהמכניזם שאני יודע -

אני פותח את הכיף מהדברים הכודיים ביותר,

ואני עובר עם מי שבא לקבל, והייתי אומר לו זה רשימת הסוד - 6,5,4,3,2,1

והוא מאשר לי קיבלתי, ראיתי.

ש. גונן: כשצגשים החלפה בין אלופים ~~אני~~ אינני יודע כמה

ישבו, לפי פקודת מטכ"ל את סידורי ההחלפה

קובע האלוף היוצא. ישבתי אתו בין חצי שעה לשלושת רבעי שעה. הוא מנה לי

את כל הדברים החשובים, אני זוכר שהוא ציין אחת-עשרה נקודות. אין לי את הפתק,

שהיה פתק עם אחת-עשרה נקודות, אני זוכר כמה מהן: אחת הייתה רקטות עברי.

אז כשהוא הקריא לי רקטות עברי הוא לא זכר מה אמר לי לשאול את הרמ"ט,

מים בערבה - שכדאי לעשות ציסוץ של

של גרירות גשר גלילים במרחק שזה באמת היה חשוב מאוד. גם דבר על הדבר הזה. בדרך כלל המכניזם הוא שדברים חשובים, ראש אמ"ן מביא לדיון מטכ"ל. פרט לניירות שהולכים לקציני המודיעין הפיקודיים, אז קברים שהוא חושב אותם להשוכים הוא מביא לדיון מטכ"ל. אגב, זאת הטכניקה של כל ישיבות המפקדים. וישיבות המפקדים לא באות להחליף עבודת מטה, אלא באות לתת את הדגשים של המפקד, של כל קצין מטה בכיר למפקדים הכפופים, מה הם הדברים העיקריים ולמה מפנים תשומת-לב. אם זה ניתן בשעתו בדיון מטכ"ל או לא, אינני יודע.

אני משער שהיה איזה דיון על המתקפה המצרית

אגרנט:

האפשרות המשוערת במקרה שהיא תבוא. מה הייתה

התכנית המשוערת המצרית? לא היה דיון על דבר כזה?

אני אמרתי, אולי לא הבחרתי את עצמי מספיק טוב.

ש. גונן:

כשאני דן על תכנית קצין המודיעין מציג

מהן האפשרויות הפתוחות של האויב שזה פונקציה של אימפארמציה והערכה זה בודאי

נמסר לי, אבל אני לא זוכר כרגע בדיוק, זה ודאי נמסר לי.

כשאתה דן בתכנית או פרטיבית ?

אגרנט:

נניח אני בא ואומר - תציג לי את סלע.

ש. גונן:

קצין אג"ם קם ואומר את המשימה, קהוכתבה

על ידי המטה הכללי וקצין המודיעין מציג מה האויב עשוי לעשות. אחר-כך קצין

האג"ם יציג לי תכנית קיימת של סלע, אם יש לי הערות. אם זה פקודה חששה,

אני מגיש רק משימה, אין פקודה. מציג קצין המודיעין מה יכול לקרות, מציג ניתוח

קרקע. אויב, דרכי כעולה אפשרויות ועושים אחר-כך מה שקוראים דיון, הערכת מצב

ומגיעים לתכניות. את התיקים האלה שכאן ראיתי אני לא זוכר שתאיתי אי פעם.

אולי תרשמו, הוא בינתתיים הגיש תיק המעוזים.

אגרנט:

מוצג 229

מה שאני זוכר מדרכי פעולה אפשריות של המצרים, זה שהם יפעלו בשני מאמצים עיקריים. אחד בגזרה הדרומית ואחד במרכזית. למעשה, ב-4 מאמצים, שנים עיקריים ושנים משניים. שוג כזה בגזרה הדרומית ושוג כזה בגזרה המרכזית, עיקרי ומשני, עיקרי ומשני.

לסקוב: מדובר על יעד מוגבל או לא מוגבל, של חיל האויר?

אלוף ש. גונן: זו שאלה שאני לא זוכר. אני צריך להזכר כדי לתת תשובה על השאלה.

במלחמה עצמה אני זוכר. בשעה 140.5 התחילה המלחמה, ובמשך שעה או שעה וחצי שאלתי את עצמי כל הזמן את השאלה הראשונה שמפקד שואל את עצמו: איפה המאמץ העיקרי. רק אחרי שעה וחצי התברר לי שאין מאמץ עיקרי, שהמאמץ העיקרי הוא גל הגזרה.

ידין: אתה מבין, כשכא אלוף פיקוד, וקצין המודיעין אומר לך באופן כללי, לא שואלים אותך על סמך מה הוא יודע שהם יעברו בצפון? זה רק על סמך הערכת אפשרויות דפ"א של האויב או שיש לך אינפורמציה, או שכמו במקרה זה. נאמר, אני אציג את השאלה אחרת. אתה קיבלת את הפיקוד ב-15.7. מזמן שקיבלת את הפיקוד, לא בא אליך במט"כל, או בישיבות מט"כל. היו ישיבות קודם עם ראש אמ"ן או ראש אמ"ן מחקר, או ראש אגף מבצעים, או סגן הרמט"כל, נאמר, דרך אגב, חדע לך, את התכנית של האויב אנחנו יודעים בדיוק מה הולכים לעשות, עם איזה יחידות ולוח זמנים מדוקדק?

ישיבה ס"ב

אלוף ש. גונן

אלוף ש. גונן:

בפירוש לא. אני רוצה לומר: אנחנו עכשיו חיים באוירה של מלחמה שהיתה ב-6 לאוקטובר. האוירה שלפני

זה לא היתה של מלחמה.

התשובה לשאלה שלך, היא שלילית.

לסקוב:

בחדר המודיעין לא היה לאותה מפה שהוא מעדכן פריסה של סדר כוחות ודרכים אפשריות שהכוחות יזוזו.

אלוף ש. גונן:

אני מניח שכן.

לסקוב:

הוא הזמין אותך, דגת?

אלוף ש. גונן:

יש חמ"ן. תדר דיונים חוץ מהחמ"ן. כל הדיונים עשינו בחדר הדיונים, ושם מביאים לדיון את המפות הרלוונטיות. לא הייתי רוצה שתקבלו רושם שההתייחסות היתה כללית. היא לא היתה כללית, היא היתה לפרטים, עם שאלות ודיון נמשך הרבה שעות. את המקור לא ראיתי.

לסקוב:

אני שאלתי: האם היה תרגיל בין פו"ם ופיקוד דרום. במקרה של מחפה של המצרים נגד פיקוד דרום, ואתם

הייתם המצרים או פו"ם היה המצרים?

ישיבה ס"ח

אלוף ש. גונן

היה תרגיל שנקרא "איל ברזל" שאני תיכננתי ואני
ניהלתי.

אלוף ש. גונן:

את המהלכים שלהם? או שזה היה לפי החומר הזה.

לסקוב:

לא, אני תיכננתי את המהלכים, בדרך כלל השיטה
היא שמרכיבים צוות להכין תרגיל. בצוות יש קצין בכיר
של מודיעין. בצוות אז היה אלוף משנה אהרן...

אלוף ש. גונן:

מתי היה התרגיל?

לסקוב:

הוא היה מאוחר.

אלוף ש. גונן:

אתה היית אז ראש מה"ד?

לסקוב:

כן, אני ניהלתי אותו, אני תיכננתי אותו וניהלתי.

אלוף ש. גונן:

החומר נמצא ברשותך בודאי.

לסקוב:

אני זוכר שחיפשתי את התיק. יכול להיות שהוא ישנו.

אלוף ש. גונן:

איזה מין תרגיל זה היה?

היו"ר אגרנט:

ישיבה ס"ה

אלוף ש. גונן

לזה קוראים "משחק מלחמה". אלוף ש. גונן:

מה מטרתו? היו"ר אגרנט:

משחק מלחמה תפקידו ליצור מצבים. לוקחים מפקדה, נניח אלוף ש. גונן:

מפקדת פיקוד דרום. שמים מולה מפקדה אחרת שמסמלת את

האויב. יוצרים מצבים שאנחנו חושבים שהם פרובלמטיים, ומפקדת הפיקוד צריכה

לעשות תכנית ולתת עליהם את התשובה.

במסגרת התרגיל הזה אז היה לך חומר על התכנית האפשרית היו"ר אגרנט:

של המצרים?

אני אקרא מה שידעתי על האויב. אני זוכר את הויכוחים אלוף ש. גונן:

שלי עם אמ"ן. אני חושב שזה היה אהרן לברן. אגאגאג

הוא אג עובד במחקר. אם זה לא הוא אז קצין מהמחלקה שלו. הדברים שאני אמרתי

שהמצרים עשויים לעשות, הם לא קיבלו, הם חשבו שהמצרים אינם מסוגלים.

התרגיל היה בין 7.30 ל-14.8.1972.

אחרי זה, כשאתה היית במה"ד ב-1973, לא היה תרגיל לסקוב:

כזה. זה היה האחרון שאתה זוכר?

ישיבה ס"ה

אלוף ש. גונן

אלוף ש. גונן:

לא. עשיתי לצפון, למרכז, אבל בדרום - אני עכשיו
 זוכר, כן. כשהייתי במה"ד היה צריך להיות עוד תרגיל
 בפיקוד דרום בסביבות חודש אפריל או מאי 1973, ופיקוד דרום ביקש לדחות אותו,
 והוא נדחה.

אני אקרא את "איל ברזל", את מצב הפתיחה של האויב.

לסקוב:

האם יש לך המפה של המהלכים שלך?

לא, אין לי. זה תיק תרגילים. פה יש כל התרגיל, מה
 היו הלקחים לו. בכל תרגיל היו לקחים.

אלוף ש. גונן:

רצית להתחיל בכוננות, אני מבין?

הי"ר אגרנט:

מה שניחשנו אז נכון היתה הנחתה במרכז. אני גם
 חשבתי שיצחו ברומני ובאל-עריש.

אלוף ש. גונן:

גאאצט. אני מתחיל ב-30.9 כי אז התחיל התרגיל המצוי.

ב-25.9 פנה פיקוד הדרום לאגם מבצעים, וביקש שיקצו גם סד"כ מילואים לשובך
 יונים. אני אקרא שני סעיפים מהמסמך.

3. הסד"כ שהוקצה למבצע תואם תפיסה זו שמבוסס על

הפעלת כוחות סדירים (קיימים והשלמה) ולוח זמנים קצר והשלמת כוחות מילואים
 בלוח זמנים ארוך יותר ל"שובך יונים".

ישיבה ס"ה

אלוף ש. גונן

4. משמעות האמור לעיל שאין אפשרות להפעיל במערב סיני את הסד"כ הלוחם הסדיר בלבד, סנקים וארטיילריה, ללא כוחות מילואים המשלימים את המערכת, כמו קשר, חיל רפואה, תחזוקה וכו'. תפישה זו הוצגה ע"י הפיקוד בראשית "כחול לבן" ואושרה ע"י המט"כל. "

יש כאן רשימה של איזה כוחות ביקשנו, כאשר אחד מהם הוא גדוד חי"ר מוצנח, (סעיף 18, בעמוד 2). התפקיד שלו במשימה הוא אינש מעוזים החלפת היילי המילואים המאויישים במעוזים. יש עוד דברים בשביל מערב סיני שזה אוגדה 252, עבור "מרשל", עבור מחוז אילת, מחוז הנגב ואיזור סיני.

אני מבין שהחשובה הייתה שלילית?

ידין:

אני חושב שהחשובה לא הגיעה. זה היה ב-25.9, סביר שלא הגיעה תשובה מאגף מבצעים.

אלוף ש. גונן:

ב-30.9 יצאה פקודה התעסוקה המבצעית. בחודש אוקטובר

שמגדירה את הכוננות ואת השיגרה. אני מעביר את המסמך - שיגרת.

פקודת התעסוקה ממי?

ידין:

של הפיקוד לאוגדה. לכל המחוזות. לכל יחידות הפיקוד. כוננות סנקים במעוזים 5 דקות. כוננות די גבוהה ושיגרתית.

אלוף ש. גונן:

ישיבה ס"ב - בקר

העד אלוף ש. גונן

אג

אני חשבת, שעמספר מגדלים
בגיזרה, אפשר לחסוך את המטוס שצופה, בתצפית ארטיילרית הרבה יותר בטוחה.
ככל אפן זה לא בוצע.

אלוף הפיקוד יכל להורות על הקמת מגדלים?

נבנצל

ש. גונן : לא. כשאני הולך לסיור, אני הולך עם מטה ויש בו
קצין הגדסה והדבר ניתן לביצוע והיה בתכנון להקים
מגדל כזה מזמן. אולי יש אפילו מיפרט שכני. אם תרצה, אוכל לבדוק.

זה משנה את הנוף ואת כל המראם של האזור. זה אלוף
הפיקוד יכל להורות?

נבנצל.

יכל להציע למטכל. הוא יוזם.

ש. גונן :

ז"א כשאתה אומר "דרשתי" זה דרשת מהמטכל?

ידין

כן בודאי. הדבר הכי פשוט הוא שזה עולה כסף, וכסף
לפיקוד אין. וזה הרבה כסף.

גונן

ממילא לא היה זמן לזה?

יו"ר אגרנט.

לא. זה היה רעיון ואני אחר כך אגיד שחסרה לי שנה כדי
לארגן את הדברים האלה יותר טוב.

גונן.

ישיבה ס"ח

אלוף ש. גונן

ב-2 לאוקטובר יצאה פקודה מט"כלית לפיקוד לתאריכים
 9.10 - 1. הקצאת כוחות כוננות לתאריכים 1 לאוקטובר עד 9 לאוקטובר.

נבנצאל: הפקודה יצאה ב-2 לאוקטובר?

אלוף ש. גונן: אנחנו הוצאנו לפיקוד פקודת תעסוקה חדשית. זאת פקודת
 תעסוקה אחרת ~~אמצא~~ של הקצאת כוחות למשימות אחרות
 כמו החזקת שדות תעופה.

ידין: כן אבל מה שד"ר נבנצאל שואל, שאמרת שהפקודה יצאה
 ב-2 לאוקטובר בזמן שהיא עוסקת ב-1 לאוקטובר.

אלוף ש. גונן: כן.

היו"ר אגרנט: זה היה לתקופה 1 ו-9 לאוקטובר?

ידין: קודם היה דיון בעל-פה. בדיעבד.

אלוף ש. גונן: תמיד כך, אוהבים לעשות דיון בעל-פה. מדובר על שיגרה.
 יש כוחות למשימות מיוחדות כמו שמירה על שדות תעופה.

ישיבה ס"ה

אלוף ש. גונן

למה אתה מתכוון כשאתה מדבר על שיגרה?

הי"ר אגרנט:

שום דבר ששייך למצרים או למלחמה.

אלוף ש. גונן:

בראש הפקודה כתוב משה?

ידין:

כן, הקצאת כוחות כוננות לתאריכים 1 לאוקטובר, 9 לאוקטובר.

אלוף ש. גונן:

אין ידיעות אויב, כוננותינו, מטרה?

ידין:

לא. יש כאן משימה, מתקן.

אלוף ש. גונן:

מה המשימה?

ידין:

למשל, יש טבלא עם פירוט.

אלוף ש. גונן:

מבצעים זה בכלל דבר, זה מרכז להסעת כוחות, מה זה?

ידין:

אני עשיחיה פה שגיאה. המשימות היו ידועות מראש.

אלוף ש. גונן:

זה "שובך יוניס"?

ידין:

ישיבה ס"ה

אלוף ש. גונן

אלוף ש. גונן:

לא. המשימות היו מוכרות וניתנה עליהם פעם פקודה.
 לה
 כל חודש או כל שבועיים היו מקצים /עבורם כוחות אחרים
 בכוננות מידית. הייתה תורנות בין הכוחות, כי זו כוננות של שעתיים או שעה.
 למשל, לשמור על שדה התעופה של אילת. גודל הכוח : כיתה. מוקצה מכוח תעסוקה
 אילת. יום שתי שעות, לילה - שעה. זו מין תורנות כזאת של כוננות מידית
 של כוחות בכל צה"ל למשימות שהן בטחון שוטף.

נבנצאל:

אתה רוצה עקרונית לרמוז, שזה כוננות מחקופות קודמות?

אלוף ש. גונן:

זה מה שאני אומר.

אחרי כן רשמה תכ

03585

71.
ת כ

ועדה החקירה - 24.1.74
ישיבה ס"ה - אחת"צ

/הערך אלון ש. גונן

ב-2 לאוקטובר.

גונן

באותו תאריך?

ידין

כן, ב-2.10 הוצאנו אנו פקודה לאוגדה לתגבר את

גונן:

פעילות הגששים בציר הרוחב, כלומר לעשות יותר

סיורים. יש כאן ציר של הסיורים. למקרה שאם יהיה כניסה, שנדע לאן נכנסנו, מאן

יצאו. אני אז הסברתי שכאשר יש חדירה, לנחקים חמיד שתי דרכים, כדי לדעת

לאחרי עד איזה עומק הגיעו (מסביר ליד המפה) אם הסיור הזה לא מגלה עקבות,

והסיור הזה כן מגלה עקבות, צריך לחפש אותם בין כאן לכאן. אם גם זה מגלה

עקבות, צריך לחפש אותם מלאן מרחק. אנו אז הורינו במקרה של חדירות עמוקות, לה

לתגבר את הסיורים בציר הרוחב. הסיבה לכך הייתה, שהיתה פעם יציאה של חוליה

משטח שלנו. לא כניסה אלא יציאה, כלומר אנשי מודיעין שלהם ששהו בשטח, הוחזרו.

את אחד מהם תפסנו. יש כאן פירוט, איך לעשות את זה, והקצינו להם יותר גששים. ה

הורדנו גששים ממרכז סיני לצורך זה.

ב-2 לחודש, באותו יום, ב-1.50 בלילה, הגיעה פקודה

"אשור" זה כולל את הפרטיטים הבאים שיהיו 187 צוותים וטנקים מאוגדה 275

בסיני, 6 סוללות ארטילריה 155^{מ"מ} סוללת ארטילריה אחת של 175 מ"מ, חטיבה 7

מוקצית לפקוד הצפון, מהבחינה שלי זה אמר שהצוותים של גדוד 77 של חטיבה 7

ישב ברפידים עלה לצכון. הטנקים נשארו, הצוותים עלו. שכל חטיבה 7 עולה

לצפון, זה גם כן נוגע לפקוד הדרום, אך פרקטית-גאוגרפית הגדוד הזה יצא.

הטנקים נשארו?

הי"ר אגרנט:

כן.

גונן

אמרתי פעם שהגדוד של 155 מ"מ מטכ"ל לי נמצא

באזור רפידים. העלו את הגדוד והשאירו סוללה. זאזא אמרת מבקרת הגדוד ושתי סוללות

הערד - אלוף ש.גונן

175 מ"מ עלו לצפון. זו הארטילריה רחוקת הטווח. ❖❖

ידין: "אשור" זו פקודה נגד הצפון?
גונן: "אשור" זו פקודה- סדרת פקודות לכוננות הקונקרטיית.
 ככה זה מתחיל.
ידין: לכוננות בכל הארץ או רק נגד הצפון?
גונן: הראשונה היא לצפון.
ידין: לא, לפי קוד. הכנתי כבר שהקודים לא בידי המחשב,
 כי בידי המחשב הם יוחר מדי גלויים. אז "אשור" זה

צפון בדרך-כלל.

גונן: לא. צפון ודרום. אם אתה רוצה את הכללית. "כהמשך
 כוננות הצדדים, תוגבר רמת הכוננות בפקוד צפון
 ובצד החל מ-1 באוקטובר..."

היו"ר אגרנט: א"מ מה זה "אשור"?

גונן: "אשור" זו פקודת קוד של סדרת פקודות אשר נוגעת
 לנושא של כוננות מיוחדת שנוגעת לענין שלנו.
ידין: זה התחיל מהצפון, לכן קראו לזה "אשור".
גונן: א"מ מתן הנפשות לצוותי טנקים וארטילריה, וכוננות
 לתגבור עבור פקוד הדרום. צוותים בכוננות לתגבור
 שמונה שעות מפקודה עד תזוזה של צוותים לתגבור פקוד הדרום. 113 צוותים כאלה
 ממקורות בית-ספר לשריון, כדי שיחד נגיע ל-604.
ידין: זה במקום חטיבה 7.
א"מ אגרנט: 113 צוותים?
גונן: 113 צוותים ממקורות בית-ספר לשריון.
ידין: מה אחר-כך נהפך לחטיבה 460?

הער - אלוף ש. גונן

46 פלוס בית-ספר לשריון.

גונן:

בית-ספר לשריון הוכר כחטיבה לפני שנתיים או שלוש

זאת אומרת, התגבר הזה בא מכיוון שחטיבה 7

ידין:

הועברה לצפון?

כן בדיוק.

גונן:

כדי ששובך-יונים יהיה מלא - שלוש חטיבות.

ידין:

צוותים של בית-הספר לשריון, מה ביחס לזה?

היו"ר אגרנט:

בנוסף ל-187 של 252.

גונן:

הם יגיעו 8 שעות לפקודה, כלומר הם צריכים להיות

ידין:

בכוננות.

כלומר, הם יגיעו ל-3008.

היו"ר אגרנט:

כדי שיגיעו ל-300 לפי חכנית שובך-יונים.

גונן:

זה צוותים מבית-ספר לשריון, מבה"ד 1, ממה"ד 500,

זהו פרוט מהם המקורות. מקורות לטנקים - 187 טנקים של 252, 71 מג"חים מימ"ח

ביר תמדה. שלושה מקורות. מהאוגדה, מהימ"ח ומגדוד 77 שהשאיר את הטנקים.

עדיין לא מקלים לך את זה, רק אומרים לך שהם

ידין:

בכוננות של 8 שעות, עם נחיצת פקודה.

כוננות לתגבור, לא בדיוק 8 שעות. חלק 10, הרוב

גונן:

8. ארזילדיה: גדוד 403 שהיה באמונים מחומש,

זאת אומרת ימלאו אותו בתחמושת, ימשיך להתאמן, ויהיה מוכן להתחיל לזוז,

תוך 4 שעות מפקודה. ~~777~~

זה 155 מ"מ?

ידין:

155. ועוד גדוד מבה"ד 9 שיהיה מוכן תוך 8 שעות.

גונן:

בה"ד 9 זה מלבן-עובדת ליד שדה-בוקר, עם שתי סוללות

150 מ"מ, וסוללה אחת 160 מ"מ.

זה כביכול, במקום הסוללות של 175 שנלקחו.

ידין:

03588

75.80.

ח.כ.

ועדת החקירה-24.1.74

ישיבה ס"ה - אחת"צ

העד - אלוף ש.גונן

ידין

זאת אומרת, הכל בגלל התזוזות שהיו לכוון צפון,

ממלאים לך.

כלומר, העיקר זה מיידית וצפון, ולא ממלאים, אלא

גונן.

זה פוטנציאל למלוי. 2 סוללות של 150 מ"מ ואחת של

160 מ"מ. 160 מ"מ זה מרגמות. אנחנו באותו יום ב-2.30 לפנות-בוקר הוצאנו

פקודת כוננות מיוחדת פקודית. שכוללת כוננות מפקדות, שבכל הרמות כולל יחידות

מישנה, ימצא מפקד או סגן, בטול כל התופשות של כל הכוחות שבתעסוקה, לא יוחזרו

חיילים מחופשה. באזור סיני תגבור ערנות על-ידי איוש תצפיות יום ולילה. יותר

תצפיות גם יום וגם לילה באל-עריש, בנת"ל ים ובמסעה (השרטון הוא). תגבור

כוננות נ"מ, יותר סיורים לאורך הכבלים, אותו דבר נוגע למחוז אילת וקצת למחוז

הנגב. אני משאיר את המסמך, כי איני רוצה לגזול מזמנכם. היחידות ידוע

במברק למבצעים בפקוד מדי יום עד שעה 900 דו"ח כשירות יומי. היחידות יעבידו

מברק חוזר למבצעים בפקוד, על פקודותיהם להגברת הפעילות. אין לשוחח על הגברת

הפעילות בטלפונים. אנו נמצאים ב-2 לחודש בשעה 2.30. באותו האריך גם ערערנו

כפני אג"מ מבצעים על העברת חטיבה 7 ושתי סוללות 175 מ"מ לפקוד צפון. באותה שעה,

2.30, נתנו פקודה לכל מרכזי הגיוס של הפקוד, לאור הגברת הכוננות, ישאר כל

הסגל הסדיר - חובה וקבע, במרכזי הגיוס משך 24 שעות ביממה.

(המשך רשם ג.צ.מ.)

הער. האלוף שמואל גונן

ש. גונן:

(המשך) "יש לבדוק ולעדכן מחדש את ארגון רשתות הגיוס. תוקף

מ-2 לחודש שעה 8.00 בבוקר.

היו"ר אגרנט:

אלה חסילים סדירים עדיין?

ש. גונן:

לכל מרכז גיוס, זאת אומרת משרד שתפקידו לגייס את המילואאים,

שם משרתים סדירים, אנשי חובה וקבע.

היו"ר אגרנט:

הכוונה לאלה שמשרתים שרות חובה וקבע?

ש. גונן:

אלה שצריכים לגייס את המילואאים, שהם יישארו במחנה 24 שעות

בסמטה. זאת לא היתה פקודת מטכ"ל.

ידין:

זאת היתה פקודה שלך?

ש. גונן:

כן, שלי. גם "הגברת הערצות" לא היתה בדיוק פקודה מטכ"ל.

לסקוב:

אני הייתי רוצה לתת לך שאלה לפעם הבאה של מנת שתתייחס אליה.

היא קצת מורכבת, כך שיהיה לך זמן להכין את התשובה. אני חוזר

לנושא של שלכות, אבל זה לא רק לשכות, זה גם חפ"ק וגם חמ"ל, עד כדי כך שמפקד

גדוד מדבר על חפ"ק ומפקד גדוד מדבר על חמ"ל ומפקד גדוד מדבר על לשכה, וכל

הדברים שנובעים מזה. זו אמנם שאלה של גבול, עד מה הוא הסביר, אבל יכול להיות

שלפתח לשכות וחמ"ל מעבר לרמה או סטנדרטים שמצויים אצל מפקד גדוד מתחיל ליצור

מרחק יותר מדי גדול בין אותו דרג גבוה ובין אותו גדוד, ומכאן אולי גם הכל

הוא "כוונה פידה" זה מקור לאי הבנה.

השאלה השנייה, אני שאלתי גם קודמים שהיו כאן. יש לנו נסיון

בפקודים עכשיו שבאותו מצב נמצאו מפקדים באותה דרגה אם כי בחפקודים שהם

זה

כפופים לזה, מפקדים בדרגה של אלוף. זה יחסים תאלה ודרכי העבודה האלה התנסו תוך

כדי קרב, כלומר, הלקחים אם באמת לקחים אמיתיים. דמיון שמה שנשמע אצל

חוגרים "לויאליות" היא הבחן אצל הדרגות הגבוהות - איך העניין הזה עכד הלכה

למעשה? לא במזנחים של מה מוגדר, איך צריך להיות, איך צריך להתנהג או מה

03590

ועדת החקירה - 24.1.74
ישיבה ס"ה - אחה"צ

במ

- 82 -

העד. האלוף שמואל גונן

מישהו הגדיר את מה כתוב ב"הוראות הפיקוד העליון", אלא איך זה עבד הלכה למעשה תוך מה שנקרא "נאמנות לייעדי הלחימה של הפיקוד של צה"ל" מחוץ מימוש הערכים שצה"ל טוען כל הזמן שהוא מטפח אותם וצריך בזה לשמש דוגמה. האם תוכל פשוט להתכוון בשתי השאלות הללו, שהן אספקטים שונים של אותה הבעיה.

היו"ר אגרנט אתה גמרת עם ה-2 לאוקטובר או לא?

ש. גונן: לא.

היו"ר אגרנט: אתה תושב שתוכל לגמור במשך יום אחד?

ש. גונן: את כל העדויות?

היו"ר אגרנט: כן.

ש. גונן: לא.

היו"ר אגרנט: לא, רק עד סוף הכוננות, עד סוף יום שבת, שבת בערב.

ש. גונן: אני אשתדל, אולי גם אנסה לצמצם, אולי ביום אחד אגמור עד

שבת בצהריים.

היו"ר אגרנט: אינני יודע אם אתה רוצה להשאיר לנו את התיק הזה פה, כי

אתה דברת על הרבה מאד מסמכים מהתיק הזה, או שהוא עוד דרוש

לך? טוב, אולי נשאיר אותו לך.

ש. גונן: אני יכול להעביר לכם כבר את כל המסמכים שכבר הזכרתי ולהשאיר

לעצמי את המסמכים שטרם הזכרתי, אבל אם גוף לכם אגיש את הכל

יחד.

היו"ר אגרנט: בסדר, תגיש את הכל יחד.

אני הייתי רוצה להגיד לך, שאם יש לך איזה בעיות בקשר לקבלת

חומר - תודיע לנו על כך.

ש. גונן: יש לי.

העד: האלוך שמואל גונן

הי"ר אגרנט. מי אינו רוצה להגיש לך את החומר הזה?

א. לסקוב: פיקוד דרום?

ש. גונן: אמא לא רוצה זו לא המילה המתאימה, לא הייתי יכול לבוא

במשפט ולהגיד שלא רוצים לתת לי את החומר, אבל לא מקבל את

החומר - זה יהיה נכון.

הי"ר אגרנט: אתה זקוק לחומר הזה להכנת הדברים שאתה רוצה להביא בפנינו

אך לא? אם אתה זקוק לחומר הזה - נסתן את ההוראה המתאימה.

ש. גונן: אני זקוק שקצין האג"ם של הפיקוד יתייצב אצלי ויהיה אתי

יומיים או שלושה. יש הרבה פרטים שאני צריך ללמוד אותם

מתוך מחקר זניירות, ואני זקוק לעזרתו בעניין.

הי"ר אגרנט: טוב, זה אינני יודע אם נוכל לעשות.

לסקוב: קצין האג"ם של הפיקוד פנוי עכשיו, לא?

ש. גונן: אני חושב. אולי אני לא אפעיל עוד את הועדה, אני אנסה

בעצמי.

הי"ר אגרנט: אתה פנית לרמטכ"ל בעניין זה?

ש. גונן: פניתי ללשכת הרמטכ"ל, אבל מאוחר מדי. אני בכל אופן אבקש

מכם בינתיים לא להתערב, אני אנסה עוד פעם לנסות לסדר את זה

לכד, ואם אני לא אצליח אני אפנה אליכם.

לנדוי: אני מציע שהעשה סלקציה של ההכרחי. לי יש רושם שאתה נכנס

קצת יותר מדי עכשיו לפרטים. וכך נוכל לגמור בעוד יום, וגם

אתה מעוניין הרי שנתקדם.

ידין: תחשוב עוד על הכעיה של התיק המצרי, הפקודות האלה בקשר

לצליחה, ואני מאמין לך, אם באמת כל החומר הזה לא הוכא לך

במלואו, אלא רק ע"י הקמ"ן בראשי פרקים.

ועדת החקירה - 21.1.74

ישיבה ס"ב - בקר

הערך אלורף ש. גונן

אג

בביקור שלי באוגדה, בספטמבר, התברר לי ~~אג~~

שיש הרבה תקלות בצירוף האופטי של הסנקים והרמה המקצועית של המכשירים נמוכה. המכשירים הם אותם בעלי מקצוע של חיל חימוש שתפקידם לטפל במכשירים האופטיים. בקשתי ממיפקדת אגל חימוש ראשי לטפל בעניין, כי זה הפיקוד לא יכל לעשות.

היו עמדות לטילי קרקע-קרקע.

זה תחת מיקום סנקים ונגמ"שים?

ידין :

זה תחת כוננות ופעילות בקו. יכלו לרכז את הנושאים

ש. גונן

של רכב לתוד - אבל זה לא כך.

היו עמדות טילי קרקע-קרקע מצריות ריקות בקו התעלה.

ביוזמי ביקשתי מהמטה להכין תכנית להציב "זאבים" נגד העמדות האלה. "זאבים" אלה רקטות אצטאאא פצצות של לסקוב הנושאות פצצות. מהמטה, ז"א ממטה פיקוד דרום. "זאבים" אלה רקטות הנושאות פצצה עם מנוע רקטי. זה עשיתי ב-15 ליולי, מיד כשהגעתי. ביקשתי שיבקשו ממיפקדת קצין הנדסה ראשי, אולי לפתח רקטה כזאת שחפזר רימוניט גאז מדמיע או נפלים.

מה זה שייך לעמדות טילי קרקע-קרקע מצריות ריקות?

לנדוי :

הער: האלוף שמואל גונן

ש. גונן: דרך אגב, הם לא בדיוק כך עשו את הצליחה.

לנדר: הם כמעט ב-95%.

ירי: אמ"ן אמרו לנו שב-90%.

ש. גונן: דרך אגב, יש בידי מסמך מעניין, שאם אין לכם אני אביא אותו,

זה מסמך שלל, שמראה את החכנית המגריית לצליחה הנוכחית.

לנדר: זה יש לנו.

ירי: לא, אני התכוונתי באמת לאותו על הארטילריה. לא מצאתי איש

אחד שלא אמר לי שלפי הידיעות והנחונים היתה צריכה להיות הרעשה

ארטילרית של כמה שעות בזמן שבכל המסמכים המודיעיניים מדובר על 45 דקות.

ש. גונן: אני לא אמרתי לפי המסמכים.

ירי: אם אתה אמרת לרמטכל "כמה שעות" זאת אומרת שלא הכניסו לך לראש

שמדובר על 45 דקות, וזה כתוב.

Handwritten signature

ה י ש י ב ה ה ס ת י מ ה

4

**משרד הבטחון
ארכיון צה"ל ומערכת הבטחון**

סוף הת'ק

אג

ש. גונן העמדות ריקות. נגד העמדות האלה רציתי להכין חכנית, שמול כל עמדה נכסה אותן בפצצות רקטות. ואז, כאשר ימלאו אותן ותתחיל מלחמה, נוכל להשתמש בה. זה לא דבר שאפשר היה לעשות כלאחר יד. זה צריך להכין. לא הספקנו להכין.

יו"ר אגרנט. רצית אש שהם יכסו את העמדות המצריות האלה?

גונן כן. לא הספקנו להכין אותן.

עכשו אני מגיע לנושא חשוב מאוד. דיבר אתי אלברט ז"ל הרבה פעמים, היו עמדות טנקים של נון בקר התעלה. אלה הסנפירים המפורסמים, דרך המלחמה. אני מדבר עכשו על הגיזרה הצפונית. הקווים הכחולים (מציג במפה) הם עמדות טנקים שלנו. אלה הסנפירים. העמדות כלן הן בתוך טווח 1,000 - 1,500 מטר מהמים. חלק קטן היה מרחק 2 ק"מ. זאת נקודה חשובה.

מיד כשבאתי, אלברט ביקש ממני שצריך להקים עמדות יותר רחוקות, במרחק 2,500 מטר. בעיני גם 2,500 מטר היה קרוב. אני רציתי להקים עמדות אחוריות לטווח 3,200 - 3,000 מטר. בשביל להיות הוגן, אני אומר שהסבה לא הייתה טילי ג.ט. הסבה שלי הייתה שבירי טנקים בטווחים הקרובים בערך 1,500 - 1,000 מטר התותחים היום של הטנקים בטווחים הקרובים, אין אמנות פגיעה - כמעט כל מי שיורה, כוגע. בטווחים הקצרים, והטווחים של הראמפות הם טווחים קצרים, אין אמנות כמעט בפגיעה. כל טנקיסט שיורה - פוגע.

לנדוי. גם טנקיסט מצרי.

גונן: כן, ודאי. זאת הכוונה בדברי. בטווחים יותר רחוקים

של 3,200 - 3,000 מ' יש הבדל גדול באש מאד בין

ועדת החקירה - 21.1.74

ישיבה ס"ב - בקר
הערך אלוף ש. גונן

אג

טנקיסטים שלנו לטנקיסטים שלהם. גם בגלל הרמה של הטנקיסטים וגם בגלל סוג התחמושת, סוג מעיך שהיה לנו.

נבנצל. שלנו יותר טובה משלהם?

גונן: היא אחרת. אם אתם רוצים, אכנס להסבר.

יו"ר אגרנט. התחמושת שלנו יותר יעילה?

גונן כשטנק עומד בעמדת אש, רואים רק את החותח. רואים מה שבולט מהחותח ולמעלה, 20-30 ס"מ. כדורים בעלי מהירות לא גבוהה מאד, של 1,400 מ' בשניה, שאלה הם חודרי שריון, צריכים לפגוע כאן והמטרה הזאת קטנה. כדור מסוג אחר שנקרא תחמושת מעיר, יש לו מהירות של כ-600 מ', הוא לא יכל לעוף ישר, רק מלמעלה. הוא פוגע בכל המטרה של הטנק.

זה טכני. אבל, ההבדל העיקרי זה הרמה של הצוותים. זה הוכח לנו בכל התקריות וגם ב-67 שבטוחים הרחוקים אנחנו הרבה יותר טובים מהם.

נבנצל. התברר במלחמה, שהתחמושת יותר טובה?

גונן: לא התחמושת. הטנקיסטים. אם כי ל-טי.62 יש תחמושת טובה יותר. גם ב-טי.54 יש להם חשימל. הם באו למלחמה הזאת עם תחמושת יותר מודרנית.

לכן רציתי עמדות הרבה יותר רחוקות. עכשיו אני יכול לומר שאם היינו מספיקים לעשות את הרמפות האחוריות, בייהו מנטפלים את הטילים, כי הטווח של הטילים היה 3 ק"מ.

לנדאו: טילי הסאגד? כל עוד הם היו מהעבר השני של התעלה?

ש. גונן: היינו הרבה הרבה פחות נפגעים בשבת וביום ראשון. מאחר ואני מדבר על המערכת, זה לפי דעתי אחד הדברים שחסרו במערכת של "שובך יוניס". אלברנט דרש את זה, לפי דבריו, הרבה זמן לפני שבאתי. לא אישרו לו. מי שיכול על זה, זה אלוף משנה אמנון רשף שהיה אז המטט שהחזיק בקו, כאשר קיבלתי את הפיקוד. אני דווקא ראיתי לזה עדיפות עליונה, ואני אגיע לזה אחר-כך כאשר אדבר על ביצורים. לא היחה לזה עדיפות לפני שבאתי.

לנדאו: אולי בהזדמנות זו, ענין של מינוח: מה זה "רמפה"? מה זה "סנפיר"? או האם זה אותו הדבר?

ש. גונן: זה אותו הדבר. על דרך המלחה, אלה שהיו כאן - קראו להם "סנפירים". היו היו מונחים כמו סנפיר של דג.

היו"ר אגרנט: בצפון הם נקראו "סנפיר".

ש. גונן: זה אותו פרינציפ.

ידין: אתה אומר שאלברט פנה אליך. מה אתה עשית?

ש. גונן: אני מיד נחתתי הוראה. אני אגיע לזה לפני הביצורים. אני דווקא בזה תמכתי מאד, הייתי יוצר קיצוני ממנו. מה עשיתי - אני אגיע בשלב ביצורים. מה שאני יכול להגיד על הסוף - לא יצא מזה כלום מבחינה פרקטית עד גמר המלחמה.

נבנצאל: הם "סנפירים" כאשר המעוז הוא ה"דג"?

ש. גונן: לא, הדרך היא ה"דג". זאת מלחמה, מלחה שאי אפשר לנסוע בה, סללן עליה דרכים. על הדרך עצמה הטנק יכול לנסוע ועשו סנפירים, סוללות משני צידי הדרך. גם הרמפה וגם הסנפיר הם סוללות. אם אני לא טועה במינוח, עד כמה

שא

שאני ראיתי - כך הם גראים.

באוגוסט הורידו חזרה, הוציאו מהפיקוד 200 תותחי 155 מ"מ

שהוקצו במסגרת "כחול-לבן".

היו"ר אגרנט: מה היה באוגוסט?ש. גונן: הורידו את התותחים שהיקצו לפיקוד במאי. 8 תותחים קליבר 155 מ"מ.

זה לא משמעי במיוחד, אם אני מדבר על הכל - על חלק מהדברים אני

כבר מדלג, עסקתי בחכנוצים, הפעלת כבלרי שמירה.

בענין העמדות האחוריות לטנקים התחלתי לעסוק ב-25 ליולי.

לסקוב: של התעוזים?ידין: לא, של הסנפירים האלה.ש. גונן: העמדות שהיו מרוחקות 3 - 3.5 ק"מ מהתעלה, לכל אורך התעלה -

התחלתי לעסוק בזה ב-25 ליולי. כאשר ביקרתי, החברר לי שמגדלי

התצפית הם כאלה (בכל מעוז היה מגדל תצפית שישב עליו צופה), שאם תיפתח אש - הצופים

ייהרגו. ואז הוריתי לעשות, למצוא פתרון טכני שהצופים יוכלו לרדת מהר אם תיפתח אש

אש במפתיע. זה גם היה ביולי. ההצעה הזאת כן נגמרה. נגמר הדגם והמציאו איזה שריון

שדרכו אפשר להתחלק למטה.

היו"ר אגרנט: זה בוצע?ש. גונן: בוצע דגם. לכלל ביצוע זה לא הגיע. ז"א - גמרו לפתח. יש כפיקוד

יחידת אמצעי לחימה, שאחר-כך ביטלו אותה, עוד בזמני. היא הייתה

אחראית לפתח נושאים שצה"ל אינו רואה בהם ענין צה"לי.

היו"ר אגרנט: ז"א - נמצאה הדרך? אבל זה לא בוצע.ש. גונן: לא.היו"ר אגרנט: פשוט לא הספיקו?ש. גונן: לא הספיקו. כל הדברים שאני אומר, זה הרבה מאד משימות שחלק

גדול מהם לא הספיקו. אז אם זה פקודה של משמעת, כמו לשאת נשק, להגביר סיורים, זה הפסיקו. דברים שכלולים בעבודות עפר, בעבודות הנדסה לא הספיקו.

אם הבנתי נכון, לא הספיקו מפני שרק ביולי נכנסת לתפקיד, דק נבצאל:

אז התחיל כל התהליך הזה? לא שאתה אומר שמישהו במיוחד?

אדוני, אני לזה בדיוק מתכוון. כאשר באתי אחרי שבועיים לרמטכל, ש. גונן:

אמרתי לו שאני מקוה שלא תהיה לי מלחמה תוך השנה הזאת, אני צריך שנה להתארגן.

אין טוען שמישהו התרשל בביצוע? נבצאל:

אינני טוען. אם הייתי הולך לחקור עכשיו, אז הייתי אולי מוצא ש. גונן:

נושא או שנים שיכלו לעשות יותר מהר, אבל בסך הכל ההליכים

של עבודת המטה הם כאלה שאפשר בתודשיים - תודשיים וחצי לעשות מעט מאוד בנושאים גדולים. לז היו מחילים בדברים האלה קודם, היו נגמרים. או שלא הייתה מתחילה בעיה יותר מאוחר.

עסקתי בתכנית חדירות לשטח אויב. רצייתי לתדור בכל גזרות

הפיקוד, להתחיל לעשות סיורים מעבר לקו. חלק מהתכנית לא אישרו וחלק לא הגעתי להצעה, לא דק לא לביצוע.

ענין הסיורים בקו - הסיורים שנעשו בקו כל בקו, מצאתי שהליווי

הארטילרי שהם מקבלים הוא לא יעיל, ואז נתתי הוראות איך לסדר את הליווי באש ארטילרית

לסיורים. נתתי הוראה לתרגל את זה על ידי הכוחות לפני שהם נכנסים לקו. אני לא נכנס

לפרטים איך, אני לא חושב שזה כל כך מעניין. בכל זאת, הכוונה הראשית הייתה שהארטילריה

תלווה את הסיורים שנעשים לאורך התעלה מהצד שלנו, כי היא ליוותה מהצד השני. אני

חשתי שעלולה להיות חדירה, ויחכו לסיורים במארב בצד שלנו. אז הודיתי שהארטילריה

תהיה בצד שלנו של הסיורים ולא מהצד השני. למה אני אומר את זה? - בגלל הנקודה הבאה.

כספטמבר נתתי הוראה. היו שפניות בעיקר בגיזרה הצפונית ובגיזרה הדרומית. לאורך

הסוללה בתחנית שלה עשו מקלטים, מקלטי שכיבה, כאשר הפועלים עבדו על הכביש והפגיון-

ועדת החקירה - 22.1.74
 ישיבה ס"ב - בקר
 אלוף ש. גונן

שיהיה להם איזה להתחבא בהפגזות. אני חשתי שעלולה להיות חדירה מצריח על הסוללה
 והם עלולים להשתמש בשפניות האלה כעמדות לשיס מארבים. נתתי הוראה להרוס את
 חשגיות האלה, ב-2 לספטמבר.

היו"ר אגרוט: זה נעשה? זה בוצע?

ש. גונן. כן, זה דבר שקל לעשות. יוצאים עם טרקטור והורסים. בכלל
 להרוס זה לוקח פחות זמן, לא צריך להגיש תפק פרויקט. לבנות -
 צריך להגיש תיק פרויקט.

היה אצלי אלברט בשני לספטמבר וביקש להגדיל את תקציב חומרי
 הביצורים להחזקת הקו. לטענתו הוא לא קיבל תקציבים להחזקת המעוזים. החזקה - להחליף
 שקי חול שנשפכים, לתקן את הסוללות שלאט לאט מתדרדרות. אני הסכמתי איתו. ואז הוקפא
 תקציב הביצורים של הפיקוד. הוקפא על ידי ראש אג"ם. הסיבה שזה הוקפא -

היו"ר אגרוט: מה הוקפא?

ש. גונן. תקציב הביצורים, תקציב ההנדסה, ע"י ראש אג"ם. ההקפאה הייתה
 מסיבה שהיו אי סדרים במכרזים בפיקוד הדרום. אני בפרק
 ביצורים מראה על זה גם את המסמך.

דובר אז על פירוק חטיבה 275. בגיזרה הצפונית ישבה מפקדת
 חטיבת חי"ר. אם דיברתי פעם קודם על אוירה לקיצור השירות. במסגרת קיצור השירות
 היה צריך לקצץ תקנים.

היו"ר אגרוט: בגיזרה הצפונית יש מה?

ש. גונן. מפקדת חי"ר. חטיבת חי"ר. אלוש היה, גם עכשיו, מפקד החטיבה.
 חטיבה זו היה צריך לפרק במסגרת קיצוצת השירות. אלברט
 ביקש שלא יפרק אותה לפני אפריל 74, לגמור כך את שנת העבודה. ואני הסכמתי.

מה היה צריך לפרק שם? אגרנט:

את מפקדת החטיבה לבטל. ש. גונן:

אז מה היה? אגרנט:

לא פירקו אותה. ש. גונן:

אלל היא הייתה במרכז? אגרנט:

לא. 275 זה אלוף ש. אחס מכירים אותו, הוא העיד ש. גונן:

בפניכם. הוא היה בצפון בהתחלה ועד הסוף.

איפה היה רשף? הוא היה במרכז ובחדם ואח-כך אגרנט:

בדרום?

רשף היה בהתחלה במרכז עד מצפון ואחר-כך ש. גונן:

במרכז לבד וכאן (מראה על המפה) הייתה 401.

זה היה לפי שוםך יונים מלא? ידע:

זה היה אחר-כך - בשבת בלילה. ש. גונן:

הוריתי באוגוסט לכתוב תיק סיור סוללה, שיהיו

הוראות קבע לסיורים בקו התעלה. זה כן בוצע. הענין של סיור הסוללה

זו הייתה הפעילות השגרתית העיקרית, לא היו לזה פקודות קבע. נוסעים שני נגמ"שים

מי קודם, מי אחר-כך, מה הדירוג כיניהם - הם נוסעים על אותה דרך - או אחד

על דרך עליונה - כל הטכניקה הקרבית הזו שהיא דברים קטנים אבל מזה מורכב

אם אתה זכנס למארב, יוצא או לא יוצא. לא היו לזה הוראות קבע.

דווקא מפני שהזכרת את זה - אני מתאר לעצמי בבנצל:

שאלוף פיקוד נותן כל הזמן הוראות, כל יום משהו.

האם יש איזה מכנה משותף לאותם הדברים שאתה מתאר כאן? מה הנקודה המשותפת ש-

צריך להבליט?

ש. גונן: אני רוצה להגיד שבהודשיים האלה עסקתי בכניית דברים שהיו צרימים להיות לפני שבאתי ולא היו. זה הכל. אני מנסה להגיד ~~אתה~~ עוד דבר שבהודשיים קשה מאוד לתקן הזנחה של שנים. לכן כל כך טרחתי להביא את זה במסמכים.

הוצאתי הוראות ביולי לארגן את השטח בחוף המפרץ באילת. (מראה על המפה) גם פה וגם באילת, במחוז אילת, היו אי-סדרים בקשר לארגון השטח. כשיש מרדף, או ישא חדירה, אינני מדבר על מלחמה, צריך שתהיה שפה משותפת בין כל היחידות בשטח עד הפיקוד, וזה לא היה. מצאתי גם שגבול הגזרות בין מחוז אילת למחוז מרחב שלמה לא היה ברור מספיק. והיו לפעמים שהיו מסיירים האחד באזור של השני, שזה בדיוק רע כמו שמדלגים לפעמים על חלק שאף אחד לא מסייר בו.

אגרנט: איפה?

ש. גונן: בין מחוז אילת למחוז מרחב שלמה, מפקדת מרחב שלמה.

אגרנט: אז נתת הוראות כאלה?

ש. גונן: דברים כאלה מסדרים מיד.

היתה אז באוגוסט הפעילות של מחבלים,

נתתי הוראה להחזיק את הסיורים

ברדיוס כזה [] שלא יוכלו לירות []

אגרנט: מה להחזיק שם?

ש. גונן: סיורים מסביב בטוח כזה של שניים-שלושה

קילומטר שימנע יירוט.

עוד ביולי חששתי שאם תהיה מלחמה עלולה

להיות נחיתה באל-עריש וביקשתי שוב מהמטכ"ל שיחזיקו בשבילנו כשלושה-ארבעה
טנקים מדיפתה בכוננות מידית. שם שמ"ח ברפיה לא של פיקוד דרום אלא
של הגיס, וזה סודר, שהמשימה שלו במקרה שקורה משהו - לנסוע לאל-עריש.

	<p><u>אגרנט:</u></p> <p><u>ש. גונן:</u></p> <p><u>אגרנט:</u></p> <p><u>ש. גונן:</u></p>
	<p><u>אגרנט:</u></p> <p><u>ש. גונן:</u></p> <p><u>ידע:</u></p> <p><u>ש. גונן:</u></p> <p><u>לנדרי:</u></p>

ועדת החקירה ב 22.1.74
ישיבה סב - בוקר
העד: אלוף ש. גונן

המשך עדותו של אלוף שמואל גונן

- אלוף ש. גונן: אני יכול לבקש מהועדה להכניס קצין שיעזור לי?
- הי"ר אגרנט: כן.
מי מלוח או מת? מה שמך ודרגתך?
- י. בינור: סרן יובל בינור.
- הי"ר אגרנט: היית גם הפעם הקודמת?
- י. בינור: לא.
- הי"ר אגרנט: מה תפקידך?
- י. בינור: קצין מבצעים בפיקוד דרום. איש מילואים.
- הי"ר אגרנט: גם עכשיו? עד מתי היית?
- י. בינור: החל מיום המלחמה ב-6 לחודש שעה 12 בצהריים עד לפני שבועיים, בערך עד ה-1 בינואר. כרגע אני עוזר לאלוף גונן בעריכת החומר.
- הי"ר אגרנט: מה אחת עושה בחיים האזרחיים?
- י. בינור: מרצה באוניברסיטת תל-אביב בהנדסה ופיסיקה.
- הי"ר אגרנט: אתה יודע שהעדות סודית והדיון סודי.
- י. בינור: כן.
- הי"ר אגרנט: אנחנו רוצים שהיום תעיד על פרשת הכוננות בפיקוד הדרום.
- ש. גונן: אני החכוונתי להרחיב.

3422

א.ר.

ועדת החקירה - 22.1.74
ישיבה סב - בוקר
העד: אלפר ש. גונן

ש. גונן:

לנדרי:

ש. גונן:

נבנצל:

ש. גונן:

אברמס:

ש. גונן:

נבנצל:

ש. גונן:

נכנסל:ש. גונן:

ב-27 ליולי, אני מדבר עוד על כוננות,

ביקשתי סקר - אני מראה כיוון מחשבה, כי אחר-כך שנדבר על מה אמרתי בדיעוני
מטכ"ל בשנה האחרונה אני חוזר לזה -

ביקשת סקר למה?

אגרנט:

בחקשתי סקר כמה אנשי צוות טנק גרים באזור

ש. גונן:

באר-שבע, דינסנה ועוד. הרעיון שרציתי לבדוק

הוא לקצר את תהליך הגידום על ידי איסוף טנקיסטים במקום רשת הקריאה שלא
מבדילה בין טנקיסטים ולא טנקיסטים לזווד את הטנקים בים"חיס מוקדם ככל האפשר,
אבל לא מצאנו מספיק אנשי צוות. באוגוסט נתתי פקודה לשלט ולסמן את כל ---

כמה יש לך עוד לדבר בענין הדברים שעשית לצורך

אגרנט:

ועדת החקירה - 22.1.74
ששיבה סב - בוקר
העד: אלוף ש. גונן

אגרנט:

הכוננות, שנעשו או לא נעשו?

הרבה מאוד.

ש. גונן:

אז נעשה הפסקה.

אגרנט:

אם אני מאריך מדי, אז תגידו לי לבקשה.

ש. גונן:

אחר כן רב.

ועדת החקירה - 22.1.74

- 61 -

לפני כן רשמה א.ו.

ישגיבה ס"ב (בקר)

ר.ב.א.

העד: אלוף ש. גונן

היו"ר אגרנט:

אולי תתרכז בנקודות העיקריות בכוננות

כי ממילא יש לך הכל מרוכז בתוך המסמך

אבל בלי לגרוע ממה שאתה רוצה להגיד.

אני לא יודע מה העיקר. הדברים הגדולים

ש. גונן.

אני אגיד שוב.

הנושא הוא שילוט צירים.

צירים מדרך?

היו"ר אגרנט:

כן. הכל מה שממש לתנועה.

ש. גונן:

נתתי הוראה - לשלט ולסמן את כל בניש

הבטחון והסיוורים ולספרר את זה בקילומטרים (גם בתעלה וגם בסיני, וגם במחוז

הערבה) כדי שתהיה שפה משותפת ומדוייקת לסיוורים למקרה שהם נתקלים.

זאת אחר שאחד הסיוורים שיצא מעין-גדי לכור, נתקע בדרך, ועד שנודע לנו על

מקום הימצאו זה לקח הרבה זמן. הייתי אומר - מסדנו את נושא ציר התנועה

שזה הרבה מאד קילומטרים. בענין זה, חלק גדול מאד בוצע.

באוגוסט בקרתי בסנסה קאריצה, כדי לקצר, מצאתי סדר גם בכוננות וגם

בתצפיות, הכל.

בספטמבר, במחוז אילת, אני חוזר -

גבול הגיזקה הדרומית של המחוז לא היה ברור. נתתי כל מיני הוראות.

סך הכל, רוב הדברים לא היו בסדר. התחלף שם בדיוק מפקד המחוז. מפקד המחוז

הנוכחי אז התחיל, והוא קבל מחוז מוזנח מכל הבחינות. (אני מקצר אני אומר

רק את התמצית, הכל נמצא בחומר) באוקטובר נתתי פקודה...

י. ידין:

בראשון לאוקטובר נתתי פקודה לפיקוד-

ש. גונן:

להאזין לכל הרשתות במרחב הפיקוד.

שלנו?

י. ידין:

כן. בהאזנה לאויב לא עוסק הפיקוד.

ש. גונן:

שישיבה ס"ב (בקר)

הערך: אלדף ש. גונן

ש. גונן:

ב 5 לאוקטובר גמרו למסר את כל ציוד

(מסר, זה מרכז שליטת קשר) האנטנות.

מה אחשיבות של במקום הזה?

ש. ידין:

זה נתן קשר טוב למרחב שלמה אחורה.

ש. גונן:

גם לקשר של סיני עצמה. אני רק זוכר,

שהוא דיווח לי בשמחה גדולה - שהעלו את ציוד האנטנות.

ב-25 לספטמבר ביקשנו מאגס מבצעים

הקצאת כוחות ל"שובת יוניס" (אני אגע בזה יותר מפורט אחר כך) זה רק כיוון

מחשבה. יש "שובת יוניס" - יש סד"ק מתוכנן ל"שובת יוניס". ב-25 לספטמבר

ביקשנו הקצאה ספציפית, לאיזה יחידות מיועדות, וכאן יש מסמך שמפרט,

באיזה שעות אנחנו רוצים אותם; מה תיוצי מאד ומה תיוצי פחות.

למשל, אחת מהנקודות האלה, זה החלפת אנשי חטיבה 16 במעוזים בהי"ר מוצנח.

מתי זה יהיה?

ש. ידין:

ב-25 לספטמבר דרשנו את זה.

ש. גונן:

אבל דרשנו את זה ל-48. אני מוכרח

כאן לומר במאמר מוסגר - אני אביא את

זה אחר כך בפירוט. הכל בנוי על כך שתהיה התראה של מספר ימים לפני

מלחמה.

אני מבין שהכוונה ל-48 שעות?

הי"ר אגרנט:

ק' זה מדגע שמחליטים על "שובת יוניס"

ש. גונן:

פלוס 48. מתוך הגחה, שיש התראה של מספר

בחזית המצרית

ימים לפני המלחמה. על זה היה בגוי צה"ל כולו.

הנושא הבא - כוונות שוטפת.

סלח לי רגע אני עוד רוצה להבין את זה.

ש. ידין:

ישיבה סי'ג (בקר)

העד: אלוף ש. גונן

י. ידין: התפיסה היחה, שמינימום של ההתראה זה 48

שעות? כלומר, אם אתם דרשתם - 48+

פירוש הדבר שלקראת החילת מלחמה יהיו שם הצנחנים, אחרת אין כל טעם

לכל העניין. 48 שעות זה מינימום של ההתראה?

ש. גונן: כן בהחלט. גם כאשר אני אגע בבנדיגו,

אני אגיד, שחיל-האוויר דרש 48 שעות

מק' בשביל לעשות בבנדיגו.

י. ידין: אני רוצה להבין - 48 שעות זה מושג טכני

או סתם?

ש. גונן: היו שתי אפשרויות של התראה: או 72 שעות

או 48 שעות.

י. ידין: 48 שעות נחשבה לבטוחה ביותר המינימלית.

ש. גונן: כן. אם כי אני רואה במסמך גם דרישות ל-

ק' 30.

י. ידין: השאלה למה?

ש. גונן: ציוד טנקי פינוי, דברים קטנים. כל המערכות.

אני אפתח את זה יותר כאשר נדבר על פלע,

מול "שובח יוניים". אמצא, זו חכנית להגנת סיגי, "שובח יוניים" זה בלימת

סדיר. סדיר, זה קצת מילואים. תקוצפציה בנויה, שיהיה לנו מינימום

48 שעות ואפטימום 72 שעות של התראה.

י. ידין: או, ק' 48+, זה "שובח יוניים" קטן?

ש. גונן: קטן וגדול, זה מונח לא של הפיקוד ולא

של הצבא. זה מונח פנימי של האוגדה.

אנחנו לא הכרנו ב"שובח יוניים" קטן או גדול. כאשר אנחנו דברנו על

"שובח יוניים", דברנו על גדול. אני אפתח את זה יותר אחר כך.

יותר היה להם לעשות לעצמם כוונות נוספת. בסך הכל הקטן..

ר.ב.א.

- 64 -

ועדת החקירה - 22.1.74

שיטת ס"ב(בקר)

העוד: אלוף ש. גונן

אבל כאשר אתה מדבר על ק'48+, זה "שובח

היו"ר אגרנט:

יונים" גדול?

"שובח יונים" גדול כי אחר אנחנו...

ש. גונן:

בין אם זה טכני, אבל כאשר אתה מדבר על

היו"ר אגרנט:

ק'48+, אתה מדבר על "שובח יונים" גדול?

אין סתירה. הם פשוט עשו לעצמם עודף כוונות.

ש. גונן:

כי ל"שובח יונים" קטן, הם לא צריכים

אישור.

זה העברת שתי החטיבות קדימה?

י. ידין:

לא, קטן, זה רק קטן...

ש. גונן:

לא, "שובח יונים" רגיל?

י. ידין:

אחד קדימה. "שובח יונים" רגיל, אחת

ש. גונן:

צריכה להשאר בעורף ועתודה קדימה.

אני עכשיו עוסק בכוננות שוטפת, מה אנחנו

עשיתי ויש הרבה דברים, זכאן אני אנטרן לקצר, כי זה לא בדיוק נוגע למלחמה.

אבל יש דברים שבכל זאת מראים איזה שהוא צבע א להם אני כן אקדיש מחשבה.

ב-17 לאוגוסט גחתי פקודה - שהמפות בחמ"ל

של הפיקוד תהיינה מעודכנות, וכל אירוע לא שיגרתי שקורה במרחב - תדונו.

גילוי, מוקש, שיסומן על המפות. לכאורה דבר אלמנטרי, הייתי צריך לתת על

זה פקודה.

ב-3 לאוגוסט הוצאתי פקודה - שכל מפקדי

המרחבים והמחוזות יכינו לכל סיור שמחבצע, סיור שיגרתי, שמחבצע במרחב

הסיור, תיק שיכלול את פקודות השיגרה והוראות טפזיפיות; מה קורה כאשר

נחקלים, איך מדווחים, מה עושים, איך גוסעים, זה לא היה.

ר.ב.א.

- 65 - 70-

ועדת החקירה - 22.1.74

ששיבה ס"ב (בקר)

העד: אלוף ש. גונן

אתה אז עדכנת מפות, העלת פעם

גבנצל:

פעם על הדעת דמפת סיריוס היא

בידי האויב?

אני לא העלתי. סיריוס יצא במאי.

ש. גונן:

לפני סיריוס הייתה מפה אחרת. סיריוס

יצא במאי, אני אמרתי בפעם קודמת - אנחנו מצאנו אצל המצרים מפות סיריוס

מודפסות בערבית. ז"א שזה לא נפל לידם בזמן המלחמה, אלא, לפני המלחמה.

אם אתה שואל - אם העלתי את זה על הדעת קודם - התשובה היא שלילית.

היה מצב ברור שקראו לו מסעדה.

היו שם אנשים של חיל-היבשה ואנשים של פיקוד דרום, של חקוקה מבצעית.

כאשר באתי לפיקוד מצאתי, שלא ברור שם מי המפקד, לכן, אף אחד לא פיקד.

באחת מהבקורות שם, מצאנו, שכל הנשק היה חלוד. לא, לא נקי, אלא תלוד.

החלפנו להם את כל הנשק. פשוט, הוצאנו את כל הנשק - את המקלעים, את העוזים

והחלפנו בנשק אחר. החלפנו את התחמושת שהייתה חלודה, וקבענו עם חיל-הים,

שאנחנו גיחן שם מפקד.

אזיר הים מחליד מהר מאד?

לנדאד:

כן ודאי. צריך לגקור לכן יותר ולא פחות.

ש. גונן:

עוד דבר - באוגוסט עשינו השתלמות במצאן.

בפיקוד, ככה בכל מחוז, בכל גיסורה יש חדר מלחמה (חמ"ל זה זקרא) החמ"ל

רושם או צריך לרשום את הארועים שקורים על מפות ומשמה צא לפקד עלהסיוורם

שיצאים כל בקר עד שהם חוזרים. עשינו השתלמות פיקודית של הפעלת

תמל"ס.

לפני כן רשמה רב
במ

- 71 -

ועדת החקירה - 22.1.74
ישיבה ס"ב - בוקר

הער: האלוף שמואל גונן

ועשינו השתלמות; יקודית של הפעלת חמ"לים. במחוז הנגב מצאתי חמ"ל שפועל יפה מאוד, במחוזות אחרים היה הדבר מוזנח, והיה צורך לעשות השתלמות.

ההשתלמות הזאת של החמ"לים כללה גם איך לנהל יומן מבצעים? ידין:

לא. דברו על זה. אחרי שראיתי את יומן המבצעים של אפיקוד, ש. גונן:

שאני מביא אותו הנה כמוצג, אז אני רואה שלא.

אני מדבר כרגע על יומנים של יחידות אחיות. ידין:

יומן המבצעים אצלנו מתנהל לא טוב. ש. גונן:

השאלה היא אם ההשתלמות כללה את זה. ידין:

אני מניח שלא לפי החוצאות שראיתי אחרי זה. אינני יודע. ש. גונן:

הגשר שדיברתי עליו, גשר הגלילים הזה, לא גוסה אף פעם

בגרידה רחוקה של 30 ק"מ. ואז ביקשתי, ב-27 ביולי שיעשו ניסוי של גרידה גשו.

אני הגעתי ב-15 ביולי. כאן אני מוכרח להגיד שלא הייתי הראשון שדרש את זה.

כשהעליתי את הדרישה ראיתי שטליק כבר חשב על זה והייתה כבר חכנית איפה לערוך את

הניסוי.

זה כובע? ידין:

לא. זה צריך היה להתבצע בשבוע הראשון של המלחמה. ש. גונן:

ביולי ביקשת וזה צריך היה להתבצע...? ידין:

בסוף יולי. הם בנו מתקן במטה הכללי וכשבאתי ש. גונן:

במרד לבנות את מתקן ההנדסה.

יוקון זה יותר קרוב מ-30 ק"מ מקו התעלה? לגרוני:

בציר לא ישש יותר, בקו ישר זה אולי 20 ק"מ. ידין:

(מורד על המפה) בקו אוירי זה 27 ק"מ, כך זה יותר מ-30 ש. גונן:

ק"מ.

העד: האלוף שמואל גרונן

לא מצאתי חכנית פריסת תותחי ג"ש במרחב הפיקוד. אסור הרבה
תותחים ולא היתה חכנית פריסתה. המקומות שאני דרשתי להציב תותחי ג"ש הם באל-עריש,
באילת ובאזור סדום.

ידין: למה באל-עריש?

ש. גרונן: אני חששתי. וגם במלחמה הזאת המשכתי לחשוש שתהיה צהיתה
באל עריש.

ידין: צהיתה של טנקים מנחתות.

ש. גרונן: כן. אני, גם במלחמה, הייתי מודע לאפשרות שהם יתפסו את
הג'ירדי ויתפסו את אבו-עגילה.

ידין: האזור שאמרו נלחמת בו, הייתה רגיש מאד למקום הזה.

ש. גרונן: כן, זה מקום שקשה מאד לכבוש אותו.

ידין: שם היה לך הקרב הקשה ביותר?

ש. גרונן: הקשה והארוך ביותר. הוא נכבש שלוש פעמים על ידינו. ואם

אם תופסים את בכר לחפן ואבו עגילה אז סיני מנוחקת באופן

מוחלט ממדינת ישראל. הם יכולים לעשות את זה עם שלוש חטיבות צנחנים. והיו להם
קרוב ל-40 גרודי צנחנים וקומנדו וזאת לא היתה בעיה. היחרון של המקום הזה מבחינתנו
הוא שחיל האוויר יכול לפעול כאן באופן חופשי, אם כי חיל האוויר היה עסוק מאד מאד
בשתי חזיתות.

נבנצל: נעשתה חכנית כזאת?

ש. גרונן: נעשתה חכנית. אני וראה כאן באוגוסט שהאוגדה ביקשה הקלה,

שלא ישאר נשק אישי במרחב האוגדה, ואני הצאתי הוראה שבאזור

החלה יסעו רק שני כלי רכב, זהקלה בשני הדברים האלה לא אישית. נשיאת נשק אישי
זה היה אחד הדברים שהייתי רגיש להם כל השנים. והוצאתי פקודה שאשכנסי רכב בסיני
בלילה יסעו רק שניים, ולא אחד. אני אומר את זה, כי האוירה היתה לגמרי רחוקה

מה פירוש להרחיב?

אגרנט.

אני אומר אולי מה התכוונתי היום להעיד, ואם תרצו לצמצם

ש. גונן:

אותי, אני אצטמצם.

דבר ראשון רצייתי לענות על שאלות שנשאלתי בכעס הקודמת.

טוב תענה עליהן.

אגרנט.

אחר כך רצייתי לסכם את הפעולות שלי כראש מה"ד.

ש. גונן:

זה בסוף.

אגרנט:

רצייתי לדבר על הערכות מצב והתראות קודמות, מה חשבתי

ש. גונן:

שנה לפני כן, במשך שנה לפני כן. רצייתי לדבר על הקונצפציה

של הגנת סיני, היה דיון במאי 1972 ואז התמניתי כאלוף והשתתפתי בו.

רצייתי לדבר על הפעולות שלי כאלוף פיקוד מאז שהתמניתי ועד המלחמה. ורצייתי לדבר

על תוכניות של מ-30 לספטמבר עד 6 לאוקטובר ואחר-כך בתוך מסגרת הפעולות הייתה

מסביר גם את התכנית של שובך יוניס. ואחר כך תיאור המלחמה.

את פעולותיך כראש מה"ד תשאיר יותר מאוחר. אנו מעוניינים

אגרנט:

בכוננות למלחמה. תתחיל מהזמן שהתמניתי כאלוף פיקוד הדרום.

קודם אני רוצה לתקן עדות קודמת - בעדות הקודמת שלחתי מסמך

ש. גונן:

ובדויברתי על 14 סעיפי אינדיקציה של תצפית שצריכים

להראות על מלחמה. אני רוצה לתקן, אז החסרתי סעיף אחד, היו 15 סעיפי אינדיקציה

שהסעיף שהחסרתי הוא שימוש של מצרים,

רגע, אתה אומר שהיה עוד סימן מעיד

אגרנט:

שהיה צריך להעיד על אפשרות פתיחת מלחמה שהשמטתי אותו

ש. גונן:

בכעס קודמת זהו - (שימוש של המצרים)

תעוד: האלוף שמואל גונן

ממלחמה, ולכן האוגדה התנגדה וביקשה לערער. אבל אני ראיתי את זה כאמצעי בטחון. שלא יקרה משהו.

יש כאן דבר מעניין. ב-1 באוקטובר נחתה פקודה לקצין האג"ם

של הפיקוד לרענן את כל פקודות הכוננות, והוא מוכרח לגמור את העבודה עד 8 באוקטובר, כי את פקודת הכוננות צריך היה כבר לחדש. אני מדבר על כוננות בסיני. את החכונות האופרטיביים רעננו בלי קשר לזה, ואגע בזה אח"כ.

ידין: זה לא מקרה שזה 8 באוקטובר? (ש.גונן: סליחה!?)

למה אמרת 8 באוקטובר? אתה זוכר?

ש. גונן: בלי קשר למשהו. אני איש שלוחץ מאד על מטה. כשבאתי לפיקוד

הדרום ראיתי שזה מטה שלא רגיל לעבוד בלחץ, והחלטתי לארגן

שם את זה בהדרגה. ברוב הדברים נחתה הודש זמן, הודש וחצי זמן. בענין זה נחתה אורכה של שבוע.

ידין: זה מפני שב-8 באוקטובר צריך היה להגמר התמרון?

לסקוב: לא, זה חשבון זמן מתי כל פיקוד יעשה.

א. גונן: אני לא זוכר.

היו"ר אגרנט: זה מיועד לכל היחידות? יום אחד נחת לזה?

ש. גונן: לא, שבוע, מה-1.10 עד ה-8.10.

ידין: סלח לי רגע אם אני מפסיק אותך בנקודה זאת. בפעם הקודמת

כשסיפרת לנו על כל המידע שקיבלת שכתה לספר, לטובתך אולי,

או לא לטובתך, זה לא משנה, שאני אח"כ כשקראתי בסטנוגרמות של ישיבות המטכ"ל ראיתי

שאתה אמרת שם איזה דבר שכתת. אתה ציינת שב-1.10 העירו אותך ב-3.30 בלי לא בקשר

אעם איזה ידיעה מאמ"ן שאח"כ אמרו שהידיעה הגיעה בלי הערכה. אתה זוכר דבר כזה?

(ש. גונן: אני זוכר.) אתה שכחת לומר.

ש. גונן: אני לא שכחתי. אבל אני רב אלוף ידין צודק. אני הבאתי עכשיו

את כל הסטנוגרמות של מה שאמרתי אני בדיון במטכל השנה ושם זה ישנו. ואז ראש אמ"ן
עונה לי "מילואים מגייסים תמיד, גם באפריל בגייסות".

היו"ר אגרנט:

מה אתה אומר?

ש. גונן:

אני הייתי מודאג יותר.

ידין: בקשר עם הידיעה הזאת של . בעדות הקודמת של האלוף גונן

כאן הוא לא הזכיר, ואני רק אח"כ גיליתי, חוץ כדי קריאה

בסטנוגרמה, שאותה ידיעה של בצורה היולית נמסרה לא רק לצפון, אלא אף שהיא

הגיעה לאלוף גונן למרות מאמ"ן נמסר לצד ששם לא היה אף אחד.

לסקוב:

לא, הצפוני אמר לנו.

ידין: הצפוני אמר לנו שלא היה אף אחד. אף זה הגיע אליך? הקמ"ן

של פיקוד צפון סיפר שבאותו יום ב-3.30 בלילה העיר אותו

אמ"ן/5 הקריא לו ידיעה היולית שמחר תהיה מלחמה. הוא נבהל וצלצל לקמ"ן של פיקוד

הדרום כדי לדעת מה קרה. הוא לא מצא את הקמ"ן ואמרו לו שהוא ישן בבית. והוא

החליט שאם הקמ"ן של פיקוד הדרום ישן בבית אז זה לא נורא. אני הסקתי מזה, כך

היה לי גם הרושם מאמ"ן שפיקוד הדרום לא קיבל את הידיעה הזאת. אבל לפי הסטנוגרמה

שלך מישבת המטכל אני רואה שאתה כן קיבלת את הידיעה. (ש. גונן: לפנות בוקר)

כן, לפנות בוקר. טוב, אתה ודאי תגיע לזה, כי לפי המודיעין לא ברור כלל מי מסר

את זה.

ש. כונן:

אני לא יודע מה הייתה ההודעה....

ידין: אני לפי מה שקראתי בסטנוגרמה, וזה ברור לי מאד. אתה קראת

את הפרק הזה?

ש. גונן: לא, ואני אביד לך למה לי זה לא ברור בדיוק. כי לי צותנים

את הסטנוגרמה רק של הדברים שאני אומר ולכן אני לא זוכר

בדיוק למה אמרתי אבל יש שם משהו שאני אמרתי. אבל אנחנו עוד נגיע לזה.

אני מגיע לנושא ביצורים. אני מצטער מאד שאני מטריד אתכם

ועדה החקירה - 22.1.74
ישיבה ס"ב - בוקר

במ

- 80 - 75 -

העד: האלוף שמואל גרונן

בפרטים.

לא, זה חשוב.

ידין:

הנושא הוא "החייאת פתחים במעוזים מדוללים". היתה

ש. גרונן:

לי פגישה עם סגן הרמטכ"ל ב-23 ביולי ויורד צוות לבדוק את

האפשרות לשקם חלקית שני מעוזים, את "לקקן", שהזכרתי אותו קודם, ואת "אגרופית"

בראס מסלה. אני קודם הצגתי איזה מעוזים רצייתי ל"החיות". התקציב הדרוש היה

לחשמל מים ושרותים 30 אלף לירות לכל מעוז ומחלקת חיל הצדסה ל-2 - 3 שבועות.

זו נקודה חשובה כשנדבר אח"כ על "שובך יוניס", אם לתפוס את המעוזים המדוללים או

לא לתפוס, אזי לאחר שהם נהרסו זה בכלל לא היה פרקטי לתפוס, על מנת לפתוח אותם

היה צריך שבועות.

זה אושר או לא?

ידין:

לגבי שני המעוזים האלה אישרו ופתחו/גזרו.

ש. גרונן:

הנושא הבא הוא "שיחים על הרמפות", נטיעת שיחים על הרמפות.

הרמפות שלזו, כשביקרתי בהן, הנחתי שהם יעלו אבק בשעת

חירי, הבלסט של החותה של הסנק הוא גדול מאד. ואז העליתי רעיון לשתול שיחים על

הרמפות בכדי לטשטש את הצורה שלהן וגם בכדי למנוע את האבק מלהתרומם. התחילו

לעבוד על זה עם הקרן הקיימת, אבל לא יצא מזה שום דבר.

אני מדבר כאן עכשיו על עדיפויות לתקציב ביצורים לשנת

1974. היה אתנו דיון באוגוסט 1973 והעדיפויות שקבעתי אני לתקציב הביצורים -

ההגבלות היו, ואלו לא חשובות ההגבלות, עד 3 מליון לירות / נכזה כיסוי חובות

שהפחות עשה קודם. אינני זוכר את הסכומים של הכסף ואין לי עששיו גם אמצעים

איך להגיע לזה. אבל העדיפויות שאני קבעתי לפי הסדר הם רמפות אחוריות, כלומר,

רמפות רחוקות. (לסקוב: 2½ ק"מ) 3½ ק"מ. עבודות חשיתה למבצע צליחה בגיזרה

המרכזית, שלא היה גמור; ומיסוד סנטה, כלומר, גמר בנין הגשר והדרך לסמטה קטרינה.

ועדת החקירה - 1.74
ישיבה ס"ב - בקר

לפני ב.צ.מ

הער: אלוף ש.גונן

אג

אלה היו שלשה הדברים שראיתי להם עדיפות ראשונה.

כאן אני חוזר ואומר, שתקציב הביצורים הוקפא בשני מסמכים: ב-4 ביולי וב-29 ביוני. התקציב הוקפא בגלל אי סדרים שהיו בפיקוד הדרום בנושא מיכרזים, מסירת עבודה למיכרזים. ראש אג"א הסביר לי פעם מה היו אי-הסדרים. נדמה לי שעד 5,000 ל"י - אני אומר נדמה לי, זה מה שזכור לי, אין לי מסמך ולכן אני אומר שנדמה לי - עד 5,000 ל"י לא צריך להגיש מיכרז. הגשת מיכרז חלה על סכום מעל לחמשת אלפים ל"י. היה לו חשד, למטה הכללי, שבפיקוד דרום מחלקים את העבודות באופן מלאכותי כך שלא יצטרכו להגיש מיכרזים. זה טריק מוכר? אני לא מכיר את זה.

אתה הצלחת להפסיד 3 מליון?

ידין:

לא. דנו אותי על שנה הבאה. היו להם עוד

גונן:

טענות. יש לי את זה כאן, אני אשאיר את

המסמך. היו להם טענות שמזמינים מעט טרקטורים והרבה משאיות, ואז המשאיות לא מנוצלות. או שמזמינים טרקטורים גדולים ומשאיות קטנות ואז הטרקטורים לא מנוצלים. כל זה מפורט כאן ואני אשאיר את זה. אינני חושב שיש בזה היום עניין.

בכל אופן, התוצאה הסופית היתה שהתקציב הוקפא.

אג

היה תרגיל פיננסי פצועים בתעלה, שהפיקוד יזם, שכתוצאה

ממנו נתתי פקודה לחפור מחדש את תחנות האיסוף. תחנות איסוף הפצועים היו צריכות להיות בחוף שקע. נתתי פקודה לחפור מחדש את המקלטים לתחנות האיסוף. חלק מתחנות האיסוף היה בתעוזים וחלק היה באהלים מחופרים. עם הזמן, החפירות נסחמו וזה נתגלה בתרגיל, ואת זה כן הספיקו לעשות.

עכשו, נושא "אור יקרות", זה מערכת הנפט. אחר כך, כשנדבר על שבך יונים, אני אגיד שאני האמנתי שכמות 300 הסנקים בסיני יכולים לעצור לזמן מחקבל על הדעת את הצליחה המצרית. אני היום לא חושב כך. אבל, אז חשבתי כך. אני בכל זאת לא היתי שקט וחשבתי שאת המערכת הזאת צריך לשכלל. את השיכלול ראיתי בשני דברים עיקריים: 1. עמדות סנקים רחוקות. הדבר השני - אדבר על זה עכשו;

הגעתי לפיקוד וכיולי, 27 ליולי פעם ראשונה בקשתי דוח על מערכת "אור יקרות". אני שמעתי, היתי הרי לפני זה שנה במה"ד ועוד שלש שנים לפני זה בצפון, לא היחי פמיליארי בתעלה בארבע השנים של ההתשה אבל שמעתי כמו כלם שיש מערכת נפט לכל אורך התעלה שאם תהיה צליחה - מדליקים אותה.

הרעיון מצא חן בעיני ובקשתי מהמטה שלי דוח מה זה ואיפה זה נמצא. התברר לי, שהענין נכשל. נוסה ב-70 ונכשל. נכשל מכמה סיבות. אחת היא, שעשרים טון דלק בוערים מזה רבע שעה. ב. האש עצמה היא לא יציבה והשטח של האש הוא לא גדול. אני מצטט מהזכרון. ג. ההפעלה החשמלית, השיטה היתה שמפעילים צינור חשמלית, השיטה לא אמינה.

מה זה עושה?

הי"ר אגרנט:

זה מצית את הדלק תיוצא מהמיכל על המים.

גונן:

הם עשו ניסויים לפני שהגעתי, בשנת 70 והניסוי נכשל.

ז"א החליטו שזה לא יעיל וחבל להשקיע בזה.

ישיבה ס"ב - בקר

העד אלוף ש. גונן

אג

שאלתי אם יש מערכות היום שנשארו, ואמרו לי שיש שתיים ולא זוכרים איפה. שלחתי אותם לחפש. זה לקח שבועות וקבלתי דוח שיש שתי מערכות, אחת ב"חזיון", בגשר הפירדן, והשניה ב"מצמד" - דיר סואר. שא החלטתי כן להפעיל את זה. שלחתי ביקורת לשתי הנקודות האלה והן לא היו תקינות. ב"חזיון" המערכת לא עבדה. וב"מצמד" ההפעלה החשמלית היתה מתוך מעוז סתום. אחד המעוזים שנהרסו - ממנו היתה מורכבת המערכת החשמלית השיטה של ההפעלה עצמה היתה חלמאית. , כי היה צינור במרחק של בערך 300 מטר מהמעוז, היה צריך לצאת מהמעוז, לפתוח את הצינור - 300 מ' - לחזור למעוז ולהפעיל שם חשמלית. ואם החשמל לא עובד, אז אפשר לזרוק רימון זרחן למים וזה עשוי להידלק או ניתן להצתה.

אני בקשתי במקום זה, שיכינו לי תכנית, רעיון שעלה

בדעתי, זול מאד, לעשות לכך אורך התעלה, להשקיע בתוך התעלה שרוולים מרובעים בכתר של חבית באלכסון, למטה יש מיכסה, ז"א הצד של המים הוא הצד הנמוך של האלכסון. למלא את זה בחביות של חומר נפץ ודלק. ההפעלה תהיה מהצד עם חוט, כשבפיצוץ פותחים את המיכסה והחביות מתדרדרות למים, ועושות פעולה חביות חומר נפץ של פצצות עומק וחביות הדלק מתפוצצות. זה רציתי לעשות לכל אורך התעלה. זה זול, כי מיתקן כמו שהם עשו עלה 230,000 ל"י וזה היה צריך לעלות 3,000 ל"י.

האם יש לך הכשרה הנדסית?

לנדוי

לא, אין לי. אבל זאת דרישה אג"מית, ז"א

גונן :

אני דורש ממנו מה אני רוצה והוא צריך

להפעיל אנשי מקצוע להכנון.

הרעיון הוא שזה מין אטאטט ארובה, משקיעים
 אותה בתוך אטאטט הסוללה וממלאים א תה בחביות, חומר נפץ ודלק. לחבית יש בצד
 מצת שכשמושכים אותו, זה מתפוצץ. המצת הזה קשור לחוט באורך של 40-60 מטר.
 קצה אחד של חוט קשור למצת, ליזם של ההפעלה וקצה שני של החוט קשור לארובה.
 אם מפוצצים את הדלת פותחים את הדלת והחביות מתדרדרות למים, החוט נמתך
 וכשהוא מגיע לאורך החוט, הוא משחרר את המצת והחבית או מתפוצצת או נדלקת.
 זה רעיון זול. אני הבאתי מסמך של האיש התיכנן
 את המערכת. התכנון נגמר ויש כאן אפילו הערכה תקציבית של 3,5 אלף ל"י.
 זה לא כסף. זה מעט מאד. האם להקריא את זה?

זה פעל?

לסקוב :

זה לא היה.

גונן :

מאיזה תאריך זה?

ידין :

כמה שרוולים כאלה דרושים ל-160 ק"מ?

לנדוי :

אם נגיד שכל קילומטר - שרוול אז 160 שרוולים.

גונן :

3,5 אלף ל"י זה לא הרבה כסף.

חדש לפני המלחמה, זרזתי את הענין והתחלתי כבר לצעוק על קצין ההנדסה. כאן

יש לי את הדוח של המהנדס שתיכנן את המערכת. זה דוקא מסמך הנדסי.

ועדת החקירה - 22.1.74
ישיבה ס"ב - בקר
העדי אלוף ש. גונן

אג

ידין : מאיזה תאריך הדוח הזה?

גונן : הדוח הזה של עכשו, לקראת החקירה של הועדה

בקשתי עכשו דוח. קצין ההנדסה עצמו נפל

בצליחה, כך שאותו לא יכולתי לחקור. אז היפשתי את האמצע המהנדס שנמסרה לו
העבודה.

מטרת המיתקן זה גרימת גלי הלם בתוך המים

ל... ומטרת עיקוב בצליחת התעלה. היה כבר דגם נסיוני.

היור אגרנט : מה היה הסוף של זה?

גונן : כמו הסוף של רוב הדברים שתכננתי. אאאאאאאא

לא הגענו לביצוע.

לסקוב : המשכת בכל זאת לקרוא לזה "אור יקרות" או נתת

לזה שם אחר?

גונן : אני לא יודע. אמרתי, מה שרשום לי במסמך

שבקשתי לפתח מערכת זולה ואני נתתי את הרעיון.

לסקוב : אנשים שהוזמנו להפעיל "אור יקרות" - הכוונה

למערכת החדשה או או שפי הנקודות האחרות?

ש. גונן : לא, לא. שני הדברים האלה ואני אומר מה היה

אחר כך עם שני המיכלים של "חזיון" ו"מצמד".

אג

ביום ששי, ה-5 לחדש, אחרי הצהריים, קימתי דיון מטה שבו ביקשתי מקצין אג"ם של הפיקוד - עוד לא ידענו שתהיה מלחמה. זה היה בערב. הישיבה התחילה בשעה שלש ונגמרה בערב. היתה אחר כך פגישה שניה בעשר - ביקשתי מקצין אג"ם לבקש אישור מאגם מבצעים לנסות את המערכת "אור יקרות", כלאמר להדליק אותה. אני חשבתי על הרתעה. בקשתי להדליק את שתי הנקודות האלה ב"מצמד" ו"חזיון", את המערכת "אור יקרות". קצין האגם, פנה או לא - לא הספקתי לבדוק, המלחמה התחילה למחרת בצהריים. אבל, באותו לילה הביאו צוות שהמפקד שלו היה סגן שמעון טל. אני אחר כך אגיש פה רשימה של אנשים שאני מציע שהם יעידו, והוא אחד מהם.

אחרי שא

לפני כן אג
שא

- 91 -

ועדת החקירה - 22.1.74
ישיבה ס"ב - בקר
אלוף ש. גונן

הוא ירד בשבת בבוקר לבדוק סופית את שתי המערכות של "חזיון" ו"מצמד", בכדי להכין אותם.

הוא עצמו תפסה אותו המלחמה במצמד, לפני שהוא חזר לרפידים.

כאשר חזרתי בשבת כבר מהמט"כל בסביבות אחת, דיברתי ברדיו עם קצין האג"ם ואמרתי לו לתת לאוגדה הוראה להכין את "אור יקרוח" לקראת ערב. אני אתמול קראתי לבחור הזה, הוא נפל בשבי ב"מצמד" וחזר. הסגן הזה טל נפל בשבי במצמד והוא חזר, והם לא הפעילו את שתי המערכות.

הי"ד אגרנט. זאת הוא אמר לך אחמות.

ש. גונן: הסיפור של המצרים על הצנורות - הוא יכול להיות נכון, כי היו הרבה צנורות דמד בתעלה, צנורות להסוואה בתעלה. אולי הם סתמו או לא סתמו צנורות אחדים. בכל אופן בשתי הנקודות האלה המערכת לא הופעלה. גם אם זה היה מופעל בשתי נקודות, זה לא משמעותי.

לנדאו: אתה התכוונת להפעיל אותם לשם הרתעה?

ש. גונן: מאחר וקראתי את התיק, (זה היה תיק, אינני יודע איפה הוא. אפשר למצוא אותו) שזה לא רציני. כוער רבע שעה. כתם האש הוא קטן מאוד. אז לא בניתי על זה את עצירת הצליחה. אני רציני להפעיל את זה להשגיה.

לנדאו: זה היה בניגוד למגמה הכללית שהיתה קיימת עד לפרוץ המלחמה לא להסלים, לא לדרוד.

ש. גונן: זה לא יה בניגוד, כי רציני לעשות את זה בשעה שש בערב.

ברגע שנפתחה אש, אז אני מדליק את המיס. לא תליתי בזה

חקות גדולות.

לנדאו: רק לשעה שש?

ש. גונן: כן. הכוונה הזאת, הכיוון של לא להסלים - הינחה אותנו לכל

אורך הדרך.

ישיב:
אגרנט:

ש. גונן:

~~אני דיברתי על סעיפי אינדקציה שלא כולם תצפיות חלק~~ לסקוב:

לא. אני דיברתי על סעיפי אינדקציה שלא כולם תצפיות חלק
מהם זה האזנה, ואת זה החסרתי.

ש. גונן:

מי יכול לגלות את זה?

אגרנט:

האזנה.

ש. גונן:

נרודה שניה שאני רוצה לתקן היא שכניח - אז אמרתי את מספר

התצפיות שהיו בתעלה בימים האחרונים לפני המלחמה. המספר הנכון הוא 45 נקודות
תצפית. בפעם הקודמת אמרתי שיותר, אינני זוכר כמה.

נשאלתי על ידי רב-אלוף לסקוב מדוע לא תפסנו לשון, לתפוס

ערבי שנחקר אותו, שיעיד. אב-אלוף לסקוב השתמש במלה דייג. אני שכחתי לציין שיום
לפני המלחמה תפסנו סיוור,

מה פירוש תפסתם סיוור?

אגרנט:

חדר סיוור מצרי לשטחנו לגזרת האי אל-בלאת, של שני אנשי מודיעין

ש. גונן:

מצריים, אנחנו חקרנו אותם. הם לא ידעו על המלחמה.

האם הם לא הוטסו באותו יום למרכז הארץ לשם חקירה?

לנדוי:

כן. השיטה היא שהפיקוד חוקר ומעביר אותם למטכ"ל. גם אנחנו

ש. גונן:

וגם המטכ"ל לא הוצאנו מהם שמתקרבת מלחמה, אנחנו מניחים

שהם לא ידעו.

שא

לנדאו:

הפקודה היתה להפעיל את זה בשעה שש ?

ש. גונן:

ביום ששי בערב, 5 לאוקטובר לא ביקשתי שעה ולא ביקשתי

אישור עקרוני להפעיל, אם תיפתח אש.

לנדאו:

ובשבת?

ש. גונן:

בשבת כבר אמרתי להכין את זה להפעלה לקראת פתיחת אש, לקראת

ערב. אמרתי לקראת פתיחת אש, אבל ידעתם שהאש תיפתח בשש בערב.

זה הוביל אותי אחר-כך הרבה מאד, כפי שתשמעו יותר מאוחר, שהאש תיפתח בשש בערב.

פדט לשתי הגקודות האלה לא היתה מערכת גפס בתעלה.

אני מגיע לאבן (כוננות נגס גזים). זה נקרא אטומי, ביולוגי, כימי, אבל בעיקר

מדובר על נשק כימי. ביולי נערכה ביקורת מטכל בתעלה, והסתבר שחלק מהחייילים צא

הנכנסים לקו לא עוברים את האימון של אב"ך. ואלה שכן עוברים את האימון - לא בקיאים

בגושא. זה היה ב-29 יולי. באוגוסט נערך אצלי דיון בענין הזה וחוצאנו פקודות

איך לתקן את הליקויים. ובנוסף לכך נקבע צוות ביקורת והדרכה ביקורתית שיעבור בין

היחידות להשלים את הביקורות ולהשלים את ההדרכה. הקמנו צוות - אותן צוות ביקורת

שכלל את נציגי קצין אספקה ראשי, שהוא היה אחראי על הציוד, נציגי הפיקוד ונציגי

האוגדה.

היו"ר אגרוסט:

אמאאאאא. קצין אספקה ראשי ומי עוד?

ש. גונן:

נציגים של הפיקוד ונציגים של אוגדה 252. יש בחיל הנדסה

דבר שנקרא "מרכז אב"ך". הם עשו ביקורת בקו התעלה ב-19

ספטמבר, ומצאו שגששו פעולות לשיפור. המצב יזרח טוב, אבל יש עדיין ליקויים.

אנחנו פנינו לאג"א, מחלקת תחזוקה, כשביקשנו פיקוח על

עבודות האחזקה של אב"ך בסיני. מבחינה מקצועית אנחנו לא יכולים לפקח על כך. התשובה

היתה, שהגושא נמצא בדיון בין מטכל-אגא למשרד הבטחון, כאשר המגמה להעביר את

הגושא לאחריות מלאה של משרד הבטחון. עד לסיכום הנושא יישאר המצב ללא שינוי.

המסמך יהיה כאן מצורף לחיק בין יתר המסמכים.

שלחתי באוקטובר ביקורת אם האימונים של אב"ך הם בסדר.

שא

ישיבה ס"ב - בקר
אלוף ש. גונן

הנושא הבא - תעסוקה מבצעית. וכאן אני אקצר. הוצאתי כל

מיני הוראות, שהכי חשובה ביניהם הייתה שכל יחידת מילואים הגורמת את התעסוקה בקו תהיה איתה שיחת סיכום, שישתתפו בה נציגים של הפיקוד. כי בדרך כלל לטענות של אנשי מילואים לתעסוקה יש להתיחס, כי בדרך כלל ההערות שלהם עגיגות.

ידין: יש לך במקרה דו"ח של שיחה כזאת שנערכה, נדמה לי, לקראת ראש שנה - החלפה אחרונה לפני המלחמה של הקו, לפחות בצפון.

ש. גונן: אין לי.

ידין: כלומר, אתה אומר שהוצאת הוראה. ההוראה בוצעה, אני מניח.

ש. גונן: כן. אבל אין לי את הדוחים.

ידין: האם מוציאים דו"ח במקרה כזה?

ש. גונן: דיווחו. היו עושים דוחים. אין לי את הדוחים. אין לי גישה לחומר. אבל אם אתם מעוניינים, אני אנסה לחפש.

ידין: אם היית יכול להשיג, הייתי מאוד מעוניין.

ש. גונן: יש לי בעיה עם פיקוד הדרום. המשרדים בבאר שבע ~~אחראים~~

והפיקוד ברפידים. והמשרדים היו מופקדים במשך כל הזמן.

הסתובבו שם אנשים. רוב החומר איננו. רוב התיקים אינם. למזלי, כאשר עזבתי את

הפיקוד, לקחתי איתי את כל ההקלטות של המלחמה ואת ~~אומני~~ האירועים והפקדתי

את זה במחלקת היסטוריה במטכל ועשיתי העתקים. אחרת לא הייתי יכול לבוא להעיד

כאן. אפילו תיקים של תכנונים אופרטיביים אני לא מצאתי. הייתי צריך לשחזר.

אני מגיע לנושא של תכנונים אופרטיביים. הנושא הראשון הוא

בעל-פה, אז אני אגיד אותו. תכנונים אופרטיביים - ז"א תכנונים שעושים בזמן שלום

למקרה שתפרוץ מלחמה.

לסקוב: עוד מזמני צריכה להיות, ב-57.

שא

ש. גונן: ב-67 לא ככשו , כי שכחו אותה. נדמה לי כן. כמו

ששכחו את פורט סעיד ואת פורט פואד ב-67. הייתי ער לזה

ונחתי הוראה לתכנן לא הגעתי לזה.

היו"ר אגרנט: רצית לעשות תכנית ולא הגעת לזה?

ש. גונן: אני לא זוכר. לא מצאתי תיק עכשיו כאשר חיפשתי. אני אחר-כך

אציע לקרוא את קצין אג"ם של הכיבוד כדי להעיד. ויחיה כדא

לשאול אותו על זה.

כאן יש תכנית שנקראת "אור ירוק".

ידין: זה היה חלק "כתול-לבן" בזמנו?

ש. גונן: תכנונים אוכרטיביים ישנם שנים, ולקראת כל מצב כוונות או

כל תקופה שעוברת מדעננים אותם. אז כל מפקד מוסיף, משנה לפי

אמונתו וזה דורש אישור המטכ"ל. כלומר- אין לו לפיקוד סמכות ~~למצב~~ לאשר תכנית.

תפקידו ליזום תכנית, להציע שינויים והמטה הכללי מאשר. הרעיון כאן הוא של צליחה

באיזור מפרץ סואץ בשתי נקודות והתקדמות לאיזור "פיזום". זו גישה עקיפה להשגת

הכרעה איסטרטגית במצרים מבלי לצלוח את התעלה. זו תכנית מצוינת, אבל סד"ק הנחיתה

שלנו (ספנות שעליהן אפשר לקחת טנקים) הוא מעט מדי. זו תכנית שעסקתי בפתרון

שלה, שיניתי קצת, אני כבר לא זוכר מה. זה נקרא "אור ירוק". תכננתי את זה עכשיו

עוד פעם כאלוף פיקוד מרחב שלמה. בכוננות שהיתה לפני חודש וחצי שיניתי את התכנית.

ידין: אני רוצה להבין. תכנית "אור ירוק" ביסודה תוכננה על ידי

אגם מבצעים והפירוט נעשה על ידכם, או אתם יזמתם את זה?

ש. גונן: אני לא יכול לומר איך זה התחיל. אני מצאתי את זה מוכן

ואני רק שכללתי קצת. מצאתי את "אור ירוק" מוכן. דבר ראשון

שעשיתי בפיקוד - עברתי על התכנונים כולם.

ש. גונן: סוללות טיילי הסא 2 מסומנים במשולשים אדומים;

סא 3 מסומנים במשולשים ירוקים.

אני אגיד את הרעיון המרכזי של התכנית הזו: המטרה של תכנית בנדיגו היא לשחק את בסיסי הטיילים, טיילי הנ"מ של המצרים בתחום 30 ק"מ מקו תעלת סואץ (שזה טורח התותחים הכי רחוקים שהיו לנו) על ידי חיל האויר וארטיילריה. לוח זמנים - המבצע צריך להתחיל ב-ק + 60 שעות או ב-ק + 72 שעות. כי לצורך בנדיגו צריך לגייס מילואים של ארטיילריה וחיל האויר צריך להתכונן וזה דורש לו זמן. שלב א' הוא מזריחה ועוד רבע שעה, עד זריחה ועוד שעה ורבע - בשמדת חמשה בסיסי טיילים בגזרת פורט-סעיד. יש כאן הפירוט, אני אשאיר את התיק, אולי לא ניכנס אליו. הרעיון הוא שהארטיילריה יורה על בסיסי הטיילים, באותו זמן המטוסים נכנסים. כשהמטוסים נכנסים, חלק מהארטיילריה יורה כדורים מיוחדים שנותנים למסך של הרדאר של האויב סימנים של מטוסים. וזה בכדי שיירו טיילים לנקודות האלה שהם מטעים את הארטיילריה. לאחר שהסוללות מועסקות, יש בעיית טיווח, זו הבעיה המרכזית. כי הסוללות הן מעורף ולא נצפים מהקרע. הטייווח נעשה על ידי טייסים שמאומנים לכך וכל תקופה מסוימת היה אימון חדש של הטייסים בסקייהוק שמטווחים. היתה משקפת מיוחדת בסקייהוק, מיוצבת *stabilized*, בשביל זה, והטייסים היו מתאמנים. לאחר שנגמר הטייווח מעסיקים באש לתכלית, אצט"ב אשר יותר רצינית את הסוללות ובאותו זמן נכנסים המטוסים לתקיפה של סוללות הטיילים. זו תכנית בנדיגו, מסובכת מבחינת הטיימינג, צריך להיות בדיוק העיתוי בין המטוסים והתותחים. זה תורגל, לא בוצע.

לסקוב: כמה זמן חשב, גנית, יקח להם לשחק

שבעים אחוז מהסוללות?

ש. גונן: יש כאן לוח זמנים: כחמש שעות בערך.

בעצם חמש שעות לגזרה. לשחק את שתי

הגזרות - זה יום. בנדיגו זה יום. חיל האויר דרש לזה יום.

אח התקיפות עושים רק פנטומים, נדמה לי, אני לא בדיוק בקי בטכניקה.
אם תרצו להכנס לפירוט מדויק של בנדיגו, אני לא מסוגל. אז צריכים להביא
אח קצין התותחים הפיקודי. את התכנית הזו אני שכללתי בספטמבר על ידי
תוספת סוללות בכדי שמול כל בסיסי טילים תהיה סוללה ולא תהיה סוללה שתצטרך
להחליף. ותוספת מרגמות כבדות קצר טווח, בטווחים הקצרים כדי לפגוע בנ"מ
בסללות הקרובות. כל מיני שכלולים לא משמעותיים. בכל אופן, בנדיגו במלחמה
הזו לא עשינו. כי אי אפשר היה לעשות, ואחר-כך כשאני אדבר על המלחמה
עצמה אני אומר מה קרה עם בנדיגו.

התכנית הבאה היא צפניה -

כל ושמדת הם מהמחשב.

~~הצפניה~~
ידין:

חץ מצפניה. המחשב לא יכול להיות כל
כך פיקח לתת שם צפניה לגזרה הצפונית.

הוא טעה.

ש. גונן:

אין מפה של צפניה. אני אסביר על המפה הזו.

הגזרה של צפניה היא הגזרה - הצליחה צריכה להיות במוצב החבינות (היו שם חביות)
~~המוצב~~ והמשימה של צפניה היתה כיבוש הרצועה הזאת - זאת אומרת הגזרה המערבית
של התעלה בגזרת המליחה לא כולל קנטרה. זאת אומרת לחתוך את הדבר הזה עד
פורט סעיד. הכוונה היא כיבוש הגדה המערבית של תעלת סואץ בין הקילומטר ה-10
לב'סר-אל-חריש, וה-קילומטר ה-10 זה מוצב החבינות. ציר פורט-סעיד-דמיט,
וציר פורט-סעיד והנחתת כוחות אויריים על גשרי דמיט, והכנה לבן-חיל. זה צריך
להיות בנוי על כוחות סדירים. צפניה היה מתוכנן על 252, כוחות סדירים של התעלה.
שוב, כשהשלב הראשון של 12 שעות הוא פיצוח עם טנקים של הקו השני, והשלב השני
הוא בנדיגו צפון, היסול סוללות של פורט-סעיד בכדי לאפשר עליונות אוירית
מוחלטת ואז אפשר לעשות את הצפניה. לא היתה אף חכנית או פרטיבית שלא היתה
מבוססת על שלב ראשון בנדיגו, שלב שני מכה אוירית חזקה ורק אחרי זה הפעלת כוחות
קרקע. זה ל בנה חיל אויר, קונצפציונלית לא במקרה, יקר, גדול, כולו בסדיר, ועליו

בנה את אפשרות חופש הפעולה לכוחות הקרקע. מצפניה היה צריך להיות כוננות לעבור לבן-חיל.

לסקוב. מי מוסמך לתת ל-252 בשביל לחכנן, לבצע

את זה, הכנות לצפניה?

אלוף פיקוד מוסמך לתת לבצע הכנות. ש. גונן:

זאת אומרת זה לא יכול להיות יוזמה של לסקוב:

275 או יוזמה של מישהו ב-275?

לכל אחד מותר ליזום אבל הוא צריך לקבל לבקש ש. גונן:

אישור לתת הוראה ליחידות.

גם לעשות הכנות, כלומר סיור מכין? או לא? לסקוב:

אנחנו גמדי מעודדים יוזמה מלמטה. אם ש. גונן:

מפקד החטיבה יגיד אני מציע לעשות הכנות

לצפניה, נברך אותו. נגיד לו כן או לא, אבל גברך אותו. פקודה לבצע הכנות לצפניה

מוסמך לתת אלוף פיקוד. זה לא כתוב בשום מקום, אבל כך היו הדברים. לעשות צפניה

לא מוסמך אלוף הפיקוד. הכנות כן, לבצע לא. לבצע צריך אישור של הרמטכ"ל

אבל בדרך כלל הממשלה. זה ממש מבצע צליחה, זה הממשלה קובעת.

למבצע בן-חיל אין מפה. אם צפניה היא

משימה מוגבלת מקנטרה עד הנה (מראה על המפה), בן-חיל זה משימה מורחבת, עדיין

מקומית, אבל מורחבת, שהיא יוצאת או באופן עצמאי מתחילים בבן-חיל, או שבן-חיל

זה מתפתחות של צפניה. כלומר, מתחילים בדבר הקטן צפניה ועוברים לבן-חיל.

זה הרחבה של צפניה. בן-חיל כוללת את כיבוש קנטרה, כיבוש פורט-פואד, כשהחץ

הזה הוא לאורך ושרטון. כן אחד נע לאורך השרטון / לשקף הזה יש הספון אחד - הוא

בקנה-מידה של 1:50,000 בעוד שהמפה מתחתיו בקנה-מידה של 1:100,000

צד איפה זה מגיע בדרום בליים אחרות?

ידין:

עד קנטרה כולל קנטרה.

ש. גונן:

זה ההבדל בעצם, העיקרי.

ידין:

לא, ההבדל הוא קנטרה, פורט-פואד.

ש. גונן:

בסדר, אבל באופן מהותי,

ידין:

בדרום זה קנטרה, וכוננות למעבר לשלב

ש. גונן:

הבא שהוא חתול מדבר. זו מחקפה כוללת

על מצרים וזו התכנית שקיבלתי מאריק כשהתחלפנו. היא נקראת חתול מדבר.

הרעיון שלה הוא ככה - 252 כפי שחתול מדבר

רואה את המלחמה, 252 בולמת, יש ארטילריה והיא מועסקת וכולמת. שתי האוגדות

של פיקוד הדרום שמוקצות לה - 143 שהיא שלה, אוגדת מילואים; ו-162 שזה הגיס -

מגיעות ל-48+ק, לא, יותר מאוחר, אין לי את התיק, אינני יודע את לוח הזמנים.

לא ק+90?

לסקוב:

יותר מ-90.

ש. גונן:

האוגדה 143 היחה של אריק במלחמה?

ידין:

כן. של אריק במלחמה ושלי עד שהייתי

ש. גונן:

אלוף פיקוד.

162 זו של ברן?

ידין:

כן. תכנית ההסעים של פיקוד הדרום כשבאתי

ש. גונן:

היחה נמשכת על חמשה עד ששה ימים, של הבאת

שתי האוגדות למטה על מובילים. אני אחר-כך אגע בזה בתכנית הבאה. אני שיניתי את זה.

ועטת החקירה - 22.1.74
ישיבה סב - בוקר
הערד: אלוף ש. גונן

וכאן עשיתי כעין שינוי משמעותי. קודם אני אציג את התכנית הזו: אוגדה אחת של ברן תוקפת בשני מקומות - בצפון האי ושוב במוצב החביות, מטהרת את הגזרה הזו, מגיעה עד חל-אל-כביר, כמו שהגביתם האלה מסומנים על המפה, ומגיעה אל החיץ. האוגדה של 143 תוקפת לא במצמד אלא צפונה ממצמד.

אחרי כן רב.

לפני כן רשמה א.ו.

-111-

ועדת החקירה - 22.1.74

ר.ב.א.

ישיבה ס"ב (בקר)

העד: אלוף ש. גונן

התכנית כולה של אריק, אבל הקטע של 143

ש. גונן:

תכננתי כאשר הייתי מפקד האוגדה.

צליחה צפונה ממצמד, שמוש ברכב אנפסבי, יחידת דב לבן מהאגם המר, ליצור

מגע עם המערך הארטיילרי של אבו-סולטן, ויפרידה שהמבנה הדרומי הפיקודי

של שתי האוגדות עד לשני הצדדים של ג'בל עאתקה. בשום אופן לא להתקרב

לקאהיר. היחה גם אז הנחיה, לא להראות כיוון התקדמות לקאהיר מסיבות

פוליטיות. האוגדה 252, לאחר שהיא מצליחה להתרכז, לא הנחנו, שאם יש התקפה

מצריח באמצעות בגיזרה, תכנס במקום שהפיקוד כבר יש החלטה פיקודית.

- או בגיזרה הדרומית, למעשה המרכזית, אבל הדרומית של ההתקפה, אחרי 143,

או אחרי 162, במקום בו ירצה הפיקוד לרכז מאמץ עיקרי. זו תכנית "חתול

מדבר".

אני חוזר - אוגדה אחת מצפון לחיץ,

חעלת לחיץ, כאן זו מערכת מכשול רצינית מאד, שצריך לגשר עליו. היא לא

מערכת של חעלה אחת אלא מערכת של כמה חעלות.

זאת התכנית פני שאתה קבלת, או כפי שהכנסת

י. ידין:

בה שינויים?

לא, כפי שקבלתי. ז"א, אוגדה מצפון לחיץ

ש. גונן:

זה מכשול משמעי. אוגדה מדרום לחיץ. ומהאגדה

שלישית או כאן או כאן (מצביע על המפה).

החיץ זה חיץ טבעי או חיץ של חעלות?

לנדאור:

זה חיץ טבעי של מספר חעלות מים מתוקים.

ש. גונן:

רואים אותם במפה, רוחב אחד 20 מ', אחת 70 מ'

ואחת 40 מ', זה דברים שצריך לגשר בצליחה.

עכשיו "אבירי הלב".

פשיבה ס"א(בקר)

העדי: אלוף ש. גונן:

"אבירי הלב" זה שלך? זה גם השם שלך?

פ. ידין:

גם כן מהמחשב.

ש. גונן:

מהמחשב? צריך לשאול את המחשב מה זה אביר לב?

פ. ידין:

"אביר לב" באופן מושאל זה קשה לב.

ש. גונן:

"חתול מדבר" ו"אבירי הלב", לאנשי הצבא הוא

משמעי. זו אותה מטרה. ההבדל הוא, שכאן (מראה על המפה) צולחות שתי האוגדות

מדרום לחיץ. אוגדה 143 ממש במצמב, זה באותו מקום שנעשתה אמנם הצליחה,

והאוגדה של ברין, מספר קילומטרים דרומה. יש כאן ריכוז ארטילרי. השיקולים

לזה היו כמה. הראשון הוא - ראיתי אוגדה מכל צד של החיץ עם פיצול כוח

מסוכן. אם יש כאן הרבה זמן, לפחות יממה, שיש שתי אוגדות אבל כל אחת לחוד.

המצרי יכול לרכז מאמץ עיקרי נגד אל אחת מהן. אחת לבלום, ואחת להכות.

כאן (מראה על המפה) יש מהרגע הראשון מאמץ עיקרי נגד ברור מאד, כאשר האוגדה

השלישית נכנסת אחרי.

היתרון השני של זה היה - שאפשר לרכז שני

אגדים ארטילריים (אגד ארטילרי זה 5 גדודים ארטילריה) מתכנית הזו זה קשה,

כי כל אוגדה עושה פריצה בגיזרה שמחוץ לטווח החותמים. כאן (מראה על המפה) אפשר לרכז

שני אגדים ארטילריים להגן על גיזרת פריצה אחת.

זה למעשה ההבדל העקרוני בין "אבירי הלב" ו"חתול מדבר".

גם כן, בלי איום על קאהיר?

לנדאו:

אמרחי - מטרת המלחמה, אותה מטרה. העקרון

ש. גונן:

האסטרטגי אותו הדבר. היתרון נגד המערכתי,

בדרג המערכה הוא אחר לגמרי. בטקטי הוא שונה.

זה נכון לכמה באוגוסט?

פ. ידין:

זאת תכננו פעם ראשונה ב 13 לאוגוסט. עכשיו -

ש. גונן:

תכנון אופרטיבי יש לו מהלכים. מגישים את זה

ידין: אגב, במקודה זו, יש לנו עדות אחרת, אינני זוכר מי זה היה, שהוא טען ששני האנשים האלה לא נחקרו בפיקוד, אלא לפי הנוהג מיד נשלחו למרכז הארץ. אתה יודע שחקרן ממש?

ש. גונן: אני לא יכול להעיד,

לסקוב: זה היה פיינקו.

ש. גונן: אני לא יכול להעיד בדיוק. אני יודע שהנוהל הוא - בפיקוד כשחוקר זה גם כן איש מהמסכ"ל, מיחידה 154.

אגרנט: מי חוקר בפיקוד, הקמ"ן?

ש. גונן: לא. חוקר מקצועי. הנוהל הוא שהפיקוד חוקר ושולח למסכ"ל. אינני יודע, אני הנחתי בכל אופן שהם נחקרו בפיקוד.

אם יש עדות אחרת אני לא עומד על דעתי, צריך לחקור את זה.

ידין: יכול להיות באמת שאלה היו דברי תא"ל הראל. פיינקו. הוא אמר את זה, אבל אינני יודע אם זה נכון או לא.

ש. גונן: בכל אופן את הדו"ח של החקירה קיבלתי.

ידין: אחרי המלחמה?

ש. גונן: כן. יש נקודה מעציינת שאני רוצה להוסיף בנקודה זו - בין 281 קצינים מצריים שבויים שנחקרו, 18 מהם ידעו על המלחמה ב-4 לאוקטובר, עוד 7 ידעו ב-5 לאוקטובר והייתר לא ידעו בכלל עד רגע פתיחת המלחמה.

אני רוצה לענות על שאלות שנשאלתי על ידי רב-אלוף לסקוב על פעולותי במה"ד בשלושה נושאים:

אגרנט: זה תשאר לסוף.

ישיבה ס"ב (בקר)

העד: אלוף ש. גרנץ

ש. גרנץ:

קודם כל לאגף המבצעים, אני מגיש את זה לסגן הרמטכ"ל לאישור עקרוני.
אחר כך הרמטכ"ל צריך לאשר. אז ל גף המבצעים זה הוגש, אני עם סגן הרמטכ"ל
דברתי, זה ישנו כחוב - אושרתי להגיש את זה, לאישור הרמטכ"ל זה לא הגיע.
בכל אופן, זאת התכנית שהפעלנו במלחמה, מבחינת רעיון בסיסי.
כאשר אחת אומר - שלאישור הרמטכ"ל זה

לא הוגש, אני סתם שואל, לאינפורמציה -

פירוש הדבר, נאמר, שעד המלחמה, הרמטכ"ל גם לא ידע על הדבר הזה?

ש. גרנץ: ידע, אני מדבר אחר לפני שאני מגיש.

י. ירדן: ידע, אבל זה לא הוגש באופן פורמלי?

ש. גרנץ: לא יצאה פקודה של אג"ם מבצעים - שהנה

יש תכנית חדשה לצה"ל, לפני שאני מעלה

את זה למטה הכללי, יש לי פגישות אישיות עם הרמטכ"ל ואומר לו - שמע, אני

עכשיו עובד על דבר כזה וכזה, הוא אומר לי - תעבוד, חגיש, שווה עבודה, לא

שווה עבודה, במלחמה זה מה שבוצע. זאת הסיבה גם למה שמתי את הגשר בירקון,

בשכיל מצמד, למעשה במלחמה זה בוצע בהבדל אחד - ששתי האוגדות עברו יחד באותו

מקום ולא במרחק של 8 ק"מ.

י. ירדן: סלח לי רק רגע, כדי להקשות עליך, אם כי

אנחנו נגיע לשלב הזה אחר כך.

בעצם מה שבוצע, זה בעצם האלמנט המשותף

היחידים לשתי התכניות? כי גם בתכנית של "תחול מדבר", החדירה של האוגדה

143 נעשית פחות או יותר דרך מצמד. ההבדל הוא, היכן הודרת חטיבה 162,

שבשני המקרים לא בוצע, לא לפי "תחול מדבר", ולא לפי "אבירי לב"?

ששיבה ס"ב (בקר)

העדי: אלוף ש. גונן

מבחינת הטקטיקה אתה צודק, מבחינה מערכתית

ש. גונן:

לא.

מקום הצליחה?

ש. גונן:

הרעיון ששתי האוגדות יתזו בגיזרה אחת זה

ש. גונן:

כן בוצע.

אבל מבחינת מקום החדירה, הוא משותף לשתי

ש. גונן:

האוגדות?

כמעט, כש "חתול מדבר" הצליחה לא היתה

ש. גונן:

בדיוק במצמד אלא במצבב הצינורות.

כלומר, יותר צפונה.

ש. גונן:

קטנים

אלה הבדלים טקטיים, אבל התפיסה הכוללת

ש. גונן:

של שתי האוגדות במקום אחד, זה ההבדל.

רכוז או לא רכוז, כאשר נגע במלחמה אני אגיד, שהיו עוד הצעות לצלות

בקנטרה, היו הצעות של אריק, הוא משך לקנטרה ביום חמישי.

ב 8 במפקת הפיקוד אצלך, הוא משך לקנטרה.

ח. לסקובי:

מה היה משותף לשתי התכניות?

היו"ר אגרנט:

הצליחה של אוגדה אחד ע"י דבר סודי. זה המשותף.

ש. גונן:

השוגי הוא, אם תרשה לי (פוגה לגונן)

בבקשה.

גונן:

השוגי הוא מהותי - "חתול מדבר" אוגדה אחת חוצה

ש. גונן:

זאמר, מצפון לאגם המר, אבל האוגדה השנייה, במקרה

זה זו אוגדה הגייס, חוצה הרכה יותר צפונה, זאמר בסביבת קנטרה, כלומר...

אחד מצפון לחיץ אחד מדרום לחיץ.

ז"א, כאן השוגי הוא ברכוז.

היו"ר אגרנט:

ברכוז, ובשני המקרים מדרום לחיץ החקלאי.

ש. גונן:

ישיבה ס"ב(בקר)

העד' אלוף ש. גונן

כלומר, וכנז לקראת דרום להיץ החקלאי .

י. ידין:

יותר קרוב לשטחים החיוניים של מצרים .

ש. גונן:

לא להסתבך שם בדלתה ובכל הביצות האלה .

י. ידין:

זה היה ההבדל המשמעותי. אריק עוד משך

ש. גונן:

לקצרה, ואני לא זוכר מתי, אני זוכר שהוא

משך לקצרה.

זה היה עוד ביום ראשון בלילה שהוא משך לשם.

י. ידין:

נגיע עוד לענין הזה גם. כי היו ספקות דו קא

ש. גונן:

ע"י דיר אסוואן, הבאתי גם את הפוטנטיאל שליו

החלטנו בסוף.

עוד דבר ששך ל"אבירי הלב". כאשר ראיתי

את טבלת הרכוז ב"חתול מדבר". זו היחה תכנית של הסעים על מובילים שלקחה 5-6 ימים.

אני היה נדמה לי שזה הרבה מאד זמן. ויכול להיות שלא יהיו לנו 5-6 ימים, ונצתתי

הוראה, להכין תכנית הסעים (תכנית הסעים פיקודית זה דבר מסוכן, זה עם מפק"ים)

תכנית הסעים, של שילוב של מובילים ותנועה על שרשראות. שדוקא לאגרא לרוכ הכוח

יוצא לנוע על שרשראות מובילים.

לקראת "אבירי הלב"?

י. ידין:

לקראת "אבירי הלב". תכנית ההסעים הזאת, מביאה

ש. גונן:

את כל הכוח לקו בשלושה ימים, כאשר כמובן

תראשונים אחרי יום, והיתר אחרי יומיים ובסוף וכנז הכוח בשלושה ימים.

למזלי, כאשר התחילה המלחמה, ללא התראה, היה לנו את הגרף הזה. שני הדברים

האלה היו. גם תכנית "אבירי הלב" היחה וגם הגרף אגרא ההסעים היה. הוא לא

אפשר ע"י אג"א, אבל זה לא חשוב. התכנית היחה. הוא לא אפשר לפנסי המלחמה

אבל במלחמה עצמה רצו שזרד מה שיותר מהר, וגם אני. והכניז את הגרף

ר.ב.א.

-120-116 -

ועדת החקירה - 22.1.74

שיימה ס"ב (בקר)

העד. אלוף ש. גונן

ש. גונן:

הוא - את התכנית להסעים על שרשראות ומובילים יחד, נככה התרכזנו ביומים
 נחצי, שלושה, במקום בחמישה ימים. אני מניח, כאשר פרצה המלחמה והגרף
 הזה לא היה, היינו גם כן יורדים על שרשראות, אבל היינו יורדים פחות מסודר.

אפשר היה?

י. ידעין:

זה היה לוקח יותר זמן כאשר אתה מתכנן הסעיף

ש. גונן:

תחת לחץ, זה לא עובד.

אנחנו נפסיק עכשיו ונעשה הפסקת צהריים

היו"ר אגרנט:

עד ל-3.30.

ה פ ס ק ה

המשך עדותו של האלוף שמואל גונן:

אני התכוונתי להמשיך עכשיו בתכנית "סלע" ו"שובך יוניס". אבל אני הייתי רוצה ברשותכם, לפני כן, לדבר על הערכות מצב קודמות, במשך השנה הקודמת, הדיון בקונצפציה של הגנת סיני, על דיוני מטכל בקשר להתפתחות המצב ועל קונצפציה של הגנת סיני במאי 1972 אצל הרמטכל.

לסקוב: אני מבין שזה קשור בעניין המעוזים.

ש. גונן: זה קשור. אני רוצה דוקא את זה לתת כרקע.

היו"ר אגרנט: טוב, אבל אולי בראשי פרקים.

ש. גונן: הדיון היה ב-29.5.72 אצל הרמטכל. אני אז הייתי ראש מה"ד

בתחילת התפקיד. יש סטנוגרמה מלשכת הרמטכל מאותו תאריך,

את הסטנוגרמה אני אשאיר כאן, את מה שאני אמרתי.

היו"ר אגרנט: מה שאמרת קודם, זה הכל אצלך בחיק אחד?

ש. גונן: זה מסודר לפי נושאים ולכל נושא יש קלסר. וזה הכל

בכריכה אחת.

היה דיון על הקונצפציה של הגנת סיני ששם קו המעוזים כפי

שנקרא לו אח"כ "קו ברלב". למעשה שם זה ניתן לו ע"י העתונות, לא ע"י צה"ל. מול

זה הציג האלוף טל קונצפציה זאריק תמך בה. האלוף טל היה אז ראש אג"מ, אריק היה

אלוף פיקוד הדרום, אני הייתי ראש מה"ד, והיה גם ראש אמ"ן. אינני זוכר מי עוד.

היו"ר אגרנט: הרמטכל לא היה?

ש. גונן: כן, היה. הוא גיהל את הישיבה. ואז הוצגה גם הקונצפציה

של הגנה ע"י כוחות ניידים בלי מעוזים.

היו"ר אגרנט: מי הציע את זה?

ש. גונן: הגנה ניידת, הגנה ע"י טנקים בלי מעוזים, הציע האלוף טל

זאריק תמך בו. אני אז הייתי נגד המעוזים, ואני כאן רוצה

לומר בפאמר מוסגר, ואני אחזור לזה אח"כ, הרבה יותר מאוחר אני שפניתי את דעתי

העד: האלוף שמואל גונן

והייתי בעד המעוזים. בדין הזה הייתי נגד ואמרחי שמעוזים הם קיימים - ניתחתי למת נגד ואינני רוצה להכנס לזה - אמרחי "המעוזים קיימים, אי אפשר לא לשמור עליהם ואי אפשר לתת להם לפוצץ אותם או לחפור אותם".

לסקוב: כלומר, המעוזים הם דגל.

ש. גונן: זה מה שאז אמרתי והקונצפציה שאני הצעתי אז, אני לא קיבלתי

את החיזה כוחות ניידים כפי שהציגו האלוף טל ואריק. ואני

כאן אציג בקצרה מה אני הצעתי. אני רוצה כאן לומר שאני גוזל את זמן הועדה לא

מפני שאני רוצה להראות מי צדק במאי 1970 ולא מפני שאני בטוח שיש לזה איזה

שייכות למה שקרה במלחמה. אני רוצה להראות שיש הרבה קונצפציות. אני לא בטוח

שמה שנכשל בשבת וביום ראשון, 6 ו-7 באוקטובר, זה קונצפציה כזו או אחרת.

אני אח"כ אגיד למה - לדעתי - הצליחו המצרים בצליחה. ואני לא קושר את זה

לקונצפציה איך להפעיל 300 טנקים,, אלא אני אקשור את זה אח"כ לכל הגורמים

שהם משפיעים על עצימת הצליחה המצרית, שהטנקים זה רק חלק מהם. אבל אני רוצה לומר

בקצרה מה אני הצעתי.

אני הייתי נגד הסוללה על קו התעלה והצעתי הגנה לא ניידת...

לסקוב: לפני שאתה ממשיך, חשוב שתבהיר אם הוגדר באיזה מקום מה

מטרת זה"ל בהגנה על סיני.

ש. גונן: אני עוד אגיע לזה, אגיע לזה כשאדבר על "סלע" ו"שוכך יוניים".

אני מדבר עכשיו על אותה שיטת הגנה שיצטרך לעשות הסדר

עד שהמילואים יחבייטו.

הי"ר אגרנט: אחת הצעת הגנה לא ניידת?

ש. גונן: אני הצעתי הגנה לא ניידת ע"י כוחות ניידים. הויכוח היה בין

הגנה ניידת ובין הגנה קשוחה בקו. אני הצעתי הגנה לא ניידת,

קוראים לזה "הגנה קשוחה", אבל ע"י כוחות ניידים. וזה ע"י שילוב של שני גורמים -

מכשול קרקעי פיססי, לא לאורך המים, מוגן ע"י כוחות ניידים. אם מותר לי כאן קצת

הערך: האלוף שמואל גונן

להחליט - ההגנה הניידת היא בדרך כלל צעשית כשיש לך פחות מדי כוח ויותר מדי שטח. יש לך הרבה שטח ויש לך מעט מדי כוח, כוח משוריין, ואז הפרינציפ של הגנה ניידת הוא שאתה מרשה לעצמך להפסיד שטח במשך זמן מסויים בכדי להכיל את המאמץ העיקרי של האויב ולהכות אותו בהתקפת גנד מיידית כשהוא נכנס. אתה מפסיד קרקע במשך זמן מסויים ונותן לאויב להכנס, אתה מכיל אותו (טו קונטיין) ע"י כוחות קטנים ואח"כ אתה מרכז כוח גדול להתקפת גנד. במלים אחרות, ההגנה הניידת מראש מאפשרת חדירה, מרשה לאויב לחדור, לפחות לזמן מסויים. ההגנה הקשוחה אינה מרשה חדירה, זאת אומרת, שאם האויב חדר - כבר הפסדת את השלב הראשון. אני חשבתי שלא צריך להרשות חדירה, כי יש איזה שילוב בין הצד הצבאי לצד המדיני, כי ברגע שהיא חודר - אם אתה לא צליח להוציא אותו - יכולה לבוא עליך הפסקת אש, וזנה עובדה - זה קרה. ואני לא האמנתי שהגנה קשוחה לאורך התעלה אפשר לקיים אותה ע"י כוחות קטנים. הדילמה היתה להחזיק כשיש לך כוחות קטנים. זוהי, אם כן, ההצעה שאני הצעתי, שהיא סינתיזה של הגנה קשוחה ע"י מכשול וכוחות ניידים של טנקים, בעיקרם טנקים, שמוגנים ע"י המרחק מנשק הנ"ט קצר-הטווח שישנו בשפע בגדה המערבית של התעלה. ואם הטנקים צריכים ליצר אש, להלחם, קרוב למים, על הסוללה - והרבה מאד טנקים התחפרו על הסוללה, טענתי שאין להם כל סיכוי לחיות, כי בכמות גדולה של בזקת מול טנקים כשהארטילריה בשלב הזה עדיין דלג - דובר על 12 סוללות - כדאי שהטנקים יילחמו מחוץ לטווח נשק הנ"ט.

הסכימה שציינתי אז על הלוח היתה בערך כזו: כאן אנהנו רואים

סוללה, סוללה של עפר, כל זה היא סוללה של עפר, הקודקודים הם מעוזים. זו כמובן סכימה, צריך להחאים אותה לקרקע. מאחר שטוח הלחימה בערך 4 - 5 ק"מ המרחק מן הקודקוד הנוסף של המשולש הוא 5 - 6 ק"מ, זאת אומרת, מרחקים גדולים. המשולש עצמו הוא סוללה עפר גדולה, שאי אפשר לעבור אותה בלי לפתוח אותה, מוגנת בצד החיצוני שלה ע"י חעלת נ"ט ממוקשת. כלומר, לצאת ולבוא בהסחערות לחפוס את הסוללה אי אפשר. הציונים השחורים האלה הם עמדות טנקים, לא בכולם צריכים להיות טנקים. אם יש כאן, למשל, מחלקת טנקים היא יורה מ-4 ק"מ לקו המים. אין כאן סוללה עפר ולכן קו המים

ועדת החקירה - 22.1.74
 ישיבה ס"ג - אחה"צ

במ

- 4 - 10 -

העד: האלוף שמואל גונן

אינו נחסם, סוללת העפר היום היא גבוהה וחוסמת את קו הראייה. היא מבינה לאורך הסוללה. יש כאן עמדות טנקים, יש כאן פרצות לטנקים, זה מצוייץ לא כל כך מוצלח, וישרים לכאן. אבל יש אפשרות לירות לאורך הסוללה גם אחורה וגם קדימה, הטנקים כל הזמן מוגנים ע"י הסוללה ויש להם אש אינפילדיה לאורך הסוללה אם האויב תוקף אותה.

אח"כ רשמה אג

22.1.74 - ועדת החקירה

ישיבה ס"ג - אחה"צ

העד - אלוף ש. גונן

לפני ב.צ.מ.

אג

המעוזים משמשים לתצפיות.

ה

זה נאמר בסטנוגרמה?

ידין :

כן. הציור לא חובר לסטנוגרמה. אבל זוכרים.

גונן :

אפשר להקריא את זה מהסטנוגרמה? זה הרבה?

ידין :

זה עמוד וחצי. אקרא את העיקר.

גונן :

מה הדרך בסטנוגרמה?

לסקוב :

אולי זה 10. כתוב למעלה 10.

ש. גונן :

אני אומר להם כך, ומדבר על תוספת השקעה.

מראש אמרתי שזאת בעיה של כסף, בעיה של תוספת כסף.

בשלב זה הסולל כבר היתה קימת?

ידין .

כן. זאת היתה הבעיה. כשנקרא סטנוגרמות אז נראה

גונן :

שאני יעצתי הרבה עצות, בסוף כתבתי ואינני יודע

אם זה ניתן לביצוע בגלל החקציב.

אני מדבר ומנמק למה לא מעוזים, ואני אומר.

אני מדבר על תוספת השקעה בגיזרת תעלת סואץ קל להרים סוללות. אני מדבר על

סוללות עפר שחיינה גם מיכשול. אמצעים המעוזים, אי אפשר שלא לשמור עליהם.

אי אפשר להרשות להם לפוצץ אותם. הטנקים בקודקדים למטה מצד המזרחי של אהאא

הסוללה. אני מדבר על רעיון כמו שיטת הגנה סוביטית קווית שהחזקנו בה לפני

שש הימים. אותו סד"מ שהוצע. (בכלל הסטנוגרמות בחדשים האחרונים יש גם הקלטות ואפשר להשוות. בימים האלה לא היו הקלטות ויש הרבה שיבושים של הקצרניות ולפעמים קשה להבין). אותו סד"מ שהוצג. (סד"מ זה סדר כחות) אבל טנק לא יעמוד בשטח, אלא יהיו סוללות והטנקים יעמדו מאחרי הסוללות. יכולים לירות מרחוק. בגזרות רחבות בתעלה, לא לכל אורכה. לא לכל אורך התעלה צריך את זה אבל בגזרות רחבות. בשיטה זאת לא נחזיק חי"ר, פרט לגיזרה הצפונית. אני מדבר על הגנה קבועה של קצ' ראשון שמתבצעת על ידי טנקים ניידים. קבועה מבחינת הקרקע. המטרה הארטיילרית מצרית תהיה הרבה יותר רחבה. כלאמר, זה יחלק את האש הארטיילרית המצרית. אם יש אש ארטיילרית כבדה יותר - יכולים לזוז 2-3 ק"מ הצדה.

תצפיות לא במעוזים. באזזה שהוא מקום על הסוללות.

לא יגלו, כי יכולים להחליף מקום."

זה בערך מה שדברתי על הענין והיתר היה בציור על הלוח.

הרמטכל זוכר את הציור על הלוח.

מה עושה המעוז כאן?

לסקוב :

תצפיות.

גונן :

אתה אמרת, שתצפית על הסוללות לא במעוזים.

לסקוב.

כן, אבל זה כתוב לא בדיוק. אמרתי שתצפית

גונן .

בסוללות ובמעוז. התאור היה גם משוכלל יותר

והקדקוד היה בצורה שונה ממה שיש כאן בענין האש האינפילדית...

להתחיל את פעולותי באלוף פיקוד?

ש. גונן:

כז.

אגרנט:

את המסמך הזה אני אשאיר כאן. אני מקריא את הנושא ולכל דבר

ש. גונן:

יש לי סימוכין של מסמך. אני אדבר לא בסדר הכרונולוגי

אלא בחתך של נושאים. הנושאים שאדבר עליהם הם: הגברת תפעילות בקו התעלה, כוננות ופעילות בקו התעלה, כוננות ופעילות בייתר אזורי הפיקוד, כוננות שוטפת; מה שקראנו אז בטחון שוטף; ביצורים, אב"ם - אטומי-ביולוגי-כימי - כלומר התגוננות נגד גאזים עיקר, תעסוקה מבצעית אני אגע במידה וזה יעניין, תכנונים אופרטיביים - יש עשרה תכנונים. אני רק רוצה להדגיש ששובך יונים יהיה ביניהם; נושא ארגון, אמונים ותרגילים, עבודת המטה וביקורות.

הנושא הראשון הוא הכוננות והפעילות בקו התעלה -

בין יולי לאוגוסט (התמניתי ב-15 ליולי) אז בחודשים יולי ואוגוסט עסקתי בנושא של סגירת פערים בהתראה רד"רית, בהתראה אלקטרונית, במרחבים הימיים - בשני המרחבים גם בחוף הימי התיכון וגם בחוף ים סוף.

אחרי כן רב.

אג

אתה מתכוון למשולשים הנגטיביים?

י. ידין

כן. ז"א אם זה שטה רחב ופתוח הוא שטח אש

גונן

ואי אפשר להאחז בו. מה שקרה עכשו הוא, שהם

נאחזו בסוללה. הרמפות היו בטווח כזה שמהסוללה דפקו אותו או מאחור מצד שני.

אני רוצה להדגיש עם מה שהחלתי. אני מציג את זה

לא בשביל להראות שגם לי הייתה קונצפציה. אני לא בטוח שאנחנו נכשלונו ביום שבת ויום

ראשון בגלל קונצפציה כזו ואחרת. נדבר על זה תיכף.

אתה מבסס את זה על בלימה? כלאמר להרוג אותם על

לסקוב

קו המים?

לא בדיוק על קו המים.

גונן:

שני ס"מ לצד הזה?

לסקוב

כמה קילומטרים לצד הזה.

גונן:

לא הבנתי איך הטנקים מוגנים מפני אש אנטי טנקים

לנדוי:

מעבר לתעלה?

המרחק. התותח של הטנק יורה יותר רחוק מכל נשק

גונן

נגד טנקי שיש.

ז"א הטנקים האחרונים אבל לא אלה שבצלעות?

לנדוי

אלה שבצלעות: א. הסוללה מסחירה אותם. ב. הם נכנסים

גונן

אג

יותר מאוחר, ~~האמצעים~~ נגיד שיש התקדמות והסנקים האלה יוריס, מחלקה אחרת ניגשת ויורה בהם מאוחר, יוריס דרך הפתח האחר שצירתי. זו כבר טכניקה. אבל, העיקרון הוא עצם הרעיון שלא סוללה כזו אלא סוללה עם מרחקים גדולים (כמו בציר) ~~האמצעים~~ וסנקים שולטים מראמפות ולא מקו המים. או קרוב לקו המים.

שוב, אם תרצו, מבחינת טכניקה קרביה זה מזכיר בפרוש את

הרעיון של עמדת סנקים בסרוח של 3,5 ק"מ במקוטבסרווח של 1,200 - 1,000 מטר.

אם אתה אומר 5-6 בין הקדקדים למטה. 5 ק"מ

ידין :

זרוע. אני מביין שמה שקובע את המרחק, זה המרחק

בין הסנקים והתעלה. היתר זה פועל יוצא.

כן.

גונן :

שזה לא יעלה בכל מקרה על 3,5 ק"מ, עמדת הסנקים

ידין :

בקדקוד. ז"א מה שקובע זה לא הצלע, אלא המרחק בין

הסנקים לתעלה. זה הנתון הקבוע. היתר זה פועל יוצא.

איפה הראמפות האלה ביחס לתעלה?

יו"ר אגרנט :

הם נמצאים בערך 4,5 - 3,5 ק"מ מהתעלה.

גונן :

אני שוב מוביל לאותו רעיון, שצריך לקיים אש על קו

המים מרחוק ולא מקרוב. ~~אצא~~ לא צריך את זה לאורך כל התעלה, אבל זה צריך להיות

בקטעים גדולים של התעלה. למשל, מול האגם המר, שזה 30 ק"מ, לא נחוץ. בגיזרה

הצפונית לא צריך. רק עמדות רחוקות. ביתר - צריך.

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג - אחה"צ

הער ש. גונן

אג

בקוריסכלליים, מה הינה ההתנגדות לקונצפציה הזאת?

ידין:

אני לא זוכר. אני מביין למה היתה התנגדות

גונן.

להגנה ניידת שהוצעה ע"י אלוף טל ואלוף שרון.

אני גם התנגדתי ואני זוכר למה התנגדתי לה, היה נסיון דומה באזור דרום האי. ספרתי שהיה מעוז שלא נגמר ונטשו אותו וטנקים עמדו שם. אני לא זוכר את ההתנגדות לקונצפציה הזאת. אולי כסף. אולי עצם הדבר שאני דורש סללות חדשות. יש כבר סלילות קימות. אני לא זוכר. צריך לקח את הסטנוגרמה ולראות מה היתה ההתנגדות.

הצלעות האלה זה יותר מפי שנים מכל הקו.

נבנצל:

ז"א אם אתה מציע בערך מאה ק"מ אז צריך לבנות

200 ק"מ צלעות.

כשמתכננים את זה, זה יוצא פחות. אבל, בפרוש

גונן:

לא הגשתי אתה הצעה הזולה ביותר.

אתה בתפיסה שלך ראית אז את המעוז כמוצב לחצפית?

לסקוב:

אני אז אמרתי שהמעוז מיותר, אבל מאחר והוא

גונן.

ישנו - נשתמש בו לחצפית. שנית את דעתי

מספר חדשים לפני שהחמניתי לאלוף פיקוד, בערך במאי בסיוורים שלי בקו, שנית

את דעתי. אני אגיע לזה.

ועדת החקירה - 22.1.74
 ישיבה ס"ג - אהה"צ
 העד אלוף ש. גונן

אג

עוד כמה דקות, לפני שאגע ב"סלע". אני רוצה לאמר כמה

דברים מסטנוגרמות יותר מוקדמות, יותר מאוחרות מהסטנוגרמה הזאת.

ביולי 72, סטנוגרמה דיון מטכל 26/72 מתאריך 10.7.72 אני אצטט מהסטנוגרמה.

השיטה הייתה שיש דיון על הערכת מצב ואחרי זה יש דיון על סד"כ. היה דיון על

סד"כ אופק, ז"א איזה צבא צריך לבנות למשך תקופה נדונה לאור הערכת מצב שנעשתה בדיונים קודמים.

בדיון הזה, על הערכת מצב, אני אמרתי כך: "יהיה אחרי זה דיון על

סד"כ, אני רוצה לאמר שמשמעות הדיון הזה תשפיע על כך. לא אכפת לי להשמע פסימי.

יותר פסימי מהדוכרים לפני ואני חושב שאנחנו צריכים לבנות את הסד"כ לאור

אפשרויות רעות ואני חושב שיש אפשרויות יותר רעות מאלה שהוצגו היום ובדיונים

קודמים. א. עלול להיות שלא תהיה התראה לתקיפה כללית עלינו. לגבי סוריה, אנחנו

תמימי דעים שלא תהיה התראה. הצבא הסורי יכללתקוף ללא התראה. אני יודע שבעבר היו

דיונים אם תהיה התראה או לא ואמ"ן טען שתהיה התראה. עובדה שאין לו. יכללהיות

שנוחקף בלי התראה! כשאני אומר עובדה שאין לו - היו פעמיים שהסורים ריכזו את

הצבא בגולן ונודע לנו רק מצילום אויר שהם ריכזו את הצבא.

אני ממשיך מהסטנוגרמה: "אנחנו מניחים שבמצרים תהיה

התראה של 4-5 ימים. יכל להיות שתהיה התראה יותר קצרה ולא תהיה משמעות מבחינת

הכנת סדר הכחות או הכנסת חיל אויר. ז"א היא לא ~~אזאא~~ תהיה משמעותית מבחינת

הכנסת כל חיל אויר. חיל אויר דרש 48 שעות ~~אזאאאא~~ בשביללהכנס לכוננות.

לפני כן אגב.
אז.

- 21 -

ועדת החקירה - 22.1.74
ישיבה סג - אחה"צ
העו: אלוף ש. גונן

ש. גונן:

אני עובר רק על דברים שהם רלבנטיים. יש עוד דברים. "בגזרה הכלל ערבית צריך היזם כבר למרות שה נראה רחוק לקחת בחשבון שעירק וסוריה תיהפכנה לגרורות רוסיות, סובייטיות. ההנחה שנאמרה על ידי אמ"ן שכל זמן שירדן במשטר הנוכחי לא תהיה פעולה עירקית משם נגדנו. אני חושב שכן יכולה להיות פעולה דרך סוריה. " דרך אגב, זה מה שקרה עכשיו. "מאוד אפשרי שירדן בסיטואציה כזאת או אחרת כן תיכנס נגדנו למלחמה במפתיע.

יירדן?

אגרנט:

ש. גונן:

אמרת שני דברים - שצבא עירק יעבור דרך סוריה ודבר שני - יכול להיות שירדן כן תתקוף.
לכל דברים האלה יש משמעות לסד"כ. כשאתה עושה תערכת מצב מי הוא האויב הפוטנציאלי, לאור זה אתה בונה את הצבא. אם אתה לוקח בחשבון את האפשרות הגרועה נגד אויב יחד גדול צריך לבנות סדר כוח הרבה יותר גדול.

תסלח לי, דיון מטכ"ל היה ב-26 1972?

ידין:

ב-10 ביולי 1972. המספר 26/72.

ש. גונן:

אמרת "אין ערובות לכך שירדן לא תתקוף, מה גם שיכול להתחלף המשטר בירדן. דבר נוסף - היחסים בין מצרים לירדן במאי 1967 היו לא יותר טובים מאשר היזם". זאת אומרת, אמ"ן אז אמר שהיחסים הם כאלה שלא יכול להיות, אז אמרת שאפשר.

דבר נוסף שאמרת: אני מניח שיש אפשרות שארצות-

הברית לא תתערב למרות שתהיה פעילות רוסית מלחמתי נגדנו, יותר מאסיביט ממה שהיתה לרוגמא: אם יפעילו צבא סובייטי בסיוע אש ארטילרית לפעילות של כוחות נחיתה מצריים. סביר שצמד כזה לא בהכרח יביא לפעילות אמריקנית. אני כאן טענת שצריך לפתח סד"כ נחיתה ולבנות את ההתקפה של צה"ל על נחיתה ולא על צליחה. אני לא

הער: אלוף ש. גונן

כאן לצטט כי זה הייתה. הייתה שם הצעה לתפוס מאחזים בבאב-אל-מאנדב, ואני אז אמרתי "בעניין באב-אל-מאנדב אני מצטרף להערכה שלא כדאי לנו לתפוס מאחזים. למרות שאפשר לתכנס מאחזים ביציאה מהים האדום לאוקיינוס ההודי, איננו צריכים עוד מישור היכון. אנחנו צריכים לשמור על סטטוס שמרנו עד עכשיו ולא באופן יזום להיות גורם נגד התששטות הסובייטים. לא לעשות צעדים שעלולים להתפרש כהתערבות באזורים שהם לא בגבול המידי שלנו, לא צריך לעשות את זה." יש דבר מעניין שאמרתי אז הוא מעניין לי עכשיו: אם מחר צריך לצלות, איננו יכולים מכיוון שיש בעיה אחת שלא פתרנו והיא הסוללות. לא פתרנו את בעיית פתיחת הסוללות מהצד שלנו לצד שלהם. אם נרצה לצלות בקטע שהם לא הכינו מעבר, לא פתרנו. במקום שיש מעבר, אז הם מוכנים, אז יש בעיה של מחיר בכוח אדם." אני מראה שאז לא ידעתי שיש פתרון לפתוח את הסוללות על ידי מים.

מה שהמצרים עשו?

אגרנט:

כן. "הגרפים שהוצגו על יחסי הכוחות, אנחנו היום ביחסי כוחות יותר גרועים מאשר ב-1967" מבחינת טנקים, וזה לא טוב. אם הסורים יתקיפו מחר את הגולן במפתיע, הם עלולים לכבוש את הגולן. זו דעתי. אם ייצאו עם מאה-מאתיים טנקים הם עלולים לכבוש את הגולן.

כמה טנקים?

לנדוי:

מאה-מאתיים. אני רוצה להזכיר לך, אדוני השופט, שבשבת היחה שם חטיבה 7, לאט לאט עלו גם המילואים. לו היה שם בסוריה רק הסד"כ הסדיר היו כובשים את הגולן עם הרבה פחות ממה שניסו. אני כאן הצעתי את חטיבה 7 להוריד לסיני, זה לא כל כך חשוב. כאן אני רוצה לומר דבר מעניין אני חושב: "מאחש ואנחנו בגלל המצב אנו יכולים למצוא את עצמנו בלי התראה, צריך לבנות אחרת את הי"מ"חים (יחידות מסנני החירום) מבחינת כוונות.

השיטה של אחזקתם היום בנויה על זה שאח התחמושת והזינווד מחזיקים במחסנים. אני כאן דורש לעבור לשיטה של זינווד ותחמושת וקשר בטנקים. המשמעות של זה - שנוכל עם הגעת הצוותים לקחת את הטנקים. נוכל לעשות רשת גיוס רק של אנשי צוות. 500 איש צוות מפעילים טנקים של חטיבה, למרות שחטיבה מונת 5000 איש. נאסוף 500 איש, נביא אותם לימ"חיים, אפשר לקחת אותם בצוותים. משמעות שניה - אפשר לרכז אותם בשטחי פינוי לפני שהצוותים באים. כי אי אפשר לקחת טנקים כמוכילים קדימה/כשאיין בפנים תחמושת וזינווד. אחר כך אי אפשר להתארגן יותר. אבל אם הכל בפנים, אפשר לקחת את הטנקים בלי צוותים יותר קרוב, ואת הצוותים להביא יותר קרוב.

דבר שני, בצפון - אני הייתי אז מודע לצפון יותר מאשר לדרום, כי שלוש שנים לפני כן ישבתי בצפון - צריך את הטנקים להביא יותר קרוב לגזרה. מתקשר לזה שאני סבור שלמתקפה סורית במפתיע יש סיכוי להצליח. כבר עכשיו להעביר את 179 ו-679 יותר קרוב לראש-פינה. דרך אגב זה בוצע לפני המלחמה. ~~אין~~ אין כאן בסטנוגרמה, אבל כשהייתם מכקד אוגדה 36 הכנתם תיק איך להחזיק טנקים מזוודים בתחמושת בימ"חיים. הבעיה הייתה, והיתה בעיה, שהאחסון של התחמושת בטנקים, התחמושת מתקלקלת. הייתי אז בשלב של חיפוש פתרונות, בין בעיות, אולי לכסות את הטנקים בניילון. ואז עזבתי. את התיק אני מחפש, אני מקווה למצוא אותו, ואז אולי אנשי אשלת אותו לוועדה.

אוגדה 36 זה בצפון?

ידין:

ב-4 לספטמבר 1972. "בענין ההפגנה בין המלחמות

ש. גונן:

אני חושב שיש הוקיות מסויימת בין מלחמות בכלל

וגם באזור הזה. למרות שהאויב שלנו אי אפשר לחשב את החלטתו מראש, אבל חוקיות יש. מלחמה לא פורצת מהיום למחר. היום בעולם בשביל להתחיל מלחמה, אני אומר הערבים, כי לנו אין בשביל מה להתחיל מלחמה, בגבולות אלה - אז אם לפני שמתחילה מלחמה, צריך שיהיה משבר. ככל שהעולם יותר מתקדם, המשבר צריך להיות יותר חריף בשביל לאפשר מלחמה. צריך שתהיה לפני זה אויבת משבר"

אני אומר את זה באנגדוטה, כי מה שקרה עשיו זה ביוק ההיפך. במקום אוירת משבר היתה אוירה של הרפיה, ועל זה אז לא חשבתי. אני לא בא לספר כמה אני חכם, ולא כמה היתה לי טעות, אמנם באותו כיוון, אבל של טעות במאה ושמונים מעלות. טענתי שבכדי שתהיה מלחמה, בעולם לא פורצות מלחמות. צריך שיהיה משבר. במקום אוירה של משבר עשו אוירה של הרפיה מתח. באיזשהו מקום אחר אמרתי שהעוצמה שלנו תלויה בעליה. ולכן צריך לאסוף נשק לא ביחס לפוטנציאל כוח האדם שיש היום, אלא ביחס לפוטנציאל כוח האדם שיהיה בעוד ארבע שנים. אחרי זה היו דיונים על קיצור השירות.

ב-1973?

לסקוב:

סליחה. אחרי זה היה דיון עם שר הבטחון, אין

ש. גונן:

לי את הסטנוגרמה, ששם הוא אמר שלא תהיה מלחמה

בשנים הקרובות. ב-30 לאוקטובר 1972 (סטנוגרמה 41/72) אני אומר ככה:

"השתנתה אצלי האוירה. היתה אוירה שהנה אנו הולכים לתקופת שקט, לא היתה תקופה כזו קודם, ואפשר להקל בכוננות. היום אני חושב שאחרי שלמדנו את מינכן, (זה היה אחרי מינכן) שאנו לא יודעים מה יהיה מצב. יכול להיות מצב שכלי שנראה בגלל פעילות חבלנים אכזרית במיוחד בתו"ל, נניח אם ירצחו את כל חברי התזמורת למה אני אומר את זה "כי לפני כמה שודשים, ראש אמ"ן דיבר על פיגועים אפשריים והזכיר אפשרות של פיגוע במינכן. מישהו זרק שה לא הגיוני, זה נגד העולם. והנה הם עשו זאת. הם יכולים לעשות הרבה דברים לא בגיוניים. מזה אני מוביל שיכולה להיות הדרדרות למלחמה. עכשיו אני אומר, אני מדבר על תעסוקה בקו - שוב מדברים על קיצור שירות. משמעות של קצור שירות שצריך לצמצם את התעסוקה. אני אומר: אני מניח שאפשר לצמצם. להוריד מחלקה או שתי סוללות בשנה מהקו. לצמצם דרסטית כמו שהציעו אברשה או אריק אי אכשר. הם הציעו שאפשר באופן דרסטי לצמצם את אחזקת הקוויים כיוון שלא תהיה מלחמה. אני אומר את זה אי אפשר. "אולי יקרה מצב שיהרגו את חוסיין או בדרך אחרת שוב נתזרר למצב הקודם בירדן". הם הציעו שאת גבול ירדן אפשר ~~לצמצם~~ כמעט לרוקן. אני אומר "את הגבול הצריך

להחזיק סגור."

ישיבה סג - אחת צ
העד: אלוף ש. גונן
אג"מ:

גבול ירדן?

אגרנט:

בכלל. לקחתי את ירדן כדוגמא.

ש. גונן:

מה היה אז תפקידו של אייק?

ידין.

ידין:

אלוף פיקוד הדרום. / אז זה ישיבה כללית?

ש. גונן:

ישיבת מטה כללית הוא הציע לצמצם לא בירדן

ש. גונן:

אלא בתעלת סואץ. לכם יש ודאי כל הסטנוגרמות,

זה ניחן לבריקה. בינואר 1973 התחיל הצבא לטפל בנושא המשמעת. אני מייחס

לזה חשיבות, לכאורה לא שייך, אבל זה כן שייך. אני אומר בסטנוגרמה

מה-8.1.73 (2/73/) - המשמעת היתה הרבה שנים טאבו, הייתי מאוד לא פופולרי

(בגלל זה) אני אומר ככה: "יש לי הרגשה לא טובה בנושא של איך נראה הצבא.

זה קשור בפוראל. הצבא הוא הרבה פעמים פתוח טוב ממה שהוא נראה. ולעתים קרובות

יותר טוב ממה שהוא נראה. אנו יכולים לעשות חכמיות של תצפיות ג"מ, של מארביים,

תכנית טובה. איך אנחנו יכולים להכיא לזה שהצופה יצפה ולא יקרא ספר?

איך אפשר להבטיח האיש במארב ישכב ויהיה עדי? את זה אפשר להבטיח על ידי עבודה

ארוכה. בפקודות הכעיה לא גפתרת. עבודה ארוכה של להרגיל את האיש לציית! אני

מדבר על פקודות מסכ"ל -

אחרי כן דב.

לפני כן רשמה א.ד.

- 31 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גרנץ

ש. גרנץ: (אני מדבר על פקודות מטכ"ל) אנחנו לא רק

לא מבצעים אותם, אלא שמרגילים את האנשים לא

לעשות את זה. פתחתי את העניין הזה מספיק כדי לדעת מה דעתי.

דבר שני - דברתי על טירונות.

אחד הדברים שעשיתי במה"ד, בעניין הזה

הצטלבנו דרכי עם ר/א לסקוב, זה היה = עקירת הטרטור. טרטורים בטירונות.

הי"ר אגרנט: מה פירוש הדבר?

ש. גרנץ: איך לקלוט טירונים.

הי"ר אגרנט: מה זה עקירת הטרטורים?

ש. גרנץ: לשבור טירונים.

ח. לסקוב: לא רק להציק להם, לשבור אותם, להתעלל בהם.

להכות אותם ולקלל אותם.

ש. גרנץ: היתה טיזה, פעם כאשר היינו ילדים בצבא -

שצריך לשבור את האזרה ולהפוך אותו לחייל.

אני כאשר קבלתי את התפקיד של ראש מה"ד אמרתי - שלשבור את האזרה זה קל.

ילד בן 18, אין בעיה לשבור אותו. השאלה, מה יוצא אחר כך מהשברים?

ופתחנו, אם תתנו לי אחר כך יותר מאוחר לדבר על פעולותי כראש מה"ד,

סבלנו או סגלתי דרך הפוכה ממה שמקובלת בעולם, זה היא הצליחה. בדרך כלל

בטירונות היו נוהגים שזה פרק האימונים הכי רשה בחייו של החייל. אני

דרשתי שמרגיל את הבחור, אני לא דרתי על המשמעת אף-פעם. אבל להרגיל אותו

גם לכומר פיזי וגם למשמעת בד בבד. בסגנון של חנוך לגער על פי דרכו.

הוצאנו קודקס כתוב - שבוע ראשון אסור להעניש בכלל. שבוע שני רק עבירות

מסויימות. שבוע שלישי יותר, וכרביעי כבר מכניסים.

ח. לסקוב: אתה עצרת בפסוק הלא נכון, ישנו החלק השני.

לפני כן רשמה א.ו.

- 11 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ב (בקר)

הער: ש. גרין

מצאתי שיש פערים בכיסוי הרדרי, ובקשתי 2-22

ש. גרין:

לפולי פעם רא-ה, למען 6 יודרים נוספים, כדי לכסות

את הפער בשליטה. הרדריס האלה הם רדריס ימיים של חיל-הים.

התשובה האחרונה קבלתי בספטמבר - שהפתרון המעשי יהיה רק בשנת 74. (יש כאן אסימטריה

של המסמכים. אני לא מלאה אותכם בקריאה שלהם, אני אשאר כאן את המסמך עם אסימטריה)

הכל בתיק אחד?

הי"ר אגרנט:

כן הכל בתיק אחד. זה מסודר בסדר. יש סימנים

ש. גרין:

של המסמך.

חתך את כל המסמכים בסוף.

הי"ר אגרנט:

כל הכוננות בתיק אחד.

ש. גרין:

הכל זה זה למעשה התיק של הפעילות שלי. זה מסודר

ש. גרין:

ככה שקל מאד יהיה לבדוק ולעייין.

מספר התיק יהיה 226, אבל אני אסמן אותו כאשר

הי"ר אגרנט:

הוא יגיש לי את התיק.

שלב בפולי-ארגוסט, הנושא הוא - מארבים ותצפיות

ש. גרין:

באגם המר. (מראה את המקום על המפה).

נתגלו חדירות בגיזרת האגם המר.

האגם המר הגדול?

הי"ר אגרנט:

בשניהם. נתגלו חדירות. חלק היה במאי

ש. גרין:

ואחת אחרי שבאחי. והנחתי מארבים של 424.

(424 זה היה גרוד הבטחון השוטף הפיקודי). קראו לה "סיירת שקד". הגברתי את

הפעילות באגם המר. רציתי, החלתי להכין דרך טשטוש. דרך טשטוש היא דרך שבערב

עוברים עליה עם קונצרטונה או איזה מכשיר אחר, בבקר מחפשים עקבות כניסה.

או עקבות כניסה ויציאה. אם יש גם יציאה, הולכים אחרי התודר לראות מה התודר

עשה. אם אין יציאה, מתחיל מרדף. התחלנו בתכנית לעשות דרך טשטוש. דרכים כאלה

ר.ב.א.

-32 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גונן

אני לא זוכר ר/א לסקוב חלק שני בפסוק.

ש. גונן:

יש אני אמצא לך את זה.

ח. לסקוב:

אתה יודע איך זה עם הטוראי - אם תעזבני יום, יומיים...

ש. גונן:

הענין של לסגל את הסירון בחדר, אנחנו הצלחנו

בענין הזה, ואני מצאתי לנון להזכיר את זה כאן.

איך אפשר לומר את זה באופן כל כך כללי. איך בודקים

גבנצל:

את זה, אם זה הצליח?

כאשר אדבר על פעולותי כראש מה"ד, אני בפירוש

ש. גונן:

אפרט את זה. זה הצליח אני אתן לך דוגמא אחת: היה

ב"ס אחד שקראו לו בה"ד 14. בה"ד ב"ס להנדסה. כאשר הנהגתי את השיטה הזאת שם,

שם היו עריקים בצורה בלתי רגילה, שמוש בסמים בצורה לתי רגילה. היה אצא לא טוב.

הכאות. כי מה קורה? - אין משמעת אז המ"כ מכה. המ"כ מכה, הוא לא משיג משמעת

הוא משיג שנאה. זה מעגל סגור. על בה"ד 14 התחלתי כראש מה"ד והיתה התנגדות

של המ"כ, של המפקדים הזוטרים. למה להאריך, בסוף סיום סירוגנות, התחילו להתנדב

לחיל ההנדסה, דבר שלא היה קודם. לא היו לנו כמעט משפטים. אחרי מבול גדול של

משפטים, לא היו ולא נפקדים זרמת האימון עלתה. ופעלם השיגו את הכושר ללא תקלה.

זה ניתן לבחינה, לא באופן הייתי אומר מדויק, אבל לאור התוצאות זה ניתן לבדיקה.

אני אפשר לבדוק לאורך כל הדרך אבל בסוף הדרך אתה רואה את התוצאות.

אחר כך בבה"ד 4, בסיס הסירונים המרכזי של צה"ל.

לא היו משפטים או כן היו משפטים?

ט"ר אגרנט:

כאשר אתה מתחיל להקפיד על משמעת, אתה חייב להיות

ש. גונן:

עקבי. אם אתה יום אחד דורש ויום אחד לא דורש, אתה

משגע את האיש, הוא לא יודע מה אתה רוצה. אם הוא יודע מה אתה רוצה, הוא יעשה. אבל

הוא צריך להאמין שאתה באמת רוצה. אז כאשר אתה מתחיל משהידה לא ממשמעת, להכניס

משמעת, יש באלק גדול של משפטים בהתחלה, הרבה יותר מקודם. אתה עובר את השלב הזה,

ר.ב.א.

ועדת אגאא החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גונן

ש. גונן:

זה משבר שצריך לעבור ואחר כך אתה יורד באחוז המשפטים.

במאי 73, אני מצלה את הרעיון בדיון מטכ"ל -

שצריך להתחיל מלחמה עם בנדיגו. ז"א, להתחיל עם חיל-האוויר. ואני מתחיל להעלות

את הרעיון - שאפשר לשלוח טנקים צגד מערכות טילי ג.מ. זאת האדירוגים צגד מערכות

ג.ט. הפוך.

אני רוצה לדבר עכשיו על סטנדרמה מ-13 לאוגוסט 73.

מספר הסטנדרמה 23, משנת 73:

"שוב חזרנו לדיונים על משמעת", וכאן כבר הייתי

אלוף פיקוד הדרום.

זה לאחר הסקירה של ראש אג"א?

ח. לסקוב:

אני לא זוכר. דבר ראשון אני אומר, אני מדבר

ש. גונן:

על המשמעת. אגאא קודם כל השאלה הראשונה,

אם הגיע הזמן? היה שם דיון, אם הגיע הזמן לטפל במשמעת. אני אומר - הגיע הזמן

לפני 6 שנים, כי כאשר יש אש, משטר ומשמעת הרבה יותר חשוב מאשר כאשר אין אש.

אני חולק גם על אלו פיקוד הצפון. הוא אומר - שהמשמעת היא בסך הכל נורמלית.

ואני אומר - שהיא רעה. אני אביא דוגמאות. לא כל כך נוח לי, אבל הדוגמאות שלי

דו א פופולריות. לפני זה אני רוצה לומר, אני לא זוכר, אי אפשר כאן להבין בדיוק -

הדיון איך צריך להתלבש, איך צריך ללכת ואיך צריך להקפיד. משמעת צבא, צריך

משמעת בניגוד לרשות אזרחית. האם יש לנו בטחון שפקודה שאנו מוציאים מתבצעת?

אני אומר, באופן מפורש ומוצהר - לא. יש לנו בטחון - שהיא לא מתבצעת.

אם זה שמירת נשק, ואם זה טיפול בתחמושת, ואם זה כללי זהירות באימונים.

אני מדבר על תאונות. טפילתי הרבה מאד בנפגעים כי הייתי ראש מה"ד, והורדתי את

הנפגעים בצה"ל ב-53%. 53% פחות.

פחות ממה?

היו"ר אגרנט:

53% ל-100. 53% פחות לנה.

ש. גונן:

ר.ב.א.

- 34 -

ועדת החקירה - 22.1.74

*שיבה ס"ג (אחה"צ)

הער: אלוף ש. גונן

ש. גונן: זה לפי סטטוסטטיקה. אני אומר - האם יש תאונה
מזפיעים

או נפגעים בגלל זה שחסרה פקודה? או שאנשים אגאלאט טוב או לא טוב ומטפלים

בנשק כך או אחרת, חסרה פקודה? - הבעיה המרכזית של האנשי המבצעים.

בקיצור, אני אומר - שהבעיה לא שחסרות פקודות, אלא שצריך ליצור אוירה ואורת חיים

כזה שנותן פקודה *היה בטוח שתבצע.

אץ הדיון על משמעת *זמם הרמטכ"ל. היחה סדרת דיונים על משמעת *זמם אותה הרמטכ"ל.

אני מבין, שעד *זמנים לפני המלחמה דברו על זה?
ש. ידין:

כן. אני אגיע לזה.
ש. גונן:

היחה איזה תוצאה מהדיון הזה?
היו"ר אגרנט:

כן. הרמטכ"ל חייב את האלופים להתיחס לענין
ש. גונן:

*ותר ברצינות. והוא הודיע - שהוא יקרא לאלופים

לברור, *אחרי איזה שבוע פרצה המלחמה.

אני קראתי דוקא את החלק הזה של הפרוטוקול, *היחה
היו"ר אגרנט:

לי רושם שהיה דיון ארוך מאד, אבל היחה איזה

סיכום של איזה הצעות קונקרטיות או כיוון קונקרטי. היחה כאלה שרצו להחמיץ

וכאלה שרצו להקל.

אישני זוכר, כי בסטנדרמות שלי יש רק
ש. גונן:

מה שאני אמרתי. כל אלוף יכול לבקש רק את

דבריו.

אני מוכרח להוסיף משהן בשביל ר/א לסקוב.

אני מוכרח להביא דוגמאות כי אין לי ברירה:

ב 9 לחודש *סע סינר של יחידה 300 בערבה

וגמל מעבר לגבול היירדני היה להם חשוד, *הם הרגו אותו. *נודע לי אתמול שהם

לא דיווחו. לא רק שאסור היה להם להרוג את הגמל מעבר לגבול, אלא הם גם לא דיווחו.

כל הסיור יושב בכלא.

הם הרגו גמל?

היו"ר אגרנט:

ר.ב.א.

- 35 -

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גונן

הם הרגו גמל ירדני מעבר לגדר, לא דינורח.

ש. גונן:

השיטה של הירדנים הייתה, של הכדואים - שבשכיל

כל דבר כזה הם שמים מוקש. וברוב המוקשים היו לנו נפגעים. אז הם ירו על גמל

והרגו אותו אלא סיפרו. לו הם היו מספרים, היינו באים במגע עם הירדנים

ומשלמים את הגמל.

דרך אגב, זה רק לאינפורמציה - מה שקרה בסנסה-

י. ירין:

קטרינה לפנזי כמה ימים הייתה בעיה של חוסר

משמעת?

לא. זה היה סיור מטה רשמי והם עלו עם שני ג'יפים

ש. גונן:

עם שישואות. בג'יפ אחד נשבר האקס ~~אקס~~ האתזרי

אז הם נסעו בהנעה אחת קדמית, ונשבר גם הציר הקדמי. בג'יפ השני התקלקלה משאבת

המים, מזל רע. והם התחילו ללכת ברגל, והתחילה סופת שלג, והיה להם קשר.

בכל אופן זה היה סיור רשמי?

י. ירין:

סיור רשמי. יש דינור עם השיקול שלו ~~אז~~ לעלות היה

ש. גונן:

נכון, או היה צריך לרדת, אבל איך עבירה.

מה עושות בנוח בסיור כזה?

זבנצל:

היה להם מותר לקחת. אחת הייתה משקית חינוך

ש. גונן:

והם נסעו לראות סרט, איך לארגן את זה. זה לא בניגוד

לחוק. זה לא היה טיול על כל פנים. מצ"ח חוקר, נחכה. קבלתי דו"ח בינסיים. אגב,

הילדה יצאה מכלל סכנה.

אני לא מבין, מדוע אתה הבאת את המקרה עם הגמל?

הינור אגרנט:

הבאתי בגלל הערה של ר/א לסקוב במעליית בפעם הקודמת

ש. גונן:

שהייתי.

אם אתם רוצים עוד מילה אחת על פיקוד דרום, אני

אומר את זה בדינור מטכ"ל - שבצוע שיגרתי עם מכצעים ~~אמאמאמא~~ וסיורים ומארבים

ר.ב.א.

40 - 36

ועדת החקירה - 22.1.74

ששבה סיג (אחה"צ)

העד: אלוף ש. גונן

שום דבר לא בסדר.

גבנצל:

חידה 300 שהזכרת, זה של מעוטטים?

ע. גונן:

כן.

הי"ר אגרנט:

לא בסדר אתה אומר?

לא בסדר. והוספתי - שאני אמנע את זה לאט לאט.

ש. גונן:

זה יקח לי זמן.

אני רוצה לרגיע לקצר עכשיו.

יש פה דיון מעניין על קיצור שירות. אסלו היה

קיצור שירות היינו נשארים באפריל, יולי אוקטובר וינואר, בלי פלוגות מבצעיות

בהטיבה העורפית במיני. זאת אמרתי ב-13 לספטמבר.

אני הצעתי ב-13 לספטמבר להוריד את מפקדת הפיקוד

לרפידים.

אני רוצה לשאול משהו בעניין משטר ומשמעת.

י. ידין:

אתה גמרת עם הנושא הזה?

אם אני לא אחזור עם הסטנדרטמה.

ש. גונן:

אבל באופן יסודי?

י. ידין:

כן.

ש. גונן:

אני רוצה לשאול אותך גם כן שאלה. כמו שאחה אמרת

י. ידין:

בישיבת המטכ"ל - לא נעימה.

אנחנו קבלנו עדויות כלליות לאו דוקא על איקס או

שביץ הנסימקסים לדודור המורל והמשטר היתה גם התנהגות בלתי הולמת של מפקדים

W

לא רק של טוראים, בזה שהם הירשו לעצמם דרגת חיים, שיטת התנהגות, רמת משדדים

וכיוצא בזה, שלחלק אחר זה נראה היה כצדבות וככו', אתה מודע לבעיה הזו?

לפני כן רשמה רב
במ

- 41 -

ועדת החקירה - 22.1.74
ישיבה ס"ג - אחה"צ

העד: האלוף שמואל גונן

ידין:

אני רוצה לשאול משהו בענין משטר ומשמעת. אני רוצה לשאול
אותך גם כן שאלה, כמו שאתה אמרת בישיבת המטכ"ל, לא נעיסמה.
אנחנו קיבלנו עדויות כלליות, לאו דוקא מ"איקס" או "דוי", שבין הנימוקים לדרדור
המורל בצבא זהמשטר היתה גם התנהגות בלתי הולמת של מפקדים, לא רק טוראים, בזה שהם
הרשו לעצמם דרגת חיים, שיטת התנהגות, רמת משרדים וכיוצא בזה שלחלק אחר זה נראה
אולי כבזבז וכ' וכ'. אתה מודע לדבר הזה?

ש. גונן:

רב אלוף ידין, לפני שבועיים - שלושה צלצלה שולמית אלדני
ללשכת הרמטכ"ל ואמרה שכתבו לה מכתב ואמרו לה שאלוף פיקוד
מרשל בנה לשכה מפוארת במרש"ל, והיא רוצה לדעת אם זה נכון כדי להעלות את הדבר
בכנסת או בעתונות. ושאלו אותי אם זה נכון. אני ~~אני~~ לא תקעתי אפילו מסמר
אחד בלשכת שהפיקוד בידי. אינני יודע אם יש לשכות מפוארות או לא, לפי דעתי
הגזימו בענין, היו הרבה מאד שמועות שאין להם בסיס, יש חלק מהשמועות שאין להם
בסיס.

ידין:

אמרו שהיו אלופים שבנו להם בלשכות, אולי זה במטכ"ל, אינני
יודע היכן, איזה מין דלתות כפולות וחדרי מנוחה וכל מיני
רמות כאלה שזה השפיע על המורל אח"כ.

ש. גונן:

חדרי מנוחה - כן, יש. דלתות אטומות עשו, אני עשיתי גם
אצלי. ועכשיו אין לי דלת אטומה אז באמת שומעים כל מילה
וכל שיחת טלפון. לתגיד שזה הביא להדרדרות מורל, שזה רמת חיים מגברת עיניים זה...
מה שאני שואל הוא אם תוך כדי שרותך כאלוף, לאו דוקא במרש"ל,

ידין:

אם ידעת שיש ריטוננים כאלה, כלומר, הבעיה היא פה לא כל כך
אבסולוטית, הבעיה היא איך דברים כאלה משפיעים על מורל ועל התנהגות של מפקדים אחרים
דרוש
וכיוצא בזה, ללא הוצאת פסק דין כרגע אם זה ~~הוא~~ או לא.

ש. גונן:

הבנתי את השאלה. בשום אופן לא הייתי מודע לאיזו עובדה תריגה
בענין הזה. לא הגיעו אלי ריטוננים על דברים כאלה. היה לי,

העד: האלוף שמואל גרנץ

למשל, כלב כאשר הייתי ראש מה"ד. ביום אחד שמעתי שמדברים שאני מתזקק סמל בשביל הכלב הזה.

ידין:

טוב שהזכרת את זה. אני לא רציתי להזכיר את זה, כי זה

לא הופיע כאן בזעדה, אבל מישהו אמר לי. והיות ואחה אומר

כדאי לברר. מישהו בא ואמר לי כשאתה היית אלוף פסקוד היית לוקח קומנדקר מיוחד בשביל הכלב שהיה רץ אחריך.

ש. גרנץ:

טוב ששאלת. כשהייתי ראש מה"ד היה לי כלב והגזעו אלי

רינונים שאני מחזיק סמל בשביל הכלב. זה לא היה נכון.

באותו יום נחתי את הכלב לנהג שלי במילואים, יש לו משק על יד חיפה, והוא שמר אצלו. שמע מיניפה שכשהייתי אלוף פסקוד לא היה לי כלב.

ידין:

אבל כשהיה לך כלב והיית ראש מה"ד היית לוקח קומנדקר

בשביל הכלב?

ש. גרנץ:

מה פתאם?

ידין:

בסדר, אני שמה לשמוע את החשובה. אני גמרתי.

ש. גרנץ:

דיברתי על זה שהצעת להוריד את הפסקוד לרפידים.

לסקוב:

בקשר עם מצב הכוננות או בכלל למקס...?

ש. גרנץ:

לא, אני בכלל חשבתי שבאר-שבע זה אנכרוניזם. זה קשור

לגבולות הישנים. גם הבאתי הצעה כספית, נדמה לי של 7 - 8

מליון לירות.

היו"ר אגרנט:

מתי זה היה? באותה ישיבה של אוגוסט 1973?

ש. גרנץ:

לא, ב-13.9.73, סטנוגרפה 27/73.

היו"ר אגרנט:

כשענת בענין המשמעת זה גם כן היה ב-13.9.73? אצלי זה

ישם אוגוסט. אז היתה הסטנוגרמה 27/73.

העד. האלוף שמואל גונן

ש. גונן:

אז היה מספר הסטנוגרמה 23/73 וזו סטנוגרמה מספר 27/73.
 ארחה
 כאן אני רוצה לדבר על/סטנוגרמה 27/73. "אני אשתדל להשמע
 יותר מודאג מההתעצמות הערבית" (לנדוי: איזה עמוד?) אינני יודע. (לנדוי: בקשר
 עם סאדאת "עופר"?). כן. אני אמיתי שאני לא נכנס לויכוח בעניין אויר וים, אני
 מתנצל ומסביר למה אינני מדבר על חיל האויר וחיל הים, ואני מדבר רק על כוחות
 היבשה. "ואני כן מודאג, יותר ממודאג, וחושב שצריך לעשות רכיזיה טוטלית. יש לי
 כאן מספרים, אני לא בטוח שהם נכונים. ב-1977 יהיה לערבים צפ"י שחזוי היום ב-3000
 טנקים בערך, יותר מה שחשבנו שיהיה להם, לערבים כולם יחד. "הרמטכל התערב ושאל אם
 זה נכון, והוא חושב שזה לא נכון. אמרתי שזה יכול להיות. אמרתי "שאני יודע שהיום קמה
 עוד רכיזיה במצרים, שלא חזינו אותה שהיא תקום עכשיו, ואני חושב שאי אפשר לדעת
 אם זאת הקדמה של דבר שהיה צריך לקום או שזה תוספת צטו. אנחנו עדיין על זרימה גדולה
 של נשק לארצות ערב. אני גם חושב שהגיע הזמן להתחיל קצת לעצמנו לקלל את גבולות
 מדינות האויב. אנחנו במחשבה מחלקים את ארצות ערב ל"מדינות עימות" ו"לא עימות"
 והגיע הזמן שגם אצלנו נחיל לבטל את המושג של "מדינות עימות" ו"לא עימות".
 באויר זה כבר מחבטל, זה יכול מחר בקלות להתבטל גם בשריון. הרוג אותי, אני לא
 מבין מה סעודיה צריכה צ'יפטייניס. להתגונן בפני מי? בפני ירדן? לוב תקנה
 צ'יפטייניס, והיא תקנה את זה בשביל מצרים...".

לנדוי: אני עוד לא מצאתי את הסטנוגרמה. זה מ-13.9?

(להלן מתברר שהמדובר על סטנוגרמה מ-17.3, מט' 28/73.)

ש. גונן: כן. "אני רוצה כאן לומר עוד כמה דברים. אנחנו אמרנו שאנחנו

משיקולים של "אופק" אמרנו שנשתדל. הנוסח השתנה כל פעם

ס"כ

"נשתדל", "נבנה" אמנת ארצות ערב, שיתקוף בגיזרה אחת ויכלום ביותר הגזרות. "סאדאת" היום

עונה לזה. וככל דבר שחשבנו שאנחנו מתכוונים למלחמה שעלולה לפרוץ מצאנו את

עצמנו הולכים לתקוף בשתי חזיתות בדרום ובצפון, והצורך הזה יכול להופיע מחר שוב.

מה שטענתי הוא שצריך להגדיל את הס"כ שימנה יותר אוגדות, אני לפיקוד הדרום דרשתי

5 אוגדות.

וצריך הרבה

העד: האלוף שמואל גונן

יותר טובים והרבה יותר אנדרות, ואני אומר שיש מקום לעשות רכיזיה ב"אזפק".

לסקוב: אחת הסכמת להקטנת החי"ר והחרמ"ש? (ש. גונן: כן)

ולחוצאת מרגמות?

ש. גונן: לא, להוצאת מרגמות לא הסכמתי.

לסקוב: לעומת הסד"כ שהיה במלחמת ששת הימים.

ש. גונן: לא, לא, אני באופן בסיסי הייתי בעד אנדרה של חטיבות אחידות.

לסקוב: לא, מבחינת הסד"כ של ששת הימים אחת היית בעד ההוצאה.

ש. גונן: אני אחרי ששת הימים הייתי בעד חטיבות אחידות אחידות, הייתי

נגד התיזה של חטיבות טובים וחטיבות ממוכנות. חטיבה אחידה

סאז הוצעה היתה שני גדודי טובים וגדודי חרמ"ש בכל חטיבה. הייתי נגד הוצאת המרגמות,

גם נגד דגם ד' וגם נגד דגם ג'. רוב אנשי השריון היו נגד זה.

לסקוב: גם תותחי הנ"ט?

ש. גונן: הייתי גם נגד הוצאת תותחי הנ"ט מהחרמ"ש. רפה יש דבר חשוב

שאני אומר אותו, כי הוא נקודת המפתח, "לשאלה אחת אין לי

חשובה - מאין לוקחים את הכסף", ואני אומר אני לא יודע כי אינני עוסק בתחשיבים.

בכל אופן אני אומר שברור לי שסדר הכוחות קטן מדי.

לגדודי: בעיה של כוח אדם איננה קיימת פה?

ש. גונן: יש כאן באותה סטנוגרמה, אני הצעתי להקים אנדרות לא מושלמות,

סדרג לוגיסטי, למשל. בדרג לוגיסטי זה עמד על 4 אלפים - 5

אלפים איש, עם פחות ארטילריה. כלומר, לעשות יותר דרג לוחם ומראש נדע זאת. אמרתי

את זה בפרוש, אמרתי שהזירה בסיני מתחילה להיות מצומצמת כמו בצפון, ולא צריך לכל

אנדרה דרג לוגיסטי.

הי"ר אגרנט: אחת אומר שחשבת שיחסי כוח אדם אינם מספיקים. למה הכוונה?

הער: האלוף שמואל גונן

ש. גונן: לא יחסי כוח אדם, יחסי כוחות, טנקים ואוירונים.

ידין: סלח לי, אתה בטוח שאתה קורא מסטנוגרמה 27/73? כי יש לנו

ש. גונן: כאן הסטנוגרמה הזאת ואין כאן אף דבר מהעניין, כך שברור

יש פה איזה טעות במספר של הסטנוגרמה.

ש. גונן: בעניין המפקדה אתה צודק, זה נכון. אני עברתי בינתיים ליישיבה

של 17.3, והמספר הוא 28/73. אני מצטער.

ידין: אתה אלוף פיקוד כבר, כמובן?

ש. גונן: כן, אני אלוף פיקוד. אני עובר לדרגים בלוגיסטיים. אני אומר

ש"אין לנו מספיק טנקים בכוחות היבשה" אני לא אומר שום דבר

על ארטיילריה, נסתדר עם מה שיש. אני לא אומר שום דבר על דרגים לוגיסטיים שעולים

ביזקר, נסתדר עם מה שיש. "נזסוף לזה, מבחינת דרגים לוגיסטיים הגיזרה המצרית הולכת

ומקבלת צבע כמו הגיזרה הטורית, תואי שטח צרים יותר ולא צריך לכל אנגדה דרג

לוגיסטיים. "אני שוב אומר באותה סטנוגרמה שאי אפשר לפתור את כל הכעיות האסטרטגיות

שמאיימות עלינו, "יש מערך טילי נ"מ רצוף אז נישגש אליו עם כוחות קרקע", זה גם מה

שעשינו כאן במלחמה.

ידין: מה שאמרת קודם זה עמודים 29 ואילך של אותה סטנוגרמה.

אחרי כן רשמה אג

ש. גרזן:

עושים כאן, כאן לא היתה דרך כזו והתחלתי לעשות סיורים. הסיורים כאן היו רגליים. לכן עשו אותם אחת לשבוע, אחת לשבועיים. אני אז הוריתי לעשות אחת ליומיים, והתחלתי להכין דרך טשטש. **באא** יש לזה משמעות יותר של בטחון שוטף. אבל לי היתה הרבה יותר סיכוי שנתפוס את החדירות. באוגוסט 73 הוצאתי פקודה...

כאן עניין?

פ. דיין:

לא. אני עובר לנושא של נשיאת נשק אישי.

ש. גרזן:

אולי אומר קודם את הנושא ואחר כך את התאריך.

באוגוסט 73, הוצאתי פקודה - שכל החיילים במרחב משטחים המוחזקים שסיני ביניהם, הם מתולקים לפי אינצידנטים, זה נקרא אינצידנטים - חייבים לשאת נשק אישי. זה כלל את החיילים במעוזים, שעד אז לא היו חייבים לשאת נשק אישי. **ביטול** הנושא - **באא** כוננת "כחול לבן". במאס הנכרזת כוננת "כחול לבן", היא

בוטלה...

מה הנשוא?

היו"ר אגרנט:

באא כוננת "כחול לבן", זאת הכוננת שהוכרזה, נדמה לי שבמאס, לפני שהגעתי לפיקוד דרום.

ש. גרזן:

היא בוטלה ב-16 לאוגוסט.

לשם מה אתה מזכיר את זה שב-16 לאוגוסט היא בוטלה?

בבנצל:

אני לקחתי את כל הנושאים בנושא הכוננת שסיכיים

ש. גרזן:

ל-15 ביולי עד 30 בספטמבר, ואני מקריא אותם.

חלק מהם רלוונטי וחלק פחות, אתם תצטרכו להחליט מה רלוונטי ומה לא.

ישיבה ס"ג - אחה"צ

העד אלוף גונן

הגעתי לראשון לאוקטובר סטנוגרמה 30/73 זאת הסטנוגרמה

שקדם שאלת אותי עליה. אני רואה מה אמרתי ואני לא מביין כי אין לי את הדקע.
התאריך 1.10.73 סטנוגרמה 30/73. אני לא זוכר מה אמר אלי זעירא, אבל כחוב,

(שם יש דברים שאמר תוך כדי הסקירה שלאלי על

לסקובי

הראשון לאוקטובר, שלש בבקר, ואחר כך החלק השני הנוגע

למילואים.)

אתה רוצה לדעת בקשר עם ההערה שלך, בעמוד הזה

ידין
אחא

יש ויכוח אם הפילו 12 מטוסים או 13 מטוסים.

זו הלצה כנראה. זעירא אומר. "יכל להיות שבפעם הבאה יפילו 13. יכל להיות שיעשו

אקט נקמני. מה שאני רוצה לאמר, שהצבא הסורי נמצא במערך חרום שלא היה כמותו

לפחות בשנה האחרונה. כנראה הסבה לכך, היא חששות מכחותינו ומתכניות התקפיות,

ובו זמנית גם ישנה תכונה רבה של הנועת גיוסים במצרים במסגרת ערבית. אני אומר

זאת, כי פה ושם היו ידיעות די רציניות. בלילה האחרון, למשל, שהיה לכמה אנשים

לילה ללא שינה, למרות זאת אני לא רואה פה את המלחמה. "אלוף גונן. ב-3.30 בבקר

הגיעה ידיעה עם הערכה. "א. זעירא. "הקמ"ן קיבל את הידיעה ללא הערכה, כנראה,

אבל במשך 45 דקות נעשו כל מיני דברים. "אלוף גונן: "המצרים גייסו מילואים."

זעירא: "כן, מבטליט קורסים, אבל זה דומה לדברים שנעשו בעבר גם באפריל עשו..."

זה רשום אצלך?

לסקובי

רשום אצלי מה שאני אמרתי.

גונן

רק המשפט הזה?

ידין

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג - אחה"צ

העד אלוף ש. גונן

א.ג.

גונן :

לא. כתוב אצלי: אלוף גונן: "ב-3.30 הגיעה

ידיעה עם הערכה". אאאאאא אחר כך זעירא אומר

לי, אני אומר והוא אומר. וזה לא התחבר לי, פשוט לא זכרתי.

יו"ר אגרנט :

מה אמרת אז?

גונן : אני הייתי קיצוני יותר קצת מזעיקא ואמרתי לו:

" תראה, הם גייסו מילואים", אז הוא הרגיע

אותי ואמר: "הם גם ביטלון קורסים. אבל בדיוק את זה הם עשו קדם וגם באפריל."

ידין :

עכשו אולי אתה זוכר במקרה מתי ואיך קבלת את

הידיעה הזאת ב-3.30 בבקר?

לסקוב : היה צריך לקבל אותה בטלפון.גונן : כנראה בטלפון.ידין : אתה לא זוכר איך קבלת את הידיעה הזאת.יו"ר אגרנט :

אתה לא זוכר ממי?

גונן : אני מתאר לי שמקצין המודיעין שלי.יו"ר אגרנט :

מה שמן?

גונן : דוד גדליה.

אג

י. ידין:

הוא לא זוכר. הוא ישן. קציין המודיעין של הצפון
אומר שהוא צילצל ואמרו לו שבפיקוד הדרום הקמ"נים
ישנים, איך אתה קבלת את הידיעה הזאת?

גונן:

אני קבלתי פה פתק מיובל שקציין האגם של הפיקוד
אומר שזה הוא העביר. ככה הוא אומר. אני לא
בטוח שזה אותו מקרה. לא צריך להתיחס לזה.

ידין:

ברור שזה לא היה מהקמ"ן שלך, כי הקמ"ן לא רק
שלא יודע אלא קמ"ן הצפון אומר שהוא דיבר
עם המשרד של הקמ"ן והם כלם ישנו בבית.

גונן:

לי הודיעו בטח.

ידין:

אני מבין לפי זה שהודיעו לך. השאלה שלי היא
בקשר לעניין אחר לגמרי, מעניין אותי באיזה צינור קבלת
את זה? אתה לא זוכר?

גונן:

לא יכל להיות משהו מהמטכל. אלי אף פעם לא
התקשרו.

ידין:

לא התקשרו אליך? לא איזה ידיד? קרוב? מכיר?

גונן:

אף פעם.

ועדת החקירה - 22.1.74

ישיבה ס"ג - אחה"צ
העד אלוף ש. גונן

אג

ראש ענף 5 לא החקשר אתך?

לסקוב :

לא.

גרנן :

מפקד האוגדה אולי?

ידין :

לא.

גרנן :

לא יכל להיות שמפקד האוגדה?

ידין :

שגייס מילואים הוא לא יכל לדעת. זה היה בא

גרנן :

ממני אליר.

לא שגייסו מילואים. שקיבלו ידיעה עם הערכה.

ידין :

זה צינור מודיעיני. נגיד הוא יכל היה להתקשר

גרנן :

ולהגיד לי שמע, יש תנועה לא רגילה בקו.

מודיעין שדה יודע יותר.

אשאל אותך, תאורטית, יש לי איזה תאוריה מוזרה.

ידין :

לא אגיד לך את כלה. תגיד לי אם זה מתקבל על

הדעת או לא. נניח שמפקד האוגדה בגלל איזה צינורות אחרים לגמרי, מקבל ידיעה

מאמ"ן שיש ידיעה שהמצרים הולכים לתקוף מחר מחרתיים. הוא קיבל את זה מצינורות

שלו, נניח, ידידותיים, יכל להיות שבמקרה כזה כשהוא מקבל ידיעה כזאת מרעיזה

והידיעה אומרת דרך אנב שמחר תהיה מיתקפה כללית של סורים ומצרים. אפלאאאאאאאא

במקרה כזה לא מתקבל על הדעת שהוא ירים טלפון אל אלוף השקוד וישאל אותו מה קורה?

אג

העד אלוף ש. גונן

עד כמה שאני מכיר את אלברט ז"ל, היה מרים
טלפון גם אלי וגם לרמטכל.

ש. גונן

לרמטכל, ננית. אבל יכל להיות שהרים טלפון אליך?

ידין

כן, אבל אני לא אאמץא חושב שזה הוא. אני לא זוכר.
זה יכל להיות רק מישהו מהמטה, אולי מפקד תורן.

גונן

זה לא היה תת-אלוף שליך?

לנדוי

לא. ודאי שלא.

גונן

מה בדיוק אמרת?

יו"ר אגרנט

אני יכל להגיד מה שכתוב ב-3.30 בבקר הגיעה

גונן

ידיעה עם הערכה.

זה לא בטוח שזה מה שאמרת, כבוד השופט, כי זה

מה שהקצרנית רשמה.

זהאפילו לא אומר שהגיעה אליו ב-3.30.

נבנצל :

זעירא מדבר ואומר היה לנו ליל נדודים. הוא

ידין :

פתאם מתפרץ ואומר: "ב-3.30 הגיעה ידיעה".

ישימה ס"ג - אחה"צ

העו. אלוף ש. גונן

אג

באיזה שעה היה הדיון?

יו"ר אגרנט.

בדרך כלל דיון אהאאא מטכל מתחיל ב-8.00.

גונן .

אם היתיב-8.00 בדיון מטכל, יצאתי מהבית

ב-6.30 או ב-6.00. זה לא יכללהיות עבודה שיגרתית. זה אמרו לי בליה.

כן, אבל ההערכה היתה כנראה שזה לא נורא.

לנדוי.

אחרתהיתה בהלה יותר גדולה.

כשאני אומר "ידיעה עם הערכה" אני מבין שהמלה

גונן:

"הערכה" אומרת שהידיעה לא רצינית.

שאלת אם היה דיון מטכל משמעת. היה ב-4 באוקטובר.

לכל הנושא של משמעת עוד אחזור אחר כך.

לסקוב.

3488

לפני כן אג.
או.

ועדת החקירה - 22.1.74
ישיבה סג - אחה צ
העד. אלוף ש. גונן

ש. גונן: אם מותר לי להציע, סלע ושוכך יונים זה נושא גדול,

אז אולי את זה נשאיר למחר. ואני עכשיו

אעבור לעוד כמה נושאים שיש לי. שוכך יונים זה הנושא המרכזי.

אגרנט: טוב.

ש. גונן: נניח גמרת בנושאים חכנוציים אופרטיביים של

פיקוד הדרום, נכנסתי באמצע אם הסטנוגרמות

ואני חוזר לפעולותי בפיקוד הדרום עד שהגעתי למלחמה. אם נספיק, אני אקח

גם את התקופה של 1 עד ה-6 לאוקטובר, וְ תקופת הכוננות, אם נספיק אינני מניח

שנספיק.

נבנצל: אולי בפעולותיך בפיקוד הדרום אתה יכול גם לכלול

את אזור אבו-רודס? יש לנו ענין מה נעשה באבו-רודס.

ש. גונן: היום מה נעשה שם?

נבנצל: לא. בשעתו. כמו שדיברת על אזור אילת.

ש. גונן: אני מנסה להזכר אם הספקתי לבקר בכלל באבו-רודס.

נבנצל: תיזכר מפני שלא יהיה טוב אם לא ביקרת.

שסקוב: יכול להיות שמי שהיה במרש"ל, הסגן שלך עכשיו,

הוא בקי במה שהיה באבו-רודס.

ש. גונן: אני ביקרתי באבו-רודס,

נבנצל: יש לנו מספר מכתבים שנוגעים לשם.

ידין: הטענה היא שהיה שם ערב רב של צבא - היה חלק חיל

האוויר, חלק חיל הקשר, חלק כאלה ולא היה מפקד.

ש. גונן: ביקרתי בראס-מלאב שזה בגזרה, ושם קבעתי מפקד.

זה היה כמו במסעדה, אותו דבב היה בראס-מלאב.

באבו-רוודס ידעתי שיש, לא הספקתי לבקר. לא ביקרתי. אם אני זוכר נכון.

אבל אי ארשום לי ואביא תשובה.

נבנצל: אם תיזכר עוד מחר תאמר לנו.

לסקוב: נדמה לי שמי שבקי בזה זה מי שהיה באותו זמן

המפקד במקום, שזה היה מרש"ל אז. לא?

אבו-רוודס בא תחת מרש"ל, הורדתם אותו ~~ממטה~~ מחטיבה 14

~~והעברתם למרש"ל?~~

ש. גונן: אבו-רוודס היה תמיד מרש"ל. ראס-סודר היה ב-14

והועבר למרש"ל. אבו-רוודס אני זוכר עכשיו,

שאמרו לי, כשטיפלתי במסעדה, אמרו לי שאבו-רוודס אותו דבר. אם הספקתי לבקר או

לא אינני זוכר. אני זוכר שהייתי באזור הנפט, נדמה לי שזה היה בלעיס. יכול

להיות שלא הספקתי לבקר באבו-רוודס. מה שכך אני יודע, שלא הספקתי להגיע למרחב שלמה

והביקור שלי הראשון בשארם היה צריך להיות ב-7 לאוקטובר. כן ביקרתי בראס-מלאב

אינני זוכר מתי. נבדוק את זה.

היו שם הוקים של חיל האוויר, והיה שם משמר שלנו,

של מרש"ל.

לסקוב: היה שם נ"מ אחר שהיתה טענה שהוא לא היה בסדר.

כל מיני דברים.

נבנצל: יש סיכונים גדולים, היה שם מאגר של דלק. כזה.

ש. גונן: אם אני לא טועה, לא ביקרתי שם. זו לא תשובה סופית.

אני רוצה לומר לך מר נבנצל, שבהרבה מאוד מקומות

ביקור יסודי.

לא הספקתי לבקר. מרחב הדרום הוא גדול וכל ביקור שעשיתי, עשיתי אותו יסודי.

אז לא תוכל לענות בכלל על תלונות בקשר לאבו-רוזס?

אגרנט:

אני חושב שלא. עכשיו כן. עכשיו אני יותר

ש. גונן:

פמיליארי עם אבו-רוזס לצערי. אבל אז הייתי פחות.

אלא אם כן אמצא במסמכים ביקור.

אני עובר לארגון. יש כאן מצעים מיוחדים, אני

לא מקריא אותם, אני לא חושב שזה מעניין במיוחד, אני עובר לארגון. כשהגעתי

לפיקוד ~~הארגון~~ הרצתי שינוי בפרישת התחמושת של אוגדה 143. אני לא אלאה אתכם

בפרטים. ~~הארגון~~ זו אוגדה המילואים שכפופה לפיקוד הדרום. מכל האוגדות,

אוגדה 143 היא היחידה שכפופה לפיקוד הדרום, הייתר אינן כפופות.

כלומר, פיקוד דרום אחראי גם לגיוס שלהם?

ידין:

לכל - לכוננות, לגיוס. הפעולות שעשיתי בענין

ש. גונן:

פרישת התחמושת היו: שהתחמושת והטנקים יהיו

פרושים באותם המחנות. כשהגעתי הטנקים היו במחנות אחרים ותחמושת היתה במחנות.

אחרים. נתתי הוראה כזו ביולי.

איפה היו הימ"חים של האוגדה הזו?

ידין:

בשדה תימן, על יד באר-שבע; מחנה נתן על-יד באר-שבע

ש. גונן:

ובפלוגות על-יד קרית-גת.

שם היו הימ"חים?

ידין:

כן. ואת התחמושת ארגנתי שזה יהיה באותם המחנות

ש. גונן:

שבהם נמצאות החטיבות. לא את הכל הצלחנו לארגן,

אבל את הרוב כן הספקנו. לולא היינו מספיקים היה הגיוס מתעכב.

הרוב הספקתם?

אגרנט:

כן. אני רוצה למסור אינפורמציה על הכפיפות

ש. גונן:

של אוגדה 252 - האוגדה עצמה, זה קצת מסובך,

האוגדה הייתה יושבת עם חטיבה קדמית מן, עם חטיבה אחת בעורף וימ"חיים בביר-תמדה, גם כן בעורף. זאת אומרת, מפקדת ~~החטיבה~~ האוגדה ברפידים, עוד חטיבה באזור רפידים, עוד יחידת מחסני חירום של טנקים באזור ביר-תמדה, נמיד באזור רפידים, ואגד ~~החטיבה~~ הימ"חיים של כל העסק הלוגיסטי, היה באיזשהו מקום באזור יפן.

באיזה אזור?

אגרנט:

באזור יפן. אולי ברפיח, בצפון.

ש. גונן:

איזה אגדים היו שם?

ידין:

אגד תחזוקה ואגד ארטילרי.

ש. גונן:

היה ביפן?

ידין:נדמה לי בסביבות יפן, איפה שאולי משרדי הגיוס. ~~אגד~~ ברפיח,ש. גונן:

אינני זוכר. זה לא היה כפוף לפיקוד הדרום.

מה שהיה כפוף לפיקוד הדרום היה הקו הקדמי, ורק מבצעית. זאת אומרת, פיקוד הדרום היה מוסמך לתת פקודות מבצעיות לא ארגוניות, לא מנהליות אלא מבצעיות. למפקדת האוגדה רק פקודות כאלה שנוגעות לטנקים שבקו הקדמי. המעוזים כן היו כפופים דרך האוגדה לפיקוד הדרום. פיקוד הדרום לא היה יכול לתת פקודות לאוגדה ביחס לשום דבר בחטיבה העורפית. עכשיו, בחטיבה הקדמית שמבצעית כן כפופה דרך האוגדה לפיקוד הדרום, הפיקוד לא אחראי לכוננות שלה. נגיד אם יש טנקים מקולקלים, זה עניין של הגיוס. זאת אומרת, שכפיפות פיקודית של 252 היה לגיוס. כפיפות מבצעית לחטיבה הקדמית. זהקשה קצת לעכל, אבל ככה זה היה. הבאתי את המסמך של אג"ם תוא"ר (תכנון וארגון באג"ם) שתילק את האחריות בדיוק בין פיקוד דרום לגיו"ש לתחומים השונים.

ממתי זה?

ידין:

המסמך הוא מ-21 לפברואר 1973. הסימוכין אני

ש. גונן:

יכול לומר, אבל זה גמצא בתיק. אני רוצה כאן

לומר שלמרות שכפיפות הייתה כזאת, לא היו לי שום קשיים בעבודה עם האלוף. אני למשל